

Llengua i activitat econòmica a Catalunya

Enquesta encarregada per la Direcció General de Política Lingüística

Desembre de 1999

RPEEO 144

LLENGUA I ACTIVITAT ECONÒMICA A CATALUNYA

(Informe sociològic)

Presentat a:
Departament de Cultura
Direcció General de Política Lingüística

Desembre de 1999

Índex

1. Introducció.....	3
2. El català i la vida econòmica quotidiana.....	6
• <i>Llengua d'expressió habitual.....</i>	<i>6</i>
• <i>Usos lingüístics: el comerç.....</i>	<i>10</i>
• <i>Usos lingüístics: el sector serveis.....</i>	<i>22</i>
3. Importància del català en el món econòmic.....	31
• <i>La llengua i la publicitat.....</i>	<i>31</i>
• <i>La llengua i l'atenció al públic.....</i>	<i>34</i>
• <i>Coneixement generalitzat del català i el castellà.....</i>	<i>39</i>
• <i>Percepció sobre l'evolució futura del català.....</i>	<i>41</i>
4. Presència actual del català en el món econòmic.....	44
• <i>El sector cultural i audiovisual.....</i>	<i>44</i>
• <i>Les administracions públiques.....</i>	<i>50</i>
• <i>El sector serveis.....</i>	<i>54</i>
• <i>El sector educatiu.....</i>	<i>58</i>
• <i>El sector sanitari.....</i>	<i>60</i>
• <i>El comerç.....</i>	<i>61</i>
• <i>L'activitat econòmica general.....</i>	<i>67</i>
5. Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en l'activitat econòmica.....	74
• <i>El sector cultural i audiovisual.....</i>	<i>74</i>
• <i>Les administracions públiques.....</i>	<i>81</i>
• <i>El sector educatiu.....</i>	<i>84</i>
• <i>El sector sanitari.....</i>	<i>85</i>
• <i>El sector serveis.....</i>	<i>87</i>
• <i>El comerç.....</i>	<i>91</i>
6. Ús del català en la pròpia activitat laboral.....	100
• <i>Activitat professional.....</i>	<i>100</i>
• <i>La llengua oral.....</i>	<i>104</i>
• <i>La llengua escrita.....</i>	<i>111</i>
• <i>Llengua oral de relació amb el clients.....</i>	<i>115</i>
7. Característiques sociològiques dels entrevistats.....	120
8. Conclusions.....	134
9. Fitxa tècnica.....	158

1. Introducció

La llengua ha estat objecte d'estudi a Catalunya des de perspectives molt diverses. El present informe sociològic recull els resultats d'una recerca sobre l'ús i el coneixement del català en l'àmbit de l'activitat econòmica. Des d'una aproximació metodològica quantitativa i, en concret, a partir d'una enquesta (amb una àmplia mostra de 4.021 entrevistes), s'han obtingut interessants informacions referides a la llengua i l'activitat mercantil a Catalunya des de la doble perspectiva dels "clients, usuaris o receptors de serveis" i dels agents econòmics que atenen el públic directament o indirecta, personalment o per telèfon.

Aquest és, doncs, l'objecte de l'estudi que es fonamenta en un conjunt d'hipòtesis que, de fet, són reflectides al qüestionari i que posen en relació la llengua habitual dels entrevistats i la seva edat amb els usos lingüístics, les expectatives de futur i els valors o opinions relacionats amb aquestes temàtiques.

Les dades que segueixen permeten, doncs, l'anàlisi de les necessitats, els sentiments i les expectatives de la societat en matèria lingüística en els diferents àmbits de l'activitat econòmica. Els diferents capítols fan un repàs del grau de satisfacció d'aquestes necessitats i estableixen mecanismes per a analitzar com es cobreixen i el grau de compenetració entre les expectatives

generades i els usos lingüístics reals en la vida econòmica a Catalunya.

Aquest informe estableix informacions precises que han de permetre disposar de mecanismes d'anàlisi i de seguiment de les necessitats i les expectatives de la societat catalana amb relació a la llengua en les relacions econòmiques, a partir d'un ampli sondeig d'opinió realitzat al domicili de l'entrevistat (mostra: 4.021) que permet obtenir les dades bàsiques de l'opinió de la població major de 18 anys de Catalunya sobre l'ús i el coneixement del català des de la perspectiva de l'activitat econòmica.

En síntesi, hem treballat aquests objectius a partir d'un procediment tècnic fiable (l'enquesta) que, partint d'un qüestionari treballat, permet extreure conclusions vàlides referides al conjunt de la població de Catalunya. El treball de camp —realitzat a una mostra de 4.021 persones majors d'edat— té un índex d'error de $\pm 1,6\%$, per a un grau de probabilitat de $p=q=50$ i un nivell de confiança del 95%.

Les persones entrevistades han estat seleccionades aleatòriament en el conjunt de Catalunya, repartides per 27 municipis i amb quotes d'edat i de sexe que acosten les proporcions a les reals (extretes del cens de 1996 a Catalunya). Tota aquesta informació, sumada a la distribució de la mostra i als índexs d'error, és el quadre que segueix.

Quadre A
Distribució de la mostra i índexs d'error

Llengua i activitat econòmica a Catalunya

PER EDATS (*)

De 18 a 28 anys 870
 De 29 a 45 anys 1.200
 De 46 a 65 anys 1.118
 Més de 65 anys 812

(*) Segons quotes del cens de 1996 a

PER SEXES

Homes 2.000
 Dones 2.000

PER ÀREES DE RESIDÈNCIA

	- de 10.000	N	Ind. d'Error	De 10.001-100.000	N	Ind. d'Error	de 100.000	N	Ind. d'Error	TOTAL CIRCUMSCRIPCIÓ	Ind. d'Error
BARCELONA	Palau de	100					Barcelon	752	±3,6		
	S.Margarida de	100					Sabadel	376	±5,2		
	S. Joan de	100		Vic	187		Terrass	376	±5,2		
	Torder	100		S. Andreu de la	187						
Total parcial		400	±6%		374	±5,2		1.60	±2,6	2.27	±2,1
GIRONA	La Bisbal	74									
	Torroella de	74									
	S.Coloma de	74		Figueres	139						
	Cassà de la	74		Girona	139						
Total parcial		296	±5,8		278	±6%				574	±4,2
LLEIDA	Molleruss	60									
	Solson	59		Balague	83		Lleida	230			
	Cerver	59		La Seu	83						
Total parcial		178	±7,5		166	±7,8		230	±6,6	574	±4,2
TARRAGONA	Alcanar	60									
	Mont-roig del	59		Reus	83		Tarragon	230			
	Montblan	59		Tortos	83						
Total parcial		178	±7,5		166	±7,8		230	±6,6	574	±4,2
TOTAL		1.05	±3,1%		984	±3,2%		1.96	±2,3%	4.000	±1,6%

2. El català i la vida econòmica quotidiana

Aquest primer capítol centra l'atenció en els usos lingüístics dels entrevistats en diverses situacions de l'activitat econòmica quotidiana. Aquest primer àmbit d'anàlisi permet conèixer quin és **l'ús efectiu**, basat en les respostes dels entrevistats, **del català** en aquelles activitats quotidianes vinculades directament a l'activitat econòmica de qualsevol poble o ciutat, com ara anar a comerços, serveis, etc. Aquest capítol, doncs, té un **caràcter clarament descriptiu i fa un "retrat"**, a partir dels mateixos entrevistats, **dels usos lingüístics en l'activitat econòmica quotidiana al nostre país.**

• Llengua d'expressió habitual

La primera qüestió que s'ha plantejat als entrevistats es refereix a la proporció, expressada en percentatges (100%, 75%, 50%), d'ús d'ambdues llengües (català i castellà).

Aquesta manera de formular la qüestió situa l'enquestat davant la tessitura de valorar proporcionalment l'ús de cadascuna de les llengües, la qual cosa ens permet conèixer la seva percepció subjectiva d'aquest fet, habitualment valorat seguint paràmetres menys quantificables que els percentuals.

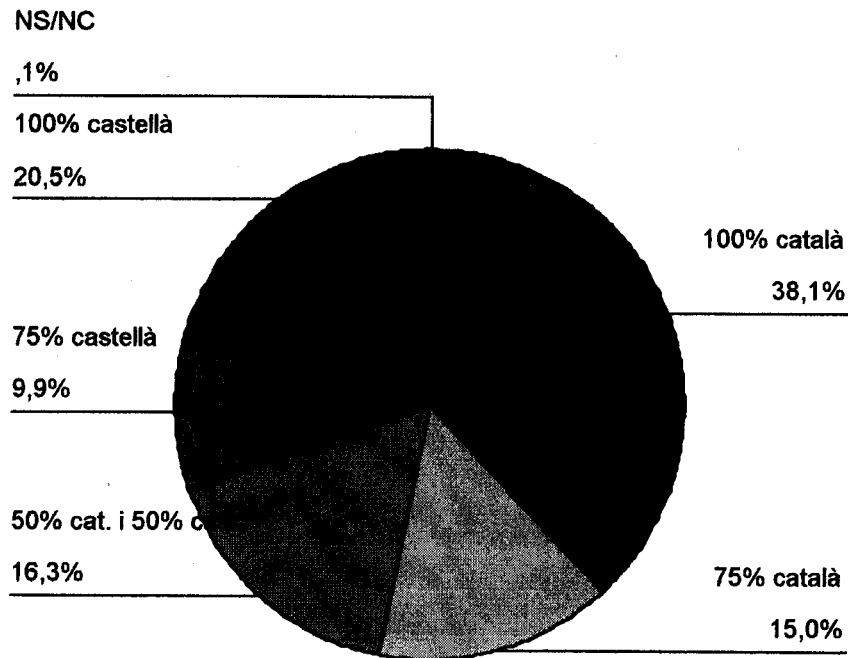
La resposta majoritària a aquesta qüestió (53,1% dels casos), tal com es desprèn de l'anàlisi del **quadre 1**, correspon a aquells que declaren expressar-se habitualment en català. Aquest percentatge és el resultat de sumar el 38,1% d'entrevistats que parlen 100% català i el 15% que parla més català que castellà (en una proporció del 75% i el 25%, respectivament). Seguidament, els que declaren utilitzar ambdues llengües en proporcions similars (50% català i 50% castellà) són, únicament, el 16,3%. Per la seva banda, el 30,4% declara expressar-se majoritàriament en castellà i es divideix entre els que parlen més castellà que català (9,9%) i els que declaren que només utilitzen el castellà (20,5%).

Quadre 1
Llengua en la qual s'expressa habitualment

	N	%
100% català	1531	38,1
75% català	605	15,0
50% català i 50% castellà	655	16,3
75% castellà	400	9,9
100% castellà	826	20,5
NS/NC	4	,1
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 1

Així doncs, podem dir que **poc més de la meitat dels catalans (53,1%) s'expressa més en català, el 16,3% en ambdues llengües i el 30% utilitza més el castellà que el català.**

En analitzar la llengua utilitzada habitualment en diverses situacions de la vida econòmica quotidiana —quadres 2 a 13—, l'edat es manifesta com una variable explicativa.

En la gran majoria de situacions analitzades —excepte en comprar un cotxe, comprar a les botigues de queviures petites o en la taquilla del cinema o teatre—, s'observen unes tendències comunes, per bé que amb diverses intensitats. Així, el percentatge d'entrevistats que s'expressen en català el 75% o 100% de les ocasions és més gran en la franja d'edat superior (més de 65 anys) i

més petit en la menor (entre 18 i 28 anys); en els altres grups d'edat, se situa en una posició intermèdia.

Paral·lelament, el percentatge dels que utilitzen de la mateixa manera el català i el castellà és inversament proporcional a l'edat. És a dir, com major és l'edat de l'entrevistat menor és aquest percentatge.

Les tres situacions que formen l'excepció a la tendència explicada —comprar un cotxe, comprar en botigues de queviures petites i anar a les taquilles del cinema o teatre— mostren un comportament més homogeni, sense que es puguin establir diferències significatives segons l'edat dels entrevistats.

El sexe és, també, una variable significativa en les diverses situacions estudiades. En aquest cas, en tots els supòsits analitzats, el percentatge de dones que usen majoritàriament el català (75% i 100%) és superior —entre 2 i 6 punts— al dels homes, mentre que el percentatge d'ús majoritari del castellà mostra un comportament invers.

Una tercera variable rellevant quan s'analitzen els usos lingüístics dels entrevistats en els diversos supòsits plantejats en aquest capítol és el lloc de naixement. Així, s'identifica una clara diferència en l'ús majoritari del català (75% o 100% de les ocasions) entre els nascuts a Catalunya —66,6% en el mateix municipi de residència actual i 71,9% en altres municipis— que entre els nascuts a altres indrets —16,3% a l'estranger i 15,8% a altres municipis d'Espanya—. Paral·lelament, l'ús preferent del castellà (75% o

100% de les ocasions) és majoritari entre els nascuts fora de Catalunya —ja sigui a la resta de l'Estat (77,8%) o a l'estranger (68,7%)— i és minoritari entre els nadius —que se situa en el 15,4% per als nascuts al municipi de residència i en el 14,5% per als nascuts en un municipi diferent de l'actual.

Aquesta tendència —**ús majoritari del català entre els nascuts a Catalunya i del castellà entre els nascuts a la resta d'Espanya o a l'estranger**— és vàlida per als altres supòsits plantejats en aquest capítol.

Una darrera variable explicativa és l'hàbitat dels entrevistats. Els resultats recollits en aquest capítol, referents a la llengua utilitzada preferentment en diverses situacions, presenten diferències significatives si s'encreuen amb el tipus d'hàbitat dels entrevistats. Així, podem identificar clarament tres tendències depenent de si l'hàbitat dels entrevistats és rural, urbà o metropolità.

Mentre que els entrevistats de l'àmbit rural s'expressen més en català que en castellà, els de l'àmbit metropolità ho fan, proporcionalment, més en castellà. Els entrevistats de l'àmbit urbà, per la seva banda, se situen en una posició intermèdia en relació amb els dels altres dos àmbits, amb una distribució de percentatges relatiu similar a la dels totals observats en els diferents quadres.

• Usos lingüístics: el comerç

Seguidament, i un cop fets aquests aclariments generals, entrem a analitzar els usos lingüístics dels entrevistats en diverses situacions de l'activitat econòmica quotidiana.

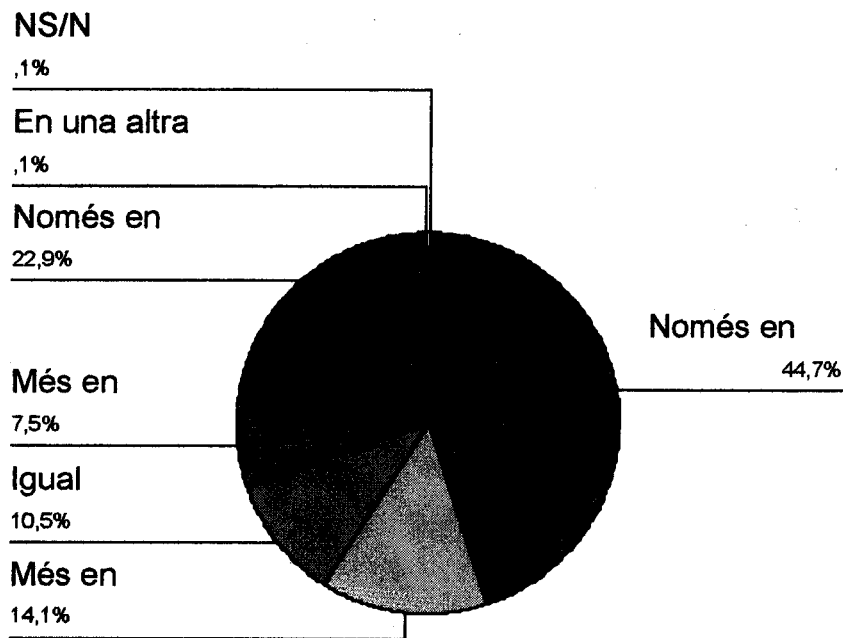
Una primera situació plantejada és la llengua emprada en anar com a client a qualsevol tipus de botiga. En el **quadre 2** podem apreciar que una àmplia majoria dels enquestats (58,8%) declara parlar habitualment en català (el 44,7% només en català i el 14,1% més en català que en castellà). Els que manifesten expressar-se habitualment de la mateixa manera en català i en castellà representen el 10,5%, mentre que els que declaren utilitzar habitualment el castellà sumen el 30,3%; els que ho fan només en castellà representen el 22,9% i els que ho fan més en castellà que en català, l'altre 7,5%.

Quadre 2
Llengua utilitzada quan va com a client a qualsevol tipus de botiga o servei

	N	%
Només en català	1798	44,7
Més en català que en castellà	568	14,1
Per igual en català i en castellà	424	10,5
Més en castellà que en català	301	7,5
Només en castellà	921	22,9
En una altra llengua	5	,1
NS/NC	4	,1
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 2

Així doncs, quan es tracta d'activitat econòmica habitual (comercial) podem dir que gairebé tres de cada cinc ciutadans parlen habitualment en català.

Pel que fa a la llengua en la qual els ciutadans es dirigeixen normalment al venedor en anar a les botigues petites, el **quadre 3** mostra que el 46,5% dels entrevistats declara que només ho fa en català, dada que, sumada al 13,1% que declara fer-ho més sovint en català que en castellà, ens permet concloure que els ciutadans que utilitzen majoritàriament el català són el 59,6%. És a dir, es confirma que també, **en el cas del petit comerç, tres de cada cinc catalans es dirigeixen habitualment al botiguer en català.**

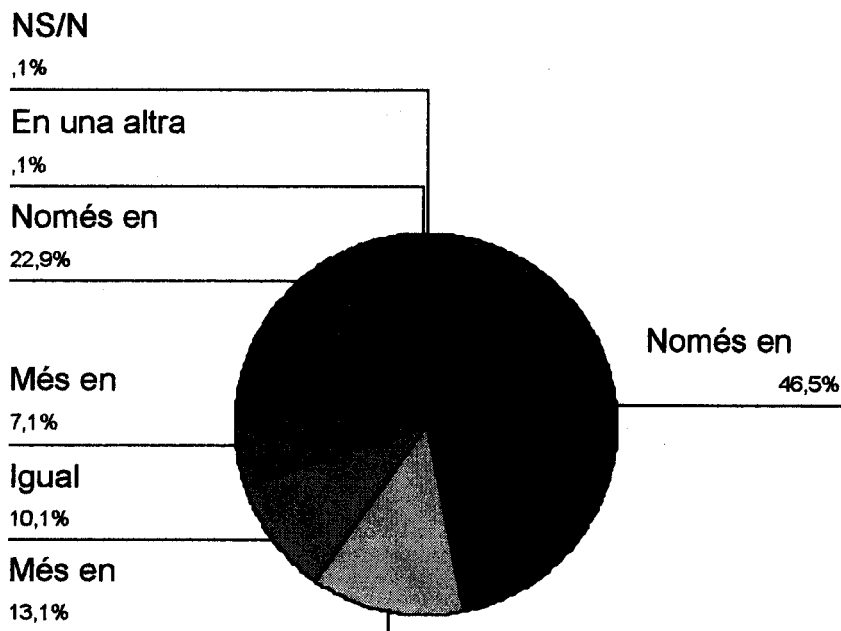
Paral·lelament, els que declaren fer-ho només en castellà representen el 22,9% del total mentre que els que ho fan més en castellà que en català sumen un altre 7,1%, la qual cosa ens dóna el **30% d'ús majoritari del castellà.** D'altra banda, els enquestats que utilitzen ambdues llengües de la mateixa manera representen el 10,1% del total.

Quadre 3
Llengua en la qual es dirigeix al venedor en anar a botigues petites

	N	%
Només en català	1871	46,5
Més en català	525	13,1
Per igual en català i en castellà	408	10,1
Més en castellà que en català	286	7,1
Només en castellà	921	22,9
En una altra llengua	4	,1
NS/NC	6	,1
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 3

Quan del que es tracta és de visitar uns grans magatzems, la llengua més utilitzada pels enquestats per a adreçar-se als venedors, tal com es veu en el **quadre 4**, continua essent exclusivament el català en el 43,9% dels casos, mentre que el 13,3% respon que utilitza més freqüentment el català. Això significa que un total del **57,2% es declara catalanoparlant habitual en aquesta acció com a consumidor.**

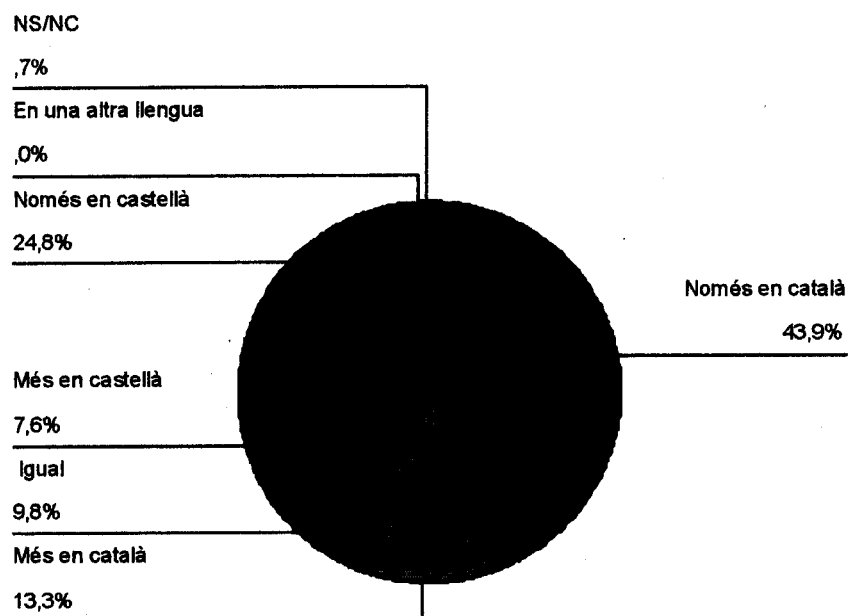
Els enquestats que utilitzen més el castellà que el català sumen el 32,4%, mentre que els que utilitzen totes dues llengües indistintament són el 9,8%. Apreciem, doncs, que **pràcticament tres de cada cinc visitants de grans magatzems s'adrecen al venedor habitualment en català.**

Quadre 4
Llengua en la qual es dirigeix al venedor en anar a uns grans magatzems

	N	%
	1764	43,9
	533	13,3
	393	9,8
	305	7,6
	997	24,8
	2	,0
	27	,7
	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 4

Amb una molt lleugera variació respecte del quadre anterior cal situar les respostes davant del supòsit d'anar a comprar un electrodomèstic (**quadre 5**). En aquest cas, l'ús habitual (preferent

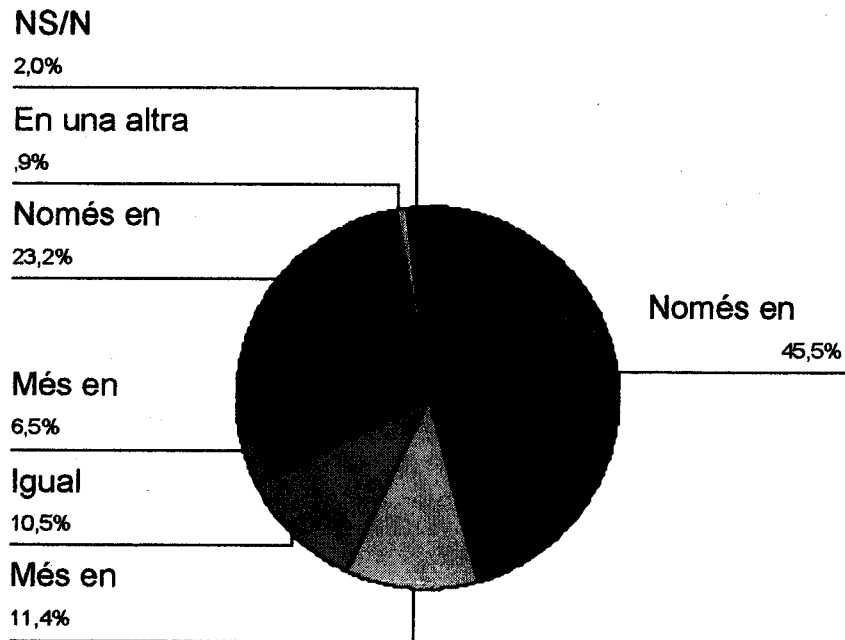
o exclusiu) del català baixa el 0,3% —això és, del 57,2% al 56,9%— mentre que, en el cas del castellà, la baixada és del 2,7% (del 32,4% al 29,7%). El percentatge dels que utilitzen indiferentment ambdues llengües es manté estable amb el 10,5%, enfront del 9,8% del quadre anterior. En síntesi, **també la compra d'electrodomèstics situa el català com a primera llengua pel 56,9% dels clients.**

Quadre 5
Llengua en la qual es dirigeix com a client en comprar un electrodomèstic

	N	%
Només en català	1829	45,5
Més en català	459	11,4
Per igual en català i en castellà	423	10,5
Més en castellà que en català	262	6,5
Només en castellà	933	23,2
En una altra llengua	35	,9
NS/NC	80	2,0
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 5

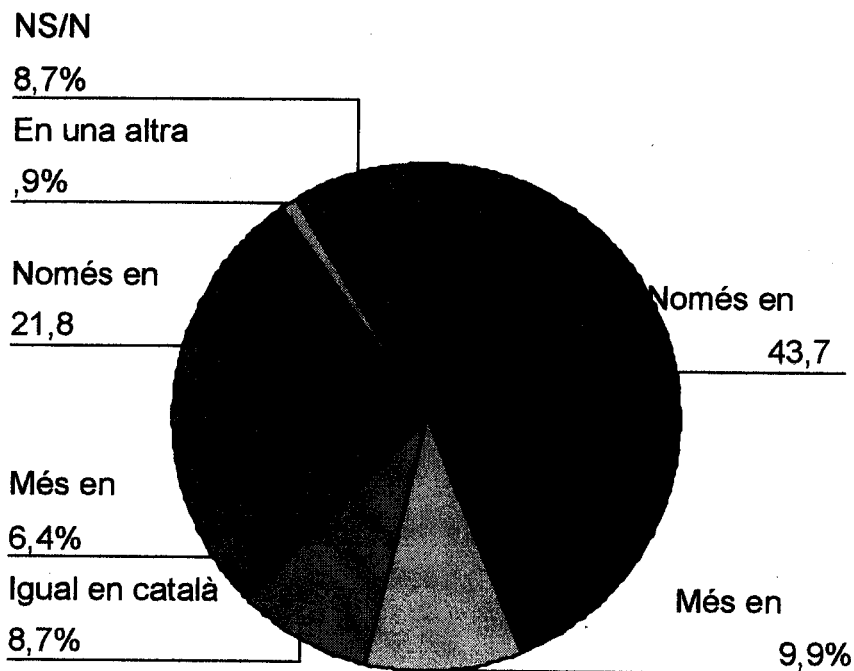
El nombre de respostes "no sap / no contesta", és a dir, aquells que no es pronuncien, augmenta considerablement quan se'ls pregunta en quina llengua s'acostumen a dirigir com a clients a **l'hora de comprar-se un cotxe**, potser pel fet que això constitueix un acte excepcional o, si més no, poc freqüent en la vida quotidiana de les persones (**quadre 6**).

Quadre 6
Llengua en la qual es dirigeix com a client en comprar un cotxe

	N	%
Només en català	1756	43,7
Més en català	398	9,9
Per igual en català i en castellà	350	8,7
Més en castellà que en català	256	6,4
Només en castellà	875	21,8
En una altra llengua	36	,9
NS/NC	350	8,7
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 6

Així doncs, un total del 8,7% dels entrevistats no es pronuncia sobre aquesta qüestió, mentre que **els que manifesten fer ús habitual del català assoleixen un total del 53,6%** (43,7% + 9,9%) i els que ho fan en castellà se situen en el 28,2% (21,8% +

6,4%). Els que en fan un ús indistint sumen, en aquest cas, el 8,7%, aproximadament un punt per sota de la mitjana, i igualen d'aquesta manera la important proporció dels que no saben o no responen.

La situació del català és encara més favorable pel que fa al seu ús a la botiga petita de queviures (**quadre 7**), i recupera una posició d'hegemonia, amb el 50,1% de persones que declaren utilitzar-lo de manera exclusiva. A aquest 50,1% cal afegir un altre 11% que declara adreçar-se al dependent més en català que en castellà, la qual cosa ens dóna un considerable 61,1% de catalanoparlants habituals.

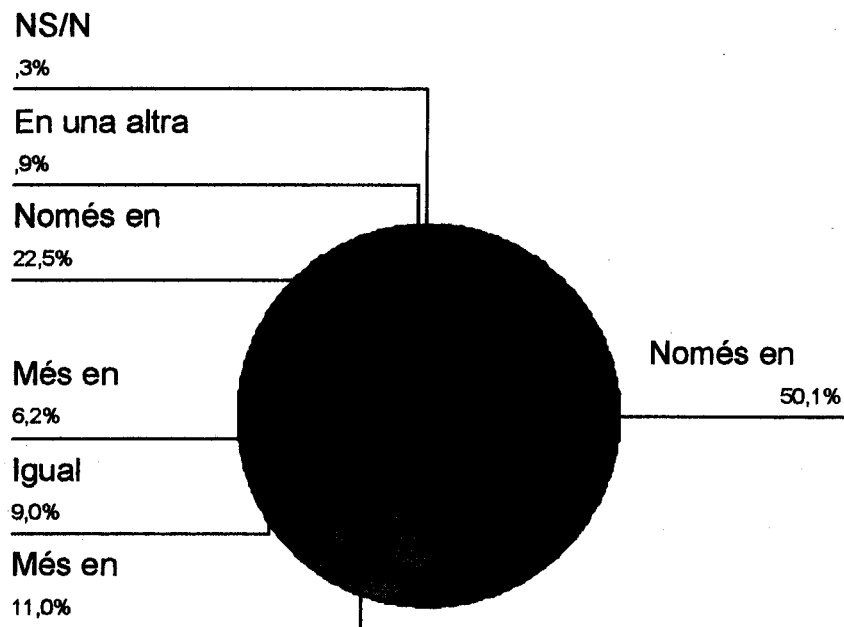
És a dir, **tres de cada cinc ciutadans parlen català a la botiga**. En aquest cas, els castellanoparlants tampoc no arriben al 30% i es queden en el 28,7%.

Quadre 7
Llengua en la qual es dirigeix com a client en anar a la botiga de queviures petita

	N	%
	2014	50,1
	442	11,0
	360	9,0
	249	6,2
	905	22,5
	37	,9
	14	,3
	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 7

Finalment, i per cloure aquesta bateria de qüestions orientades a conèixer l'ús del català en el comerç quotidià, el **quadre 8** ens mostra que **la utilització del català és també majoritària (57,8%) en els supermercats o a les botigues de queviures més grans.**

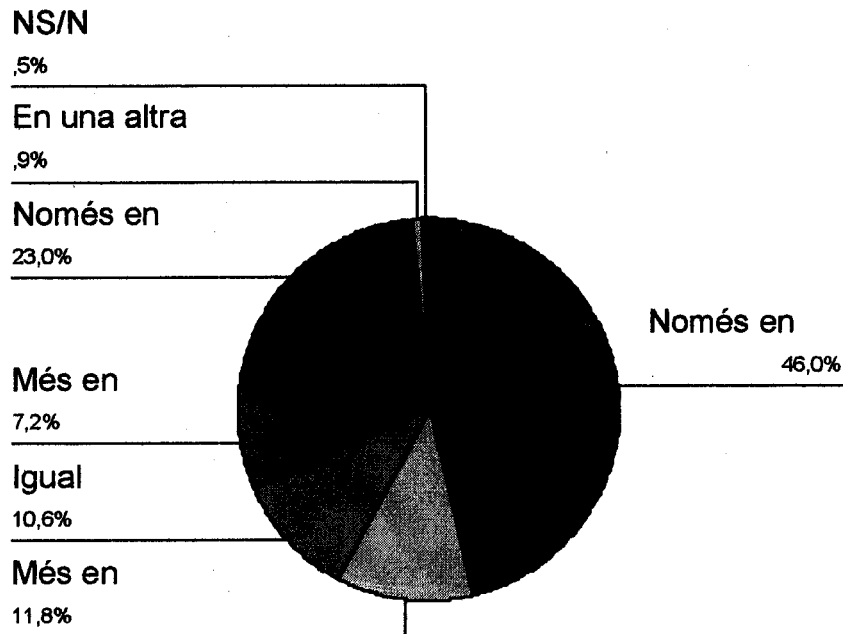
Quadre 8
Llengua en la qual es dirigeix com a client en anar al supermercat o botigues de queviures més grans

	N	%
Només en català	1851	46,0
Més en català	474	11,8
Per igual en català i en castellà	428	10,6
Més en castellà que en català	291	7,2
Només en castellà	923	23,0
En una altra llengua	35	,9
NS/NC	19	,5
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

En aquest cas, el 57,8% dels enquestats manifesta que parlen habitualment el català en aquestes circumstàncies (46% + 11,8%) mentre que els que ho fan en castellà representen el 30,2% (23% + 7,2%) del total. En situació d'igualtat d'ús declarat (50% català, 50% castellà) se situa, en aquest cas, el 10,6% dels entrevistats.

Gràfic 8

• Usos lingüístics: el sector serveis

El bloc de preguntes següent pren com a objecte d'estudi l'ús del català i el castellà en diverses situacions quotidianes relacionades amb el sector serveis. La primera d'aquestes qüestions, en concret, es refereix a l'ús que els enquestats fan de les dues llengües quan truquen des de casa sol·licitant un servei. En dirigir-se a la persona que respon la trucada (**quadre 9**), el 44,8% ho fa només en català, mentre que un altre 25% declara fer-ho només en castellà. Així doncs, **dos de cada quatre ciutadans, quan truquen, ho fan exclusivament en català, mentre que un de cada quatre ho fa en castellà.**

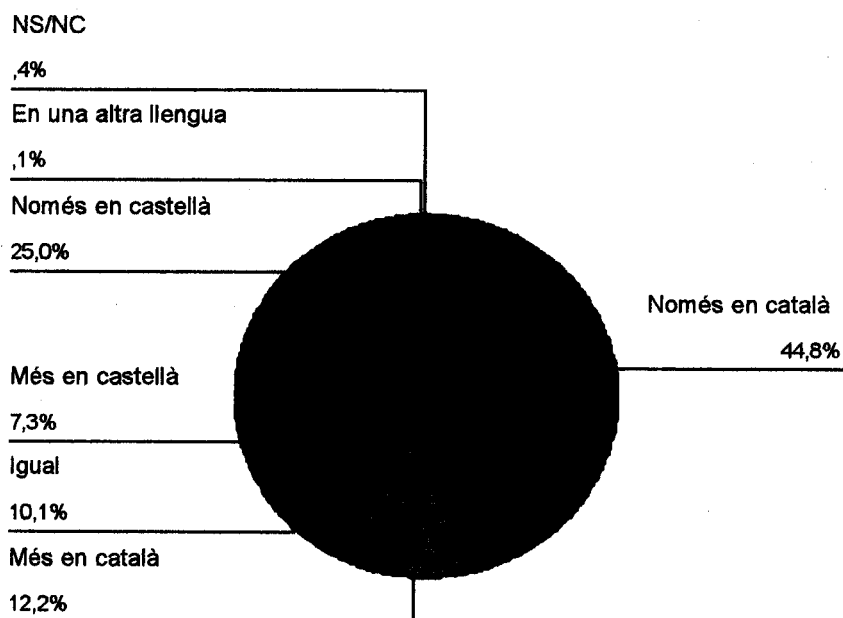
Pel que fa als entrevistats que s'expressen en ambdues llengües, utilitza més el català que el castellà el 12,2%, ho fan de la mateixa manera el 10,1%, mentre que truquen més en castellà que en català el 7,3%.

Quadre 9
Llengua en la qual respon quan truca sol·licitant un servei des de casa

	N	%
	1802	44,8
	490	12,2
	405	10,1
	295	7,3
	1007	25,0
	5	,1
	17	,4
	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 9

Així, doncs, podem concloure que **gairebé tres de cada cinc entrevistats (57%) utilitzen majoritàriament el català en demanar des de casa algun servei per telèfon.**

En anar a consultar els serveis d'un professional liberal, tal com ens mostra el **quadre 10**, la llengua amb la qual els enquestats es dirigeixen normalment al professional és també, exclusivament, el català el 46,3% els casos, mentre que el castellà és utilitzat en exclusiva pel 25,2%.

Quadre 10
Llengua que utilitza en anar a demanar els serveis d'un professional liberal

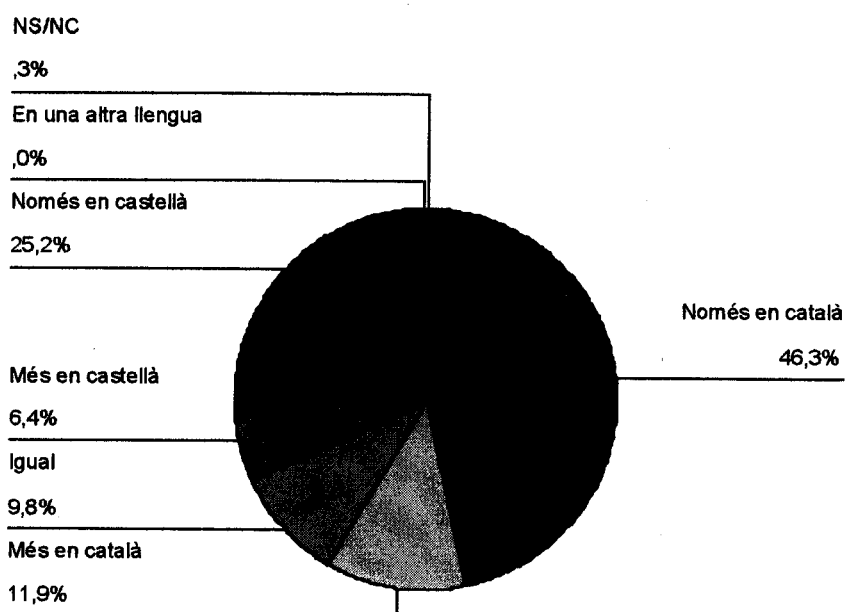
	N	%
Només en català	1863	46,3
Més en català	480	11,9
Per igual en català i en castellà	394	9,8
Més en castellà que en català	257	6,4
Només en castellà	1013	25,2
En una altra llengua	2	,0
NS/NC	12	,3
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Pel que fa a l'ús majoritari, però no exclusiu, del català, el percentatge se situa en l'11,9%, mentre que aquells que utilitzen més el castellà que el català representen el 6,4% sobre la mostra total estudiada. Això significa, doncs, que **habitualment gairebé tres de cada cinc catalans (el 58,3%), quan es dirigeixen al seu metge, advocat o notari, ho fan en català, mentre que pràcticament un de cada tres (el 31,6%) ho fa en castellà.**

Finalment, un total del 9,8% ho fa indistintament (50% en català, 50% en castellà) en ambdues llengües.

Gràfic 10

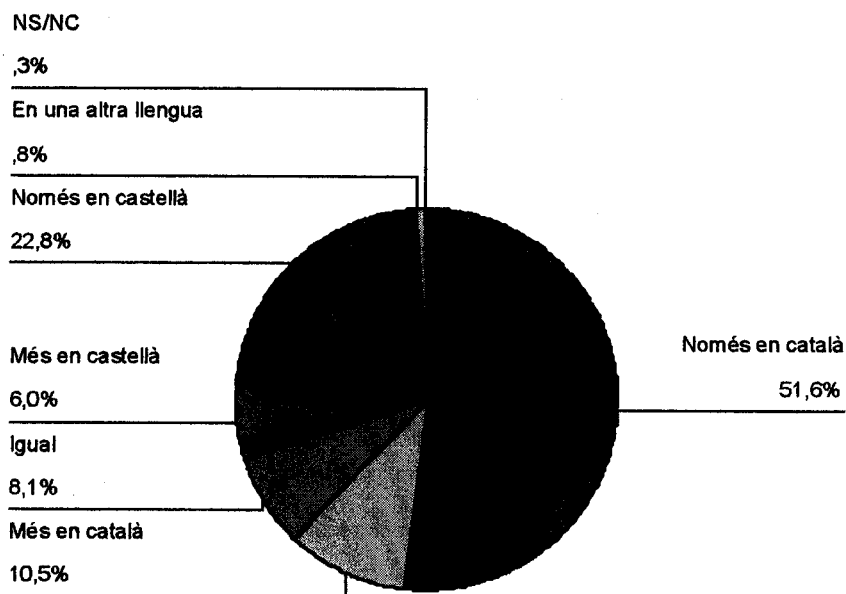
A l'hora d'efectuar un tràmit en un banc o caixa d'estalvis, una majoria absoluta dels catalans (això és el **51,6%**) utilitza de forma exclusiva el català, proporció a la qual cal sumar un altre 10,5% de persones que declaren utilitzar més el català que el castellà, fins a arribar a un significatiu 62% d'utilització (**quadre 11**). Per contrast, **només el 28,8 % de ciutadans declaren fer els tràmits bancaris habitualment en castellà** (això és, el 22,8% només en castellà i el 6% més en castellà que en català). En aquest cas, doncs, els ciutadans que declaren utilitzar ambdues llengües de la mateixa manera són molt minoritaris, i se situen en el 8,1% del total.

Quadre 11
Llengua en la qual es dirigeix com a client en fer un tràmit en un banc o caixa

	N	%
Només en català	2073	51,6
Més en català	421	10,5
Per igual en català i en castellà	324	8,1
Més en castellà que en català	241	6,0
Només en castellà	917	22,8
En una altra llengua	32	,8
NS/NC	13	,3
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 11

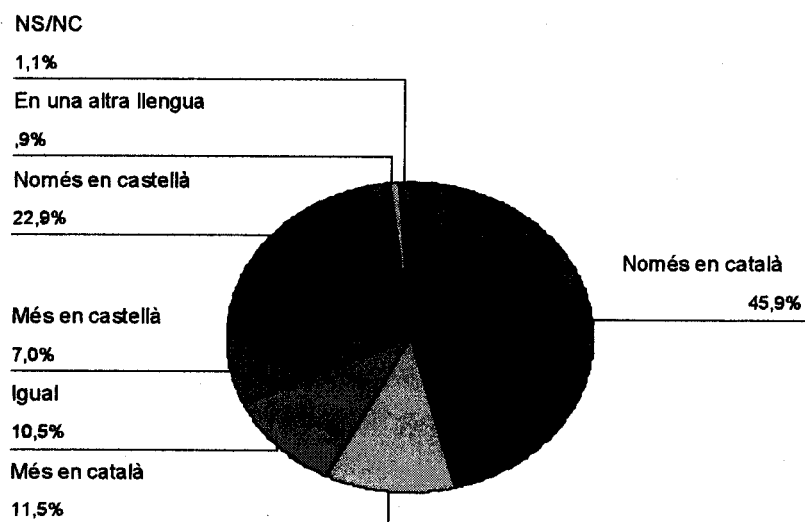
Quan del que es tracta és d'anar a un restaurant com a clients (quadre 12), el 57,5% dels entrevistats declara dirigir-se habitualment al personal que els atén en català (45,9% + 11,5%), mentre que els que ho fan en castellà són gairebé el 30% (22,9% + 7%). D'altra banda, el 10,5% declara utilitzar de la mateixa manera el català que el castellà.

Quadre 12
Llengua en la qual es dirigeix com a client en anar a un restaurant

	N	%
Només en català	1847	45,9
Més en català	464	11,5
Per igual en català i en castellà	424	10,5
Més en castellà que en català	282	7,0
Només en castellà	921	22,9
En una altra llengua	38	,9
NS/NC	45	1,1
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 12

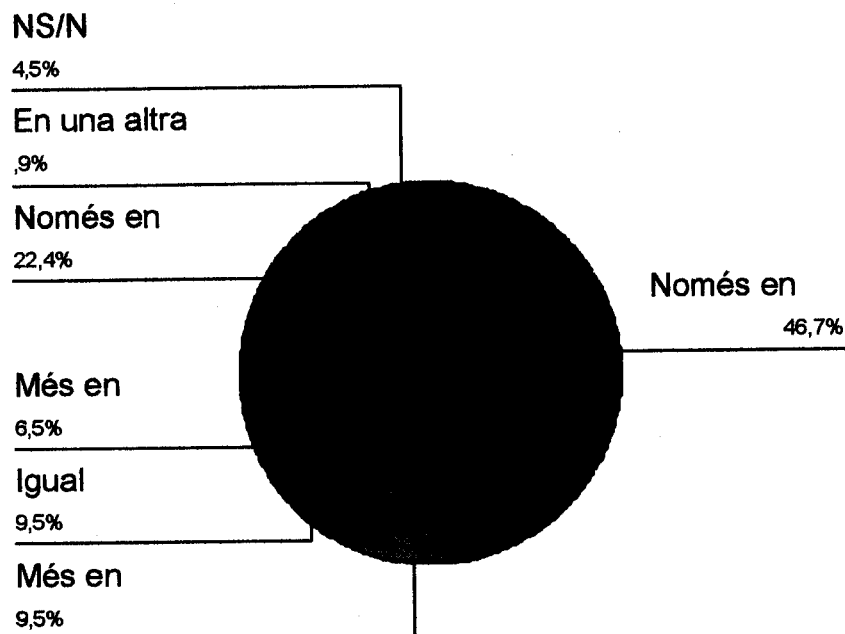
La situació següent que es va estudiar és la d'anar a la taquilla d'un cinema o teatre. Com es pot observar en el **quadre 13**, les proporcions d'ús del castellà i el català es mantenen coherents amb les tendències observades fins ara. Així, una àmplia majoria dels entrevistats, **el 56,2%, utilitza majoritàriament el català, mentre que el 28,9% opta pel castellà. Paral·lelament, el 9,5% dels enquestats manifesten utilitzar ambdues llengües indistintament.**

Quadre 13
Llengua en la qual es dirigeix com a client en anar a la taquilla d'un cinema o teatre

	N	%
Només en català	1876	46,7
Més en català	381	9,5
Per igual en català i en castellà	384	9,5
Més en castellà que en català	263	6,5
Només en castellà	902	22,4
En una altra llengua	36	,9
NS/NC	179	4,5
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 13

Un cop analitzades, una a una, les actituds i els hàbits dels entrevistats pel que fa a la llengua escollida en diferents situacions de l'activitat econòmica quotidiana, en el **quadre resum A** presentem una versió resumida dels resultats obtinguts en aquest primer capítol.

D'un cop d'ull es pot apreciar que el català és la llengua d'ús habitual de la majoria dels ciutadans en adreçar-se com a clients en diverses situacions de l'activitat econòmica quotidiana. Els percentatges d'ús preferent de la llengua catalana és, doncs, majoritari en tots els casos estudiats, passant d'un 53,6% en anar a

comprar un cotxe —mínim relatiu— a un 62,0% en realitzar algun tràmit en bancs i caixes d'estalvi —màxim relatiu.

Quadre resum A
Llengua escollida per l'entrevistat en situacions diverses

Tràmit banc o caixa	62,0	8,1	28,8
A la botiga de queviures petita	61,1	9,0	28,7
Client a botigues petites	59,6	10,1	30,0
Trucada sol·licitant un servei	58,3	9,8	31,6
A la botiga de queviures gran	57,5	10,6	30,2
En anar al restaurant	57,5	10,5	29,9
Visita grans magatzems	57,1	9,8	32,4
Demanda serveis a professional liberal	57,0	10,1	32,3
En comprar un electrodomèstic	56,9	10,5	29,7
A la taquilla del cinema o teatre	56,1	9,5	28,9
En comprar un cotxe	53,6	8,7	28,2

Font: GABISE, SA, 1999

En general, podem afirmar que les expectatives són molt altes quant al fet que la persona que atén el públic en aquests àmbits entengui el català i, per això, la llengua d'ús més habitual és generalment l'emprada en tots els casos.

3. Importància del català en el món econòmic

En aquest tercer capítol s'analitzen les percepcions dels ciutadans entrevistats pel que fa a la situació i la importància de l'ús de la llengua catalana en l'àmbit econòmic, tant públic com privat. En concret, ens centrarem en algunes qüestions que s'han considerat significatives per a determinar quin és, actualment, l'estat d'opinió amb relació a la qüestió de la llengua com a instrument de comunicació en l'àmbit de les relacions socioeconòmiques.

• La llengua i la publicitat

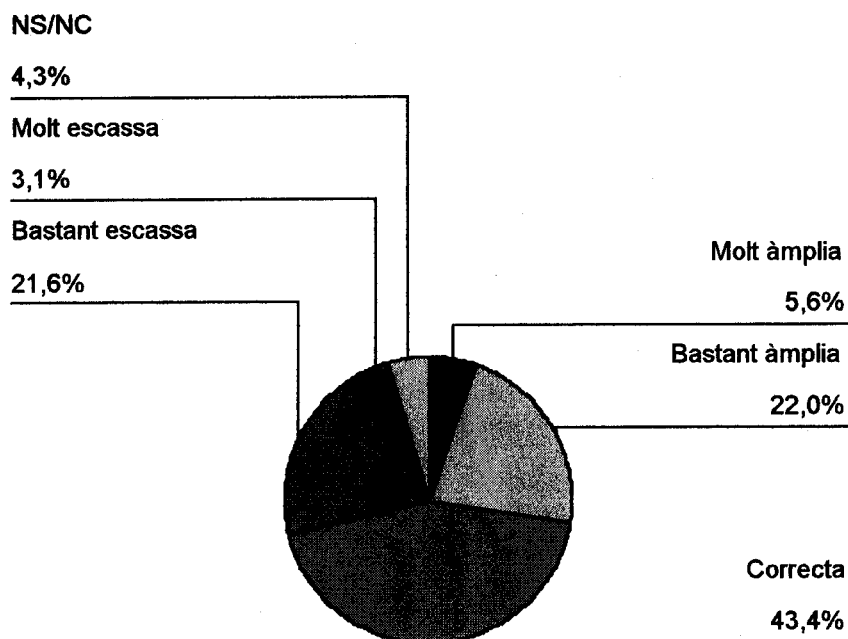
En aquest context, una primera qüestió plantejada als entrevistats se centra en la percepció que tenen sobre la presència i l'ús del català en la publicitat en general. Tal com queda expressat en el **quadre 14**, les respostes obtingudes mostren clarament que, generalment, es té una percepció positiva de la qüestió, atès que el 71,1% dels enquestats considera correcta (43,4%), bastant àmplia (22,0%) o bé molt àmplia (5,6%) la presència actual del català en aquest àmbit.

Quadre 14
Presència del català en la publicitat

	N	%
Molt àmplia	225	5,6
Bastant àmplia	886	22,0
Correcta	1746	43,4
Bastant escassa	867	21,6
Molt escassa	123	3,1
NS/NC	174	4,3
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 14

Es pot dir, doncs, que **dos de cada tres ciutadans consideren que la presència i l'ús de la llengua catalana a la publicitat és prou àmplia**. Entre els que sostenen la posició contrària, és a dir, els que consideren poca la presència i l'ús del català en el món de la publicitat, el 21,6% la valora com a bastant escassa i el 3,1% com a molt escassa. Així doncs, podem dir que un

de cada quatre enquestats (24,6%) considera que l'ús del català a la publicitat és insuficient.

Aquests resultats mostren un comportament diferent depenent del tipus d'hàbitat, l'edat i el lloc de naixement dels entrevistats. En primer lloc, i pel que fa al tipus d'hàbitat dels entrevistats, els que creuen que la presència actual del català en la publicitat és àmplia se situen, proporcionalment, per sobre del percentatge total (27,6%) en l'àmbit rural (33,6%), per sota en el metropolità (23,9%) i pràcticament igual en l'urbà (28,6%). Els entrevistats que pensen que la presència actual ja és correcta és similar en els àmbits urbà (45,9%) i metropolità (45,4%) i inferior en l'àmbit rural (37,1%). Mentrestant, per als que consideren que la presència és escassa, els percentatges són pràcticament iguals en l'àmbit metropolità (26%) i rural (25,1%), i lleugerament inferior en l'urbà (21,5%).

L'edat és una segona variable que, en aquest cas, aporta informació rellevant sobre les percepcions dels enquestats. El percentatge d'entrevistats que opinen que la presència actual del català en la publicitat és escassa presenta una relació inversament proporcional a l'edat dels entrevistats. Així, com major és el segment d'edat estudiat menor és el percentatge relatiu dels que opinen que la presència actual del català en aquest àmbit és escassa.

Una tercera variable que aporta informació addicional a l'anàlisi de les opinions dels entrevistats sobre la presència actual del català en el món de la publicitat és el lloc de naixement. Concretament, els nascuts fora de Catalunya consideren en major mesura que els nascuts a Catalunya que la presència actual del català en la publicitat

és bastant o molt àmplia, i es passa del 33,8% per als nascuts en "altres municipis d'Espanya" o del 34% per als nascuts "a l'estranger" al 24,9% per als nascuts al "municipi de residència" o el 24,4% en "altres municipis de Catalunya".

De la mateixa manera però a l'inrevés, els nascuts a Catalunya —30,8%, al "municipi de residència", i 29,9%, en "altres municipis de Catalunya"— consideren que la presència actual del català en la publicitat és escassa en major proporció que els nascuts fora de Catalunya —9,4%, en "altres municipis d'Espanya", i 17%, "a l'estranger".

• La llengua i l'atenció al públic

Una altra qüestió important a l'hora de valorar la importància del coneixement i l'ús de la llengua és copsar l'opinió ciutadana al voltant de la necessitat o no de saber català i castellà per a ocupar qualsevol lloc d'atenció al públic.

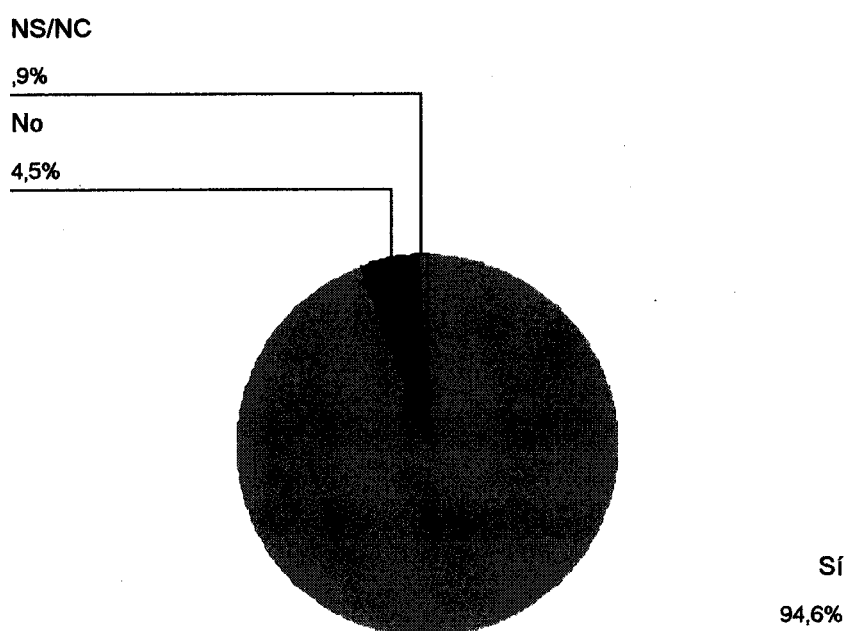
En aquest context, tal com mostra el **quadre 15**, la **pràctica totalitat dels entrevistats (el 94,6%) manifesta que, efectivament, cal conèixer ambdues llengües per a ocupar un lloc de treball que impliqui l'atenció al ciutadà.**

Quadre 15
Opinió sobre si cal saber català i castellà per a ocupar qualsevol lloc d'atenció al públic

	N	%
Sí	3803	94,6
No	181	4,5
NS/NC	37	,9
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 15

Aquests resultats (**quadre 15**) presenten diferències significatives segons el lloc de naixement dels entrevistats. Així, els nascuts a Catalunya —entre el 96,2% i el 96%— consideren en major mesura que els nascuts a fora —entre el 90,9% i el 89,85%— que s’ha de saber català i castellà per a ocupar qualsevol lloc de treball que impliqui atenció al públic. En canvi, el percentatge relatiu dels que estan en desacord amb aquesta afirmació segueix la tendència inversa i és superior entre els nascuts fora de Catalunya —entre el 7,5% i el 8,2%— que entre els nascuts a Catalunya —entre el 3,2% i el 3,3%.

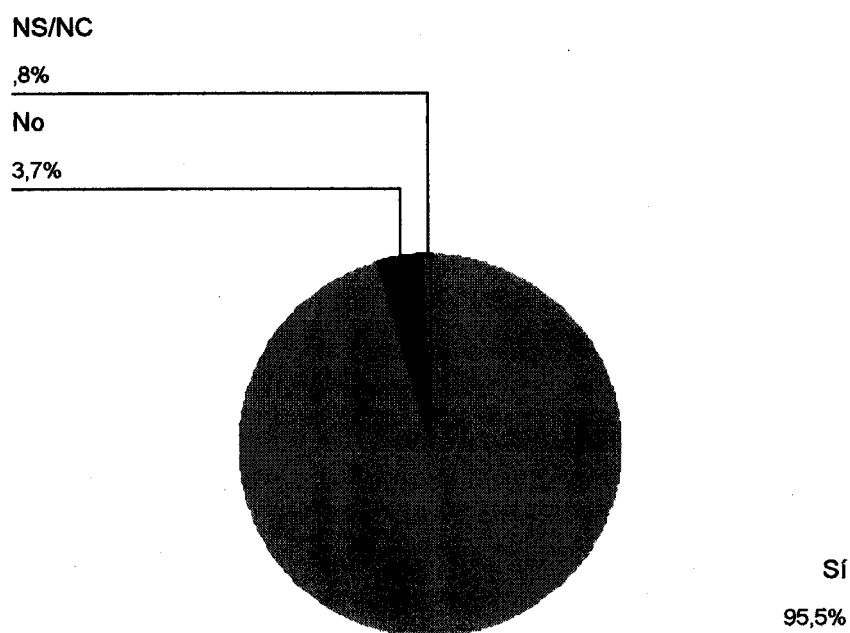
De la mateixa manera, també amb **una amplíssima majoria, en aquest cas del 95,5%** —gairebé un punt més que en la qüestió anterior—, **els enquestats manifesten que és necessari saber català i castellà per a atendre el ciutadà des de l’Administració pública (quadre 16).**

Quadre 16
Opinió sobre si cal saber català i castellà per a atendre el públic des de l’Administració pública

	N	%
Si	3840	95,5
No	150	3,7
NS/NC	31	,8
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999.

Gràfic 16

En aquest cas, la variable lloc de naixement també és explicativa. Seguint la tendència observada en analitzar la qüestió anterior, **els nascuts a Catalunya consideren en major proporció que els nascuts a fora que cal saber català i castellà per a atendre el públic des de l'Administració pública.**

Un cop coneguda l'opinió dels entrevistats sobre si consideren que "cal" conèixer el català i el castellà per a atendre el públic, la qüestió següent estudia la importància que els entrevistats donen al fet de conèixer el català per a desenvolupar qualsevol tasca d'atenció al públic. És, doncs, una aproximació que analitza el coneixement del català com un actiu de la persona, com un atribut que dóna valor al ciutadà en tant que actor econòmic.

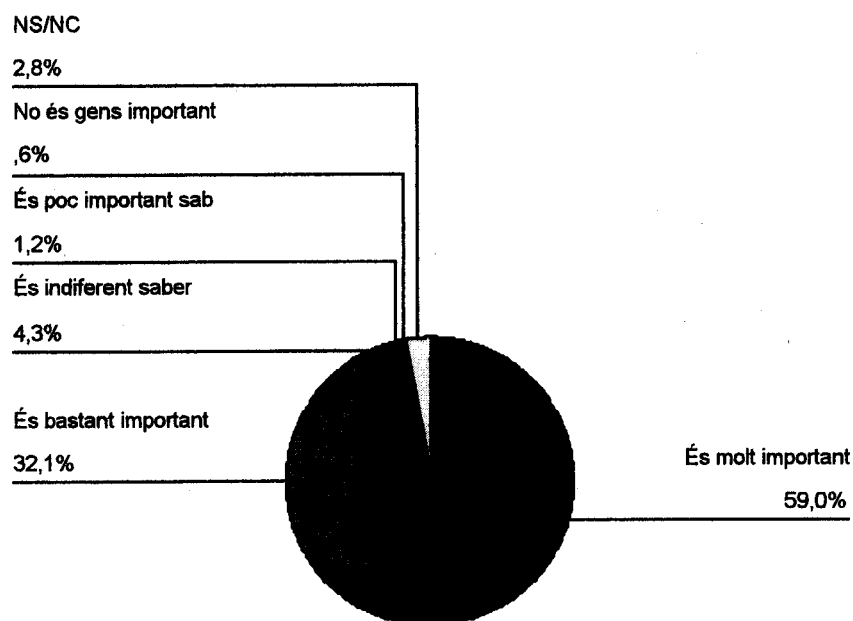
A la vista dels resultats obtinguts (**quadre 17**), es pot afirmar que una àmplia majoria dels entrevistats consideren molt o bastant important el fet de conèixer el català per a desenvolupar funcions d'atenció al públic. En concret, el 59% ho considera molt important, el 32,1% pensa que és bastant important, mentre que tan sols el 4,2% es mostra indiferent i un mínim 1,8% ho considera poc o gens important. Així, podem dir que **9 de cada 10 entrevistats atribueixen una importància decisiva al fet de conèixer la llengua catalana quan es tracta d'ocupar un lloc de treball que impliqui l'atenció al públic.**

Quadre 17
Opinió sobre la importància de saber català per a desenvolupar qualsevol treball que impliqui atenció al públic

	N	%
Es molt important	2374	59,0
Es bastant important saber català	1290	32,1
Es indiferent saber català	174	4,3
Es poc important saber català	48	1,2
No és gens important saber català	23	,6
NS/NC	112	2,8
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 35

• Coneixement generalitzat del català i el castellà

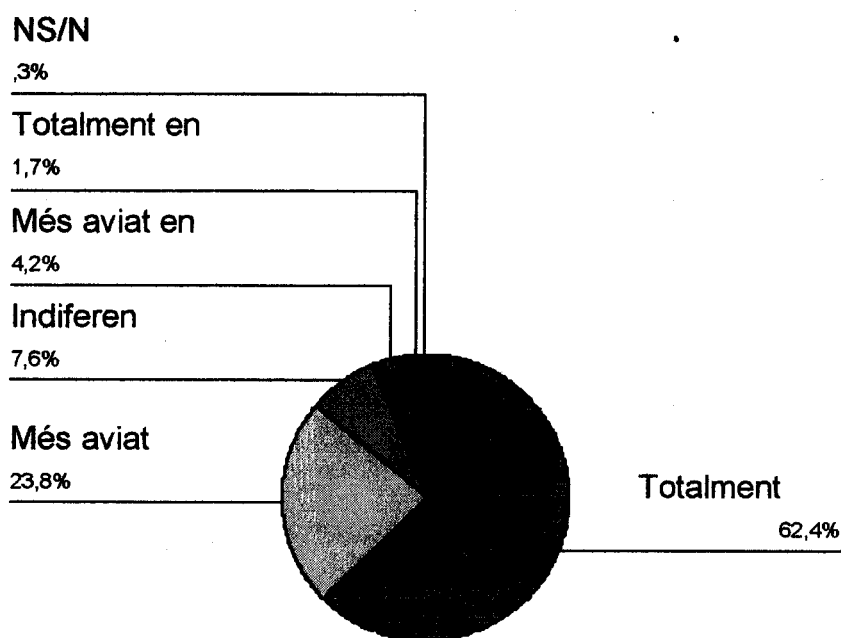
A l'hora de valorar la necessitat que, a Catalunya, tothom conegui el català i el castellà (**quadre 18**), tres de cada cinc enquestats (el 62,4%) es manifesten totalment d'acord amb aquesta afirmació. Si a aquesta majoria se li afegim el percentatge d'entrevistats que es manifesten més aviat d'acord (el 23,8%), s'obté que **més de vuit de cada deu ciutadans creuen que a Catalunya tothom hauria de conèixer ambdues llengües** (86,2%), mentre que tan sols el 5,9% dels enquestats no hi està d'acord (el 4,2%, més aviat en desacord, i l'1,7%, totalment en desacord).

Quadre 18
Opinió sobre si a Catalunya tothom hauria de saber català i castellà

	N	%
Totalment d'acord	2510	62,4
Més aviat d'acord	956	23,8
Indiferent	305	7,6
Més aviat en desacord	170	4,2
Totalment en desacord	68	1,7
NS/NC	12	,3
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 18

La posició majoritària, clarament partidària que tothom conegui el català i el castellà, és lleugerament més evident en el grup de les dones. Així, mentre el 84,7% dels homes estan d'acord que tothom hauria de saber català i castellà, el mateix percentatge per a les dones s'eleva lleugerament i se situa en el 87,6%. Aquesta diferència és encara més evident si tenim en compte només aquells

entrevistats que es mostren "totalment d'acord" amb l'enunciat de la pregunta: homes, 59,9%, i dones, 64,8%.

A més del sexe, l'edat és una altra variable explicativa de l'opinió dels entrevistats sobre si a Catalunya tothom hauria de saber català i castellà. En aquest cas, l'encreuament d'ambdues variables mostra una relació directa entre el percentatge d'entrevistats que estan d'acord amb l'enunciat i la seva edat. Així, els entrevistats que estan d'acord que tothom hauria de saber català i castellà passen del 81,3% en el segment d'edat entre 18 i 28 anys —mínim relatiu— al 91,2% en el segment de majors de 65 anys.

Paral·lelament, i seguint la tendència inversa, com major és l'edat dels entrevistats menor és el percentatge dels que estan en desacord que tothom a Catalunya hauria de saber català i castellà, i menor és també el percentatge d'indiferents.

Una tercera variable explicativa és el lloc de naixement dels entrevistats. Així, el percentatge d'entrevistats que manifesten estar d'acord que a Catalunya tothom hauria de saber català i castellà és més gran entre els nascuts a Catalunya —88,1% i 90,4%— que entre els nascuts a altres llocs —80,4% i 74,8%. Paral·lelament, els nascuts fora de Catalunya estan més en desacord i es mostren més indiferents amb aquesta qüestió que els nascuts a Catalunya, la qual cosa evidencia encara més les diferències entre ambdós col·lectius.

• Percepció sobre l'evolució futura del català

Finalment, i pel que fa a la previsió de l'evolució futura de la presència i l'ús de la llengua catalana, veiem en el **quadre 19** que el segment majoritari d'entrevistats (46,2%) opina que augmentarà, mentre que el 35,2% considera que el seu ús es mantindrà. Finalment, **només un de cada deu entrevistats (10%) considera que l'ús de la llengua catalana disminuirà en el futur.**

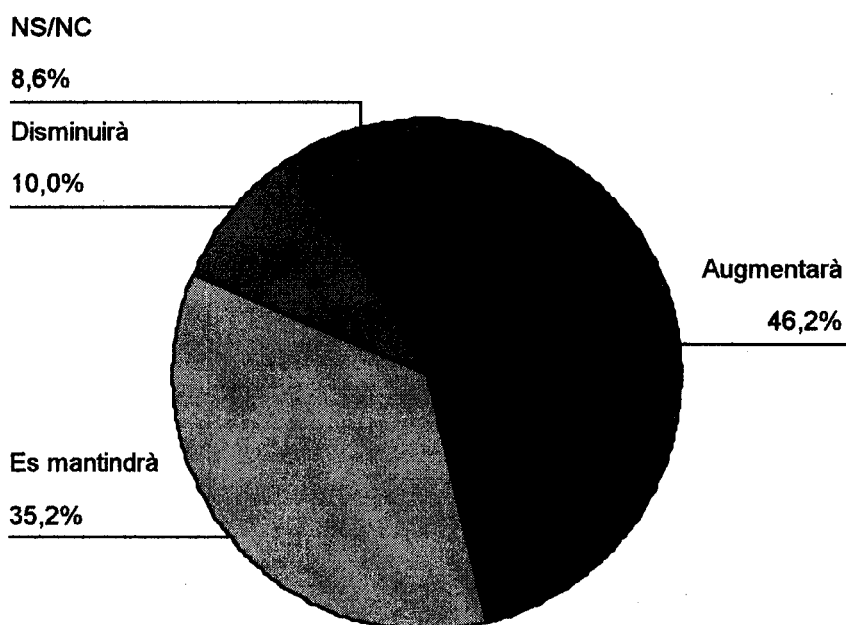
Quadre 19
Opinió sobre l'evolució futura del català

	N	%
Augmentarà el seu ús	1858	46,2
El seu ús es mantindrà	1417	35,2
Disminuirà el seu ús	402	10,0
NS/NC	344	8,6
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Aquestes opinions sobre l'evolució futura en l'ús del català varien significativament depenent del tipus d'hàbitat dels entrevistats. D'aquesta manera, els de l'àmbit metropolità són, proporcionalment, els que més pensen que augmentarà el seu ús (48,4% pel 44,1% en els àmbits rural i urbà) i els que menys pensen que es mantindrà (31% pel 37,5% en l'àmbit urbà i el 41% en l'àmbit rural).

Gràfic 19

Les opinions sobre quina serà l'evolució futura del català varien, també, depenent del sexe de l'entrevistat. Així, i parlant a grans trets, es pot dir que els homes pensen en major proporció que les dones (48,4% i 44,2%, respectivament) que l'ús futur del català serà major que l'actual, mentre que les dones són, proporcionalment, més de l'opinió que el seu ús es mantindrà (dones, 37,1%, i homes, 33,2%).

4. Presència actual del català en el món econòmic

En el present capítol, un cop estudiats els usos lingüístics i les percepcions sobre alguns aspectes generals de la llengua amb relació a l'activitat econòmica, analitzarem les valoracions dels enquestats sobre la presència actual del català en diversos àmbits de l'activitat econòmica. Seguint la gradació de molt escassa a molt àmplia, s'estudiarà en quins sectors es té la percepció que la presència és insuficient i en quins es pensa que la situació és satisfactòria.

Aquest capítol, doncs, recull la percepció subjectiva dels entrevistats sobre la presència actual del català i del castellà en diverses esferes de l'activitat econòmica. Aporta, per tant, una perspectiva valorativa, i consegüentment subjectiva, a l'estudi sobre la llengua i la vida econòmica en el nostre país.

• El sector cultural i audiovisual

En el primer quadre d'aquest capítol (**quadre 20**) s'analitza la **presència del català en el món editorial. En aquest cas, les opinions es troben força dividides, per bé que es decanten lleugerament (quatre punts de diferència) cap a una valoració positiva.** Així, els que consideren la presència actual bastant o molt

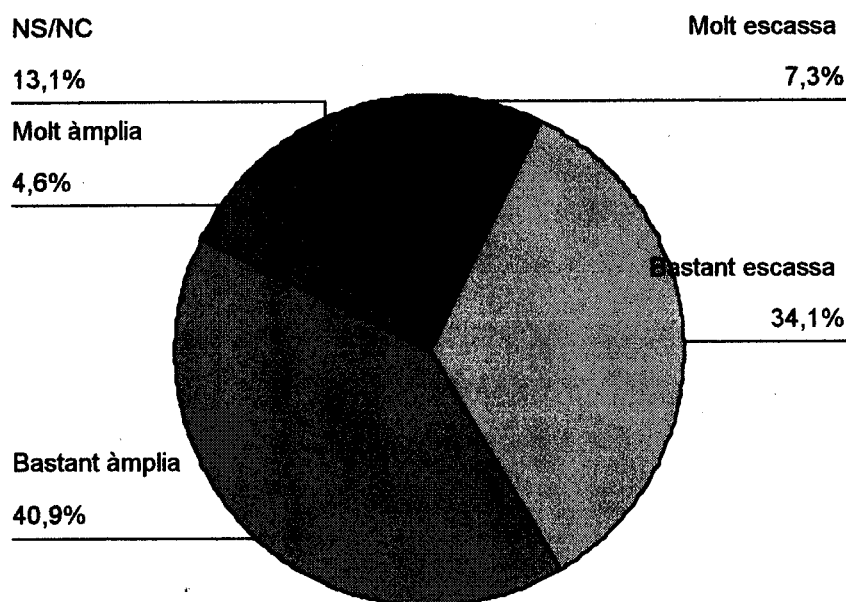
àmplia sumen el 45,5% mentre que els que tenen la visió contrària —la consideren escassa— sumen el 41,5%.

Quadre 20
Opinió sobre la presència actual del català en el món editorial

	N	%
Molt escassa	294	7,3
Bastant escassa	1373	34,1
Bastant àmplia	1644	40,9
Molt àmplia	183	4,6
NS/NC	527	13,1
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 20

Val a dir, però, que les posicions extremes són minoritàries (molt àmplia, 4,6%; molt escassa, 7,3%) mentre que les posicions

matissades (bastant àmplia, 40,9%; bastant escassa, 34,1%) sumen un total del 75%.

Atenent a l'edat dels entrevistats es detecta una relació inversament proporcional entre l'edat i l'opinió segons la qual la presència actual del català en el món editorial és àmplia. Així, aquest percentatge pren un màxim relatiu (52,7%) en el segment d'edat inferior (de 18 a 28 anys) i va disminuint a mesura que augmenta l'edat dels entrevistats, fins arribar al mínim relatiu (38,9%) en el segment d'edat superior (més de 65 anys). La resta de percentatges, però, segueixen una distribució força similar a la mitjana total —descrita en el **quadre 20**.

Una segona variable que, en encreuar-la, presenta diferències significatives és el lloc de naixement dels entrevistats. Així, **els nascuts a Catalunya pensen en major proporció que els nascuts a fora que la presència actual del català en el món editorial és escassa**. Paral·lelament, els nascuts fora de Catalunya consideren que la presència actual del català en aquest àmbit és àmplia en major proporció que els nadius.

Aquesta tendència general és vàlida per a totes les altres situacions estudiades en aquest capítol, excepció feta de les botigues, els bancs i les caixes d'estalvi, on la variable del lloc de naixement no és explicativa.

El segon cas analitzat és el de la presència actual del català en el cinema (**quadre 21**). En aquesta qüestió, molt debatuda últimament en els mitjans de comunicació, la valoració que demana

més presència del català a les pantalles és clarament majoritària. Així, tenim que els que consideren la presència actual del català bastant (42,9%) o molt (26,6%) escassa sumen prop del 70%, concretament el 69,5%.

Quadre 21

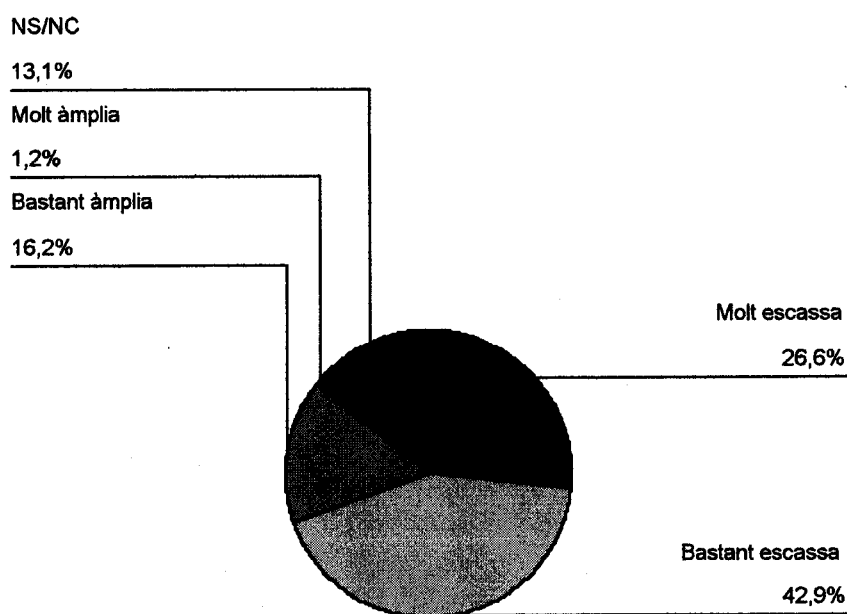
Opinió sobre la presència actual del català en el cinema

	N	%
Molt escassa	1071	26,6
Bastant escassa	1725	42,9
Bastant àmplia	650	16,2
Molt àmplia	50	1,2
NS/NC	525	13,1
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Podem dir, doncs, que **dos de cada tres ciutadans consideren que la presència actual del català en el cinema és bastant o molt escassa, mentre que el 16,2% la consideren més aviat àmplia i únicament l'1,2% la consideren molt àmplia.**

Gràfic 21

Contràriament a allò que passava quan s'analitzaven les opinions sobre la presència actual del català en el món editorial, en aquest cas es fa palesa de manera molt clara la tendència segons la qual a mesura que augmenta l'edat dels entrevistats augmenta el percentatge relatiu dels que pensen que la presència actual del català en el món del cinema és àmplia i es redueix el dels qui pensen que és escassa.

Pel que fa a la situació del català en el món de la música, els resultats del **quadre 22** mostren una tendència semblant però inversa a la del quadre 20 (món editorial). D'aquesta manera, veiem que les posicions matisades són àmpliament majoritàries amb el 71,9% (bastant àmplia, el 36,7%; bastant escassa, el 36,7%). Tanmateix, el 10,4% dels enquestats consideren que la presència

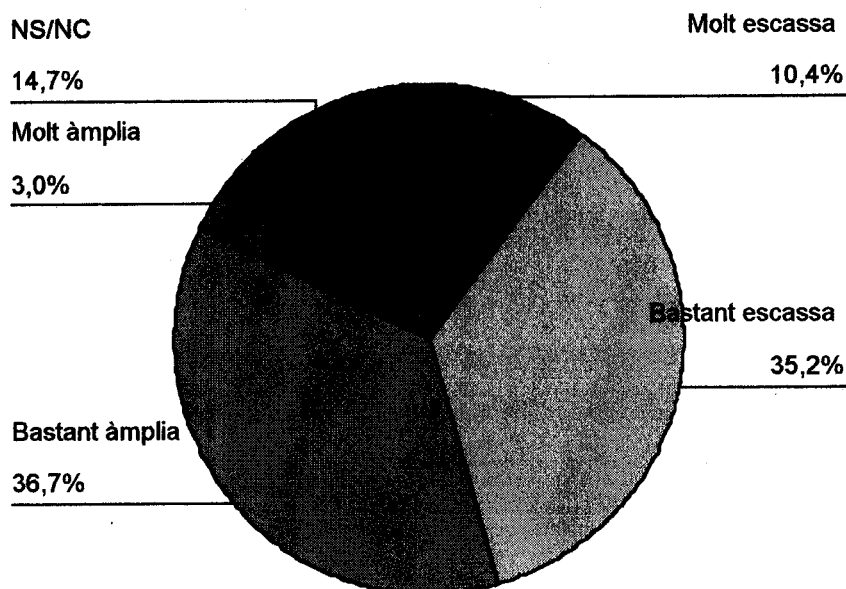
actual de la llengua catalana en el món de la música és molt escassa, enfront del 3%, que la consideren molt àmplia.

Quadre 22
Opinió sobre la presència actual del català en el món de la música

	N	%
Molt escassa	417	10,4
Bastant escassa	1416	35,2
Bastant àmplia	1476	36,7
Molt àmplia	122	3,0
NS/NC	590	14,7
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 22

Així, es pot apreciar que **les posicions es troben dividides**, per bé que l'opció lleugerament majoritària és la de reclamar més presència del català, per 6 punts de diferència

(el 45,6% davant del 39,7%). Val a dir que, en aquest cas, un important 14,7% no es defineix i opta per l'opció "No sap / No contesta".

• **Les administracions públiques**

La indefinició dels enquestats observada en analitzar alguns aspectes del sector cultural (especialment el món de la música) augmenta fins a ser l'opció majoritària (31,8%) quan s'analitza la presència del català en els jutjats (**quadre 23**), probablement perquè són poques les persones que tenen experiència directa o indirecta en aquest àmbit. Així doncs, una tercera part dels ciutadans no tenen o no manifesten una opinió clara en aquest cas.

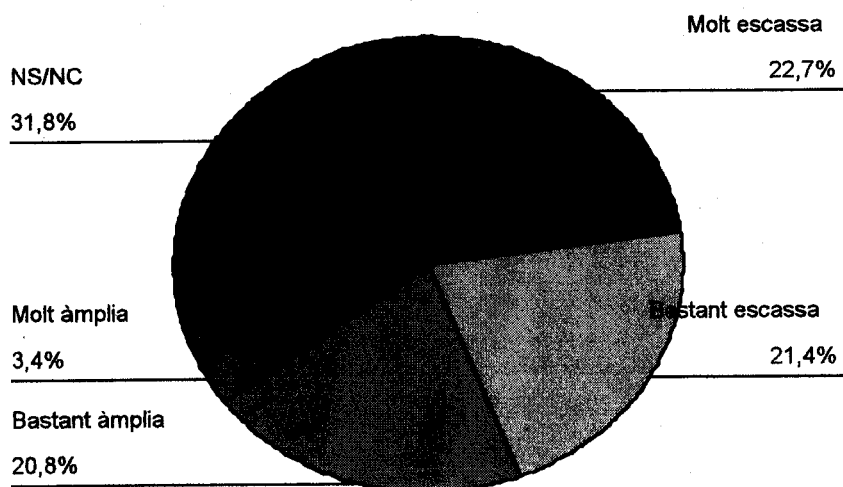
Entre els que sí que en tenen una opinió formada, la **demanda clarament majoritària és una major utilització del català, ja que una majoria de dos terços considera que la presència del català als jutjats és escassa o molt escassa.** Veiem que el 22,7% opina que la presència és molt escassa i el 21,4% que la presència és bastant escassa, la qual cosa suma el 44,1%. Enfront d'aquesta majoria, el 24,2% opina que la presència és àmplia o molt àmplia.

Quadre 23
Opinió sobre la presència actual del català en els jutjats

	N	%
Molt escassa	913	22,7
Bastant escassa	859	21,4
Bastant àmplia	836	20,8
Molt àmplia	135	3,4
NS/NC	1278	31,8
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 23

Aquestes dades mostren algunes diferències depenent del tipus d'hàbitat i el sexe dels entrevistats. Començant pel tipus d'hàbitat, observem que els de l'àmbit metropolità pensen en menor mesura que els del rural o l'urbà que la presència actual del català als jutjats és escassa, mentre que la resta de percentatges segueixen una distribució similar en els tres tipus d'hàbitat.

Pel que fa al sexe, els homes pensen en major proporció que les dones —gairebé 5 punts percentuals més (46,9% i 41,4%, respectivament)— que la presència actual del català en els jutjats és escassa. Les altres respostes no mostren resultats diferenciats.

La situació a les comissaries (**quadre 24**) és diferent. En aquest cas, l'opinió majoritària és la d'aquells que demanen més presència del català. Un de cada quatre consultats (23,6%) consideren molt escassa la presència actual del català a les comissaries, mentre que el 22,5% la consideren bastant escassa. Ambdues posicions sumades arriben al 46,6%, enfront del 23,6% que en tenen una percepció contrària. Val a dir que, també en aquest cas, els que no es pronuncien (NS/NC) signifiquen pràcticament un terç dels enquestats, amb un percentatge del 29,8%.

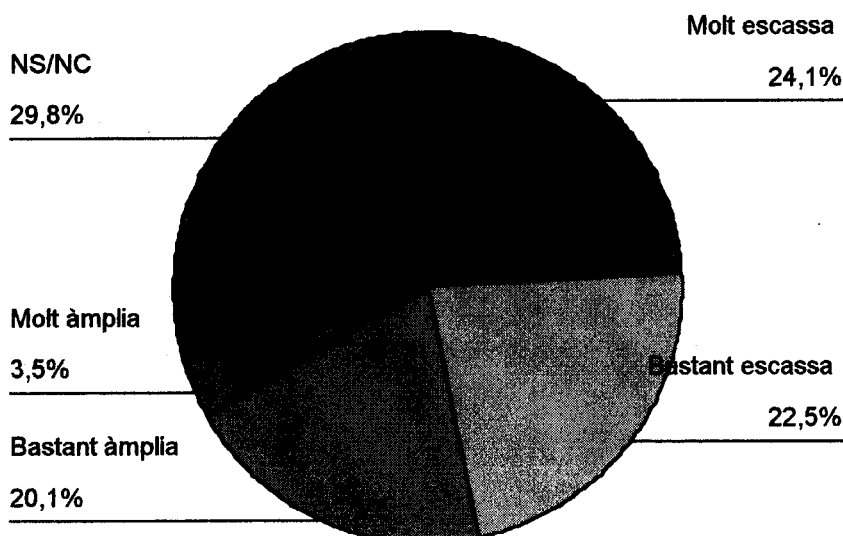
Quadre 24

Opinió sobre la presència actual del català en les comissaries

	N	%
Molt escassa	970	24,1
Bastant escassa	904	22,5
Bastant àmplia	808	20,1
Molt àmplia	141	3,5
NS/NC	1198	29,8
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 24

En aquesta qüestió els homes i les dones tenen, en general, opinions lleugerament diferents. Així, el percentatge d'homes que pensen que la presència actual del català en les comissaries és escassa (51,7%) és molt superior al de les dones (41,8%). En canvi, el percentatge dels que opinen que és bastant àmplia és pràcticament idèntic per als homes i per a les dones.

• El sector serveis

El cas de les notaries (**quadre 25**) és bastant semblant al de les comissaries, encara que amb una diferència més matisada entre les opinions sobre quina és la presència actual del català en aquest àmbit. També en aquesta qüestió hi ha un alt grau d'indefinició, amb el 31,1% dels enquestats que no es manifesta. Pel que fa als dos terços restants, el 39% considera que la presència actual és escassa, mentre que l'altre 30% opina que és prou àmplia. Aquesta diferència de nou punts es veu reforçada pel fet que el 18,8% considera que la presència del català a les notaries és molt escassa, enfront d'un minoritari 4,6% que la considera molt àmplia.

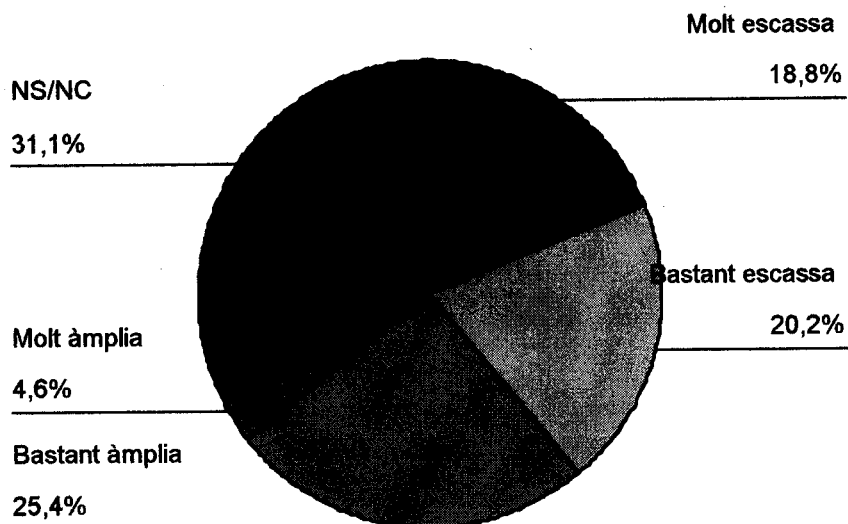
Quadre 25

Opinió sobre la presència actual del català en les notaries

	N	%
	757	18,8
	811	20,2
	1020	25,4
	184	4,6
	1249	31,1
	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 25

En aquest cas, també, els entrevistats d'hàbitats metropolitans pensen en menor proporció que la resta (el 34,5% pel 43,7% en l'àmbit urbà i el 42,9% en el rural) que la presència actual del català en les notaries és escassa.

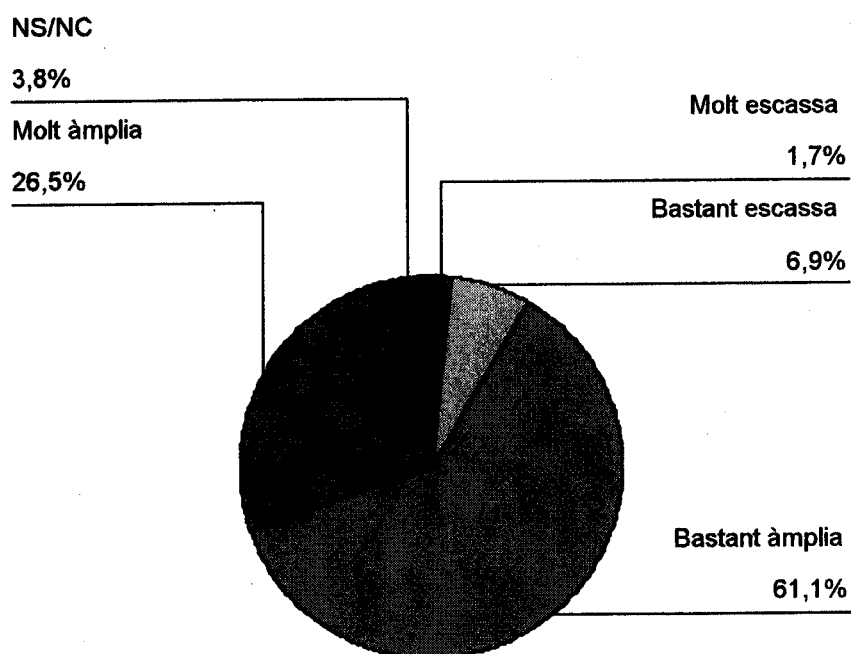
Pel que fa a les valoracions en l'àmbit dels bancs i les caixes d'estalvi (**quadre 26**), ens situem una altra vegada en una valoració de la presència del català francament positiva. Aquí també, com en el cas de les escoles, **pràcticament nou de cada deu ciutadans consideren que, en els bancs o les caixes, la presència de la llengua catalana és bastant o molt àmplia (87,6%),** enfront d'un escàs 8,6% que consideren que la situació és la contrària.

Quadre 26
Opinió sobre la presència actual del català en els bancs i les caixes d'estalvi

	N	%
Molt escassa	68	1,7
Bastant escassa	278	6,9
Bastant àmplia	2456	61,1
Molt àmplia	1067	26,5
NS/NC	152	3,8
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 26

És interessant destacar que **un de cada quatre ciutadans considera la presència del català molt àmplia (26,5%), enfront d'un mínim 1,7% que la considera molt escassa**. La percepció de normalització lingüística és, per tant, força assentada en aquest àmbit.

Pel que fa al món de les assegurances, la valoració de la situació del català, com s'aprecia en el **quadre 27**, és també positiva. Veiem, doncs, que els que la consideren bastant àmplia aconseguen un significatiu 45,2% que, sumat a l'11,7% que la consideren molt àmplia, ens dóna una clara majoria del 56,9%. Aquesta posició es veu reforçada pel fet que un important 22% no manifesta la seva opinió.

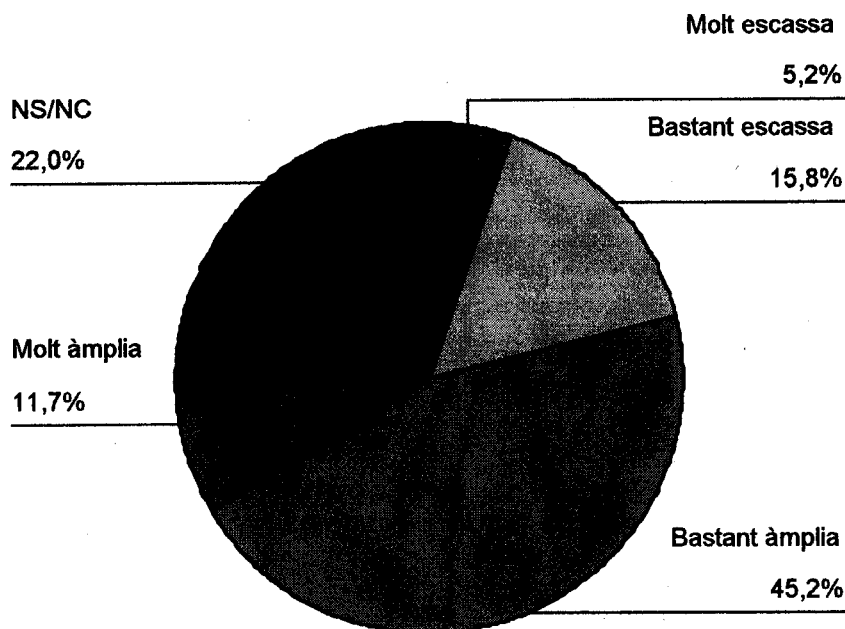
Quadre 27
Opinió sobre la presència actual del català en les assegurances

	N	%
Molt escassa	208	5,2
Bastant escassa	637	15,8
Bastant àmplia	1819	45,2
Molt àmplia	471	11,7
NS/NC	886	22,0
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Així doncs, entre els que sí que es manifesten, tres de cada cinc ciutadans opinen que la presència del català a les assegurances és bastant o molt àmplia, enfront d'un de cada cinc (21%) que la considera bastant o molt escassa.

Gràfic 27

• El sector educatiu

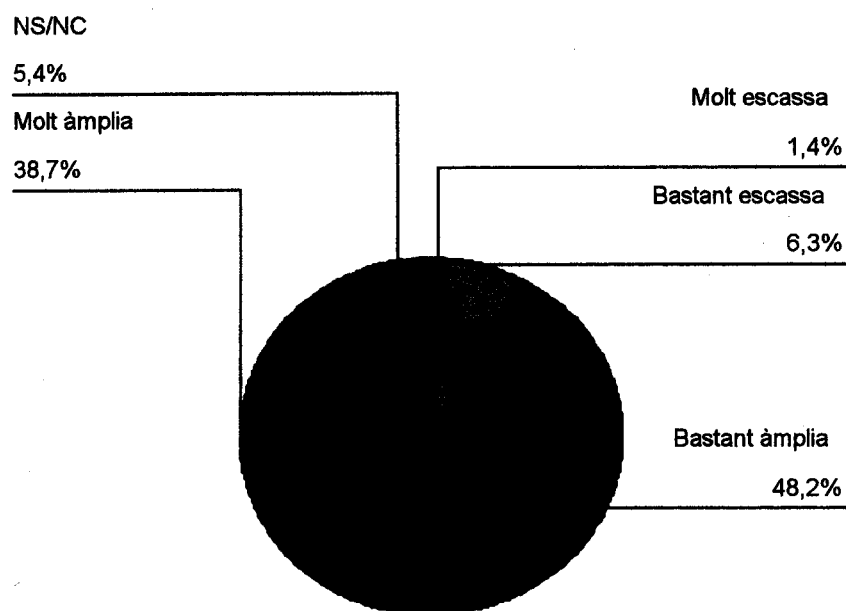
Quan s'entra a valorar el català a les escoles, la situació presenta una estructura molt diferent. En aquest cas (**quadre 28**), **gairebé nou de cada deu ciutadans (86,9%) consideren que la presència de la llengua catalana a les escoles és bastant o molt àmplia, enfront del 6,3% que la considera bastant escassa o l'1,4% que la considera molt escassa.** Està, per tant, estesa la idea que el sistema escolar a Catalunya atén correctament la presència de la llengua catalana.

Quadre 28
Opinió sobre la presència actual del català en les escoles

	N	%
	55	1,4
	254	6,3
	1938	48,2
	1556	38,7
	218	5,4
	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 28

• El sector sanitari

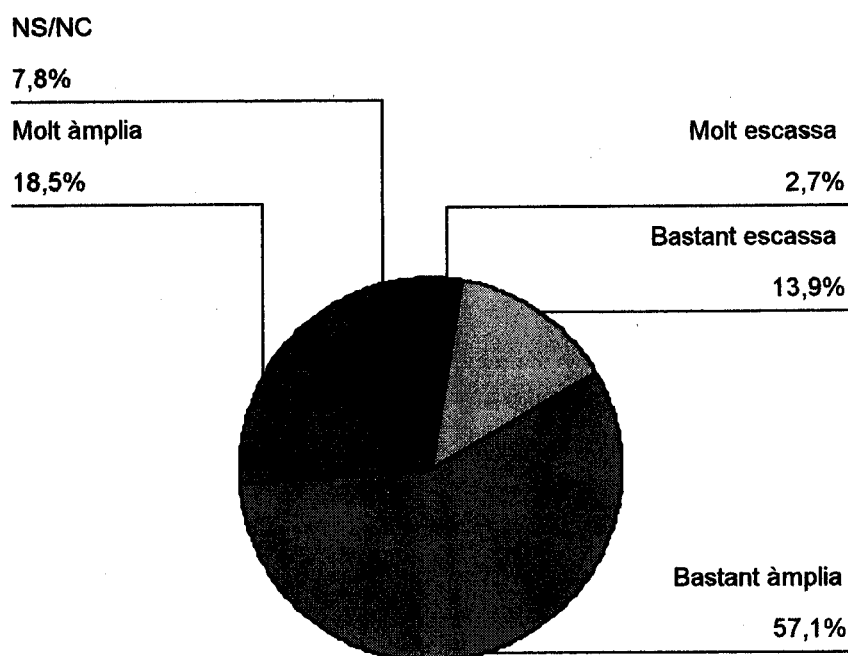
Aquesta valoració francament positiva es manté clarament quan l'àmbit analitzat és el dels hospitals. En aquest cas, **tres de cada quatre ciutadans consideren satisfactòria la presència del català als hospitals (75,6%)**, enfront del 13,9% que la considera bastant escassa i un petit 2,7% que la considera molt escassa (vegeu **quadre 29**).

Quadre 29
Opinió sobre la presència actual del català en els hospitals

	N	%
Molt escassa	109	2,7
Bastant escassa	559	13,9
Bastant àmplia	2298	57,1
Molt àmplia	742	18,5
NS/NC	313	7,8
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 29

• El comerç

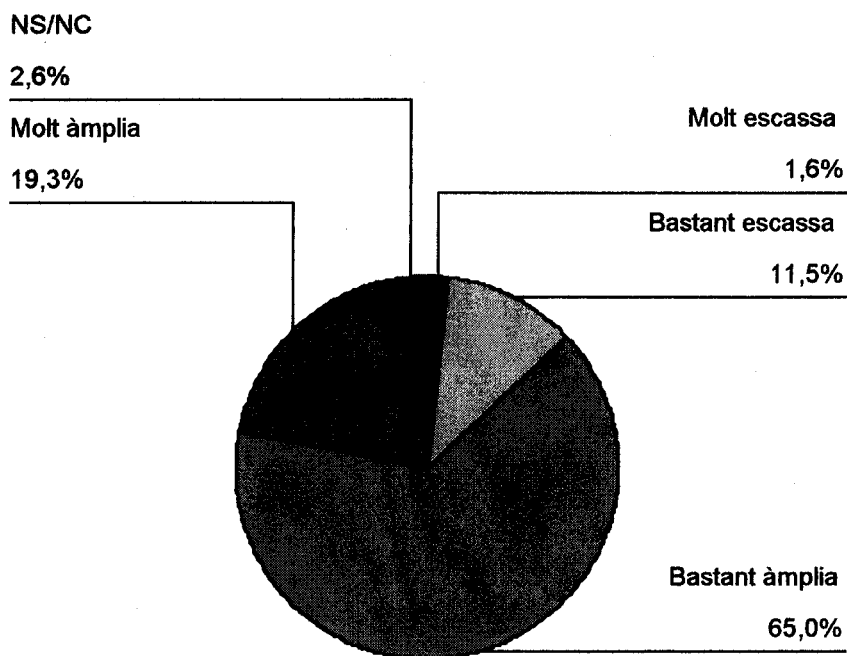
Aquesta valoració general positiva es manté, també, quan del que es tracta és d'analitzar la presència del català a les botigues. Com veiem en el **quadre 30, més de vuit de cada deu ciutadans (el 84,3%) consideren que el català està àmpliament representat.** D'entre el 13,1% restant, tan sols l'1,6% considera que la presència és molt escassa i aproximadament un de cada deu (l'11,5%) opina que és bastant escassa.

Quadre 30
Opinió sobre la presència actual del català en les botigues

	N	%
Molt escassa	64	1,6
Bastant escassa	464	11,5
Bastant àmplia	2612	65,0
Molt àmplia	776	19,3
NS/NC	105	2,6
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 30

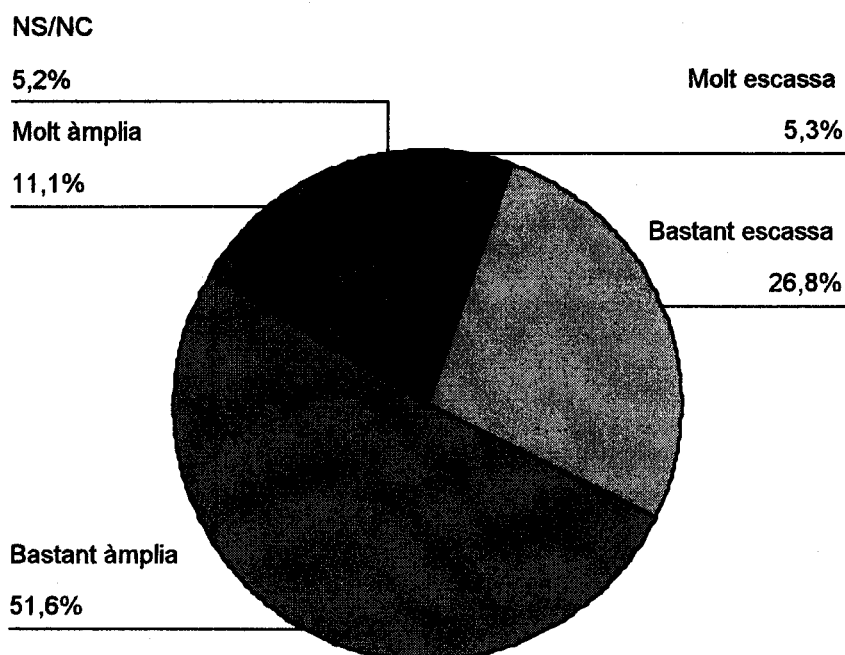
La situació del català en les grans superfícies comercials (**quadre 31**) no és, però, tan favorable, tot i que continua essent clarament majoritària l'opinió que la presència de la llengua catalana és àmplia o molt àmplia en el sector. D'aquesta manera, una majoria absoluta (51,6%) dels entrevistats considera que la presència actual és àmplia, ja sigui bastant (51,6%) o molt (11,1%).

Quadre 31
Opinió sobre la presència actual del català en les grans superfícies comercials

	N	%
Molt escassa	213	5,3
Bastant escassa	1078	26,8
Bastant àmplia	2074	51,6
Molt àmplia	448	11,1
NS/NC	208	5,2
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 31

Podem concloure, doncs, que **tres de cada cinc ciutadans fan una valoració positiva de la presència que, a les grans superfícies, té el català**. Val a dir, però, que el 32,1%, és a dir, pràcticament un de cada tres consultats, la considera insuficient.

El tipus d'hàbitat dels entrevistats és una primera variable que estableix diferències significatives en les respostes. Els entrevistats

de l'àmbit metropolità pensen que la presència del català és escassa en les grans superfícies comercials en major proporció que els de les zones rurals i urbanes, mentre que els percentatges dels que pensen que és àmplia segueixen la tendència inversa.

Una segona variable que en encreuar-la aporta informació rellevant és l'edat dels entrevistats. En concret, es pot establir una relació inversa entre l'edat dels entrevistats i el percentatge dels que opinen que la presència actual del català en les grans superfícies comercials és escassa. Aquest percentatge passa del 36% —màxim relatiu— del segment d'edat inferior (entre 18 i 28 anys) al 25,2% —mínim relatiu— del segment superior (més de 65 anys).

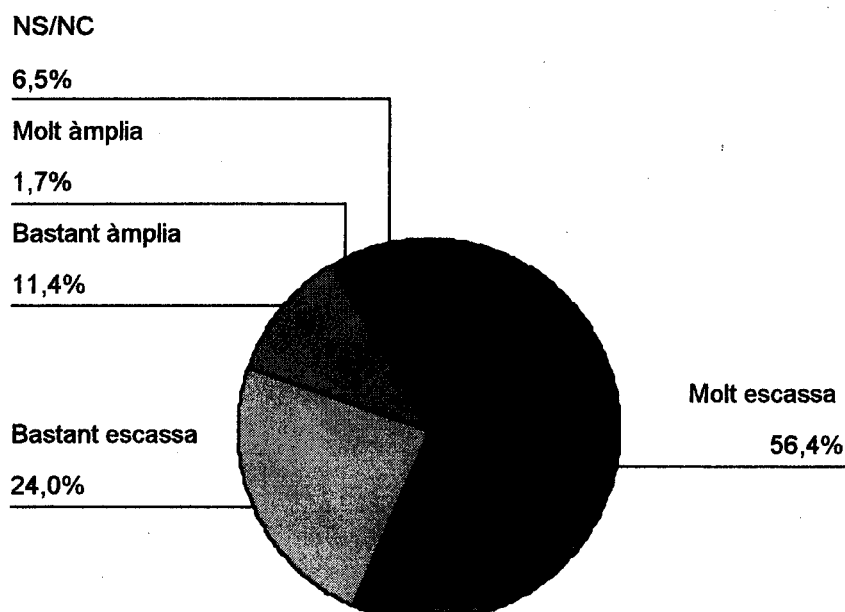
La qüestió següent que es va estudiar és la presència del català en els llibres d'instruccions d'aparells. Com s'aprecia en el **quadre 32**, quatre de cada cinc entrevistats (80,4%) consideren que la presència del català és escassa. La valoració sobre la presència del català en aquest àmbit és, doncs, clarament desfavorable. Així, tenim una clara majoria del 56,4% que la considera molt escassa, més un altre 24% que la considera bastant escassa. La posició contrària és mantinguda pel 13,1%, desglossat en l'11,4% (bastant àmplia) i l'1,7% (molt àmplia).

Quadre 32
Opinió sobre la presència actual del català en els llibres d'instruccions d'aparells

	N	%
Molt escassa	2266	56,4
Bastant escassa	966	24,0
Bastant àmplia	459	11,4
Molt àmplia	70	1,7
NS/NC	260	6,5
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 32

Aquests resultats presenten algunes diferències significatives depenent de l'edat dels entrevistats. Com major és l'edat dels entrevistats major és el percentatge relatiu dels que pensen que la presència actual del català en aquest àmbit és àmplia i menor el dels que pensen que és escassa. Es pot establir, doncs, una relació força clara entre l'edat dels entrevistats i la seva percepció sobre la presència actual del català en els llibres d'instruccions d'aparells.

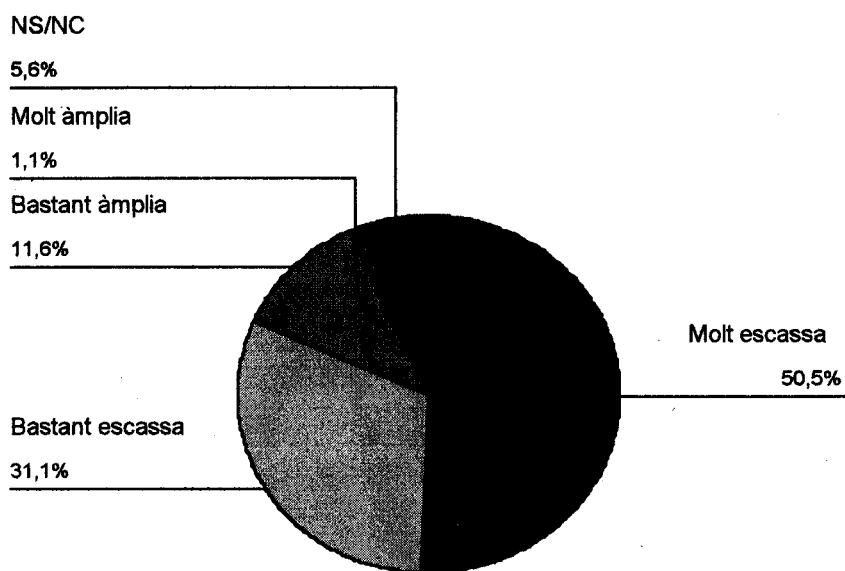
Finalment, en aquesta valoració sectorial, l'opinió sobre la presència del català en les etiquetes dels productes de consum (**quadre 33**) és més desfavorable que en el cas precedent. També una majoria del 50,5% dels enquestats opina que aquesta presència és molt escassa, percentatge al qual cal sumar el 31,1% que opina que és bastant escassa. Així, tenim també que **quatre de cada cinc entrevistats (el 81,6%) consideren que la presència del català en les etiquetes de consum és deficient**, dada que contrasta amb el 12,7% que la considera àmplia o molt àmplia.

Quadre 33
Opinió sobre la presència actual del català en les etiquetes dels productes de consum

	N	%
Molt escassa	2029	50,5
Bastant escassa	1252	31,1
Bastant àmplia	468	11,6
Molt àmplia	45	1,1
NS/NC	227	5,6
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 33

Si encreuem les respostes presentades en el **quadre 33** per l'edat dels entrevistats, els resultats obtinguts segueixen la mateixa tendència observada en el cas anterior. És a dir, a mesura que augmenta l'edat dels entrevistats creix també el percentatge relatiu dels que pensen que la presència actual del català en les etiquetes dels productes de consum és àmplia (passa del 10,3% en el segment d'edat inferior al 16% en el segment superior), i es redueix el percentatge dels que pensen que és escassa (87,1%, entre 18 i 28 anys, i 73,3%, més de 65 anys).

• L'activitat econòmica general

El quadre següent (**quadre 34**) ens dóna informació sobre si els enquestats, des de la seva participació quotidiana en l'activitat econòmica general, pensen que la presència del català és àmplia o escassa.

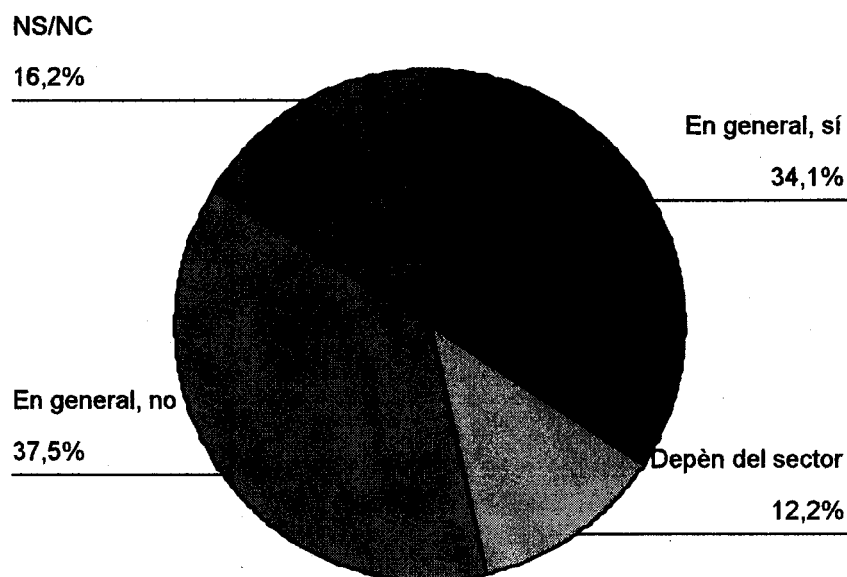
En analitzar les respostes obtingudes, veiem que **les opinions es troben molt dividides. Si bé una majoria (el 37,5%) creu que, en general, la presència del català en el món econòmic no és escassa, els que creuen el contrari sumen un prou significatiu 34,1%**. Per la seva banda, els que opinen que depèn del sector sumen el 12,2%, i un altre 16,2% no es pronuncien.

Quadre 34
Opinió sobre si la presència actual del català en l'activitat econòmica general és escassa

	N	%
En general, sí	1372	34,1
Depèn del sector	492	12,2
En general, no	1507	37,5
NS/NC	650	16,2
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 34

Aquesta tendència general mostra diferències si s'analitza sobre la base del sexe, l'edat i el lloc de naixement dels entrevistats. Quant al sexe, els homes (37,6%) pensen en major proporció que les dones (30,9%) que, a grans trets, la presència actual del català en l'activitat econòmica general és escassa.

Quant a l'edat, com major és el segment d'edat estudiat menor és el percentatge relatiu dels que pensen que la presència actual del català en l'activitat econòmica general és escassa, i passa del 36,5% del segment inferior (de 18 a 26 anys) al 28,5% del segment superior (28,5%). El percentatge d'entrevistats que opina que la presència del català depèn del sector segueix una tendència similar a l'observada, mentre que els que opinen que la presència del català en l'activitat econòmica general no és escassa segueix una

dinàmica inversa —augmenta el percentatge relatiu a mesura que ho fa l'edat dels entrevistats.

Finalment, quant al lloc de naixement, els nascuts a Catalunya pensen en major proporció que els nascuts a altres llocs que la presència actual del català en l'activitat econòmica quotidiana és escassa i que depèn del sector. Paral·lelament, els nascuts fora de Catalunya opinen majoritàriament que la presència actual del català, en general, no és escassa.

A partir dels enquestats que han respost "sí" o "depèn del sector" a la qüestió anterior, analitzem una mostra efectiva per a aquesta qüestió de 1.864 respostes, sobre un total de 4.021 enquestats.

Com s'aprecia clarament en el **quadre 35, la diversitat de les raons a les quals s'atribueix l'escassa presència del català a l'activitat econòmica quotidiana és considerable**, si bé cal destacar els que ho atribueixen a un major ús general del castellà, a la seva influència i a la força del costum, o a raons més clarament lligades a l'estructura de la població, del mercat, o de l'economia en general i la seva dependència del mercat estatal o internacional.

Quadre 35
Raons principals per les quals el català té encara poca presència en l'activitat econòmica

(Només per als que han respost "sí" o "depèn" a la pregunta anterior)

	Mencions
S'utilitza més el castellà	211
El català té un mercat reduït	150
Comoditat o costum	79
Hi ha molts ciutadans no catalans	71
L'economia és a escala internacional	69
Influència del castellà	69
No està prou estès	61
La publicitat, els mitjans i el cinema no són en català	57
L'economia depèn de contactes amb la resta de l'Estat	57
Dependència de Madrid	42
Presència de moltes empreses estrangeres	37
Predomina l'anglès i el castellà	36
Manca d'interès per a aprendre'l	30
Presència de moltes empreses espanyoles	29
Raons polítiques	28
La tendència general és no parlar-lo	26
Manca d'interès per a parlar-lo	25
Hi ha poca ajuts per al català	22
Bilingüisme	21
Desconeixement de la importància del català	20
No s'exigeix el català	20
Poc pes de l'economia catalana	17
No és rendible fer traduccions al català	14
En alguns llocs no atenen en català	14
Manca de traduccions en el món editorial	10
No és considerat com a necessari	10
La moneda a escala espanyola: pesseta	9
Presència en el comerç però no en les finances	5
Presència escassa en la banca	5
Està pendent l'expansió en el món econòmic	4
Es comença parlant en castellà	3
Els directius són castellans	2
A la TV es parla malament el català	1
Altres, sense especificar	88
NS/NC	66
Total	1408

Font: GABISE, SA, 1999

Les mencions presentades en aquest quadre corresponen al càlcul ponderat de les respostes obtingudes a la pregunta 42: s'han multiplicat per dos les mencions de la primera resposta i se li han sumat les mencions de la segona resposta. El resultat de la suma s'ha dividit per tres.

Tal com hem vist, les opinions ciutadanes pel que fa a la presència del català en diferents àmbits són molt variades. En el **quadre resum B** trobem un resum operatiu de la visió que tenen els catalans d'aquesta qüestió.

Quadre resum B
Opinió sobre la presència del català en diferents àmbits

En etiquetes de productes de consum	81,6	12,7
En llibres d'instruccions d'aparells	80,4	13,1
En el cinema	69,5	17,4
En les comissaries	46,6	23,6
En el món de la música	46,6	39,7
En el món editorial	41,5	45,5
En els jutjats	44,1	24,2
En les notaries	39,0	30,0
En grans superfícies comercials	32,1	62,7
En les assegurances	22,0	56,9
En els hospitals	16,6	75,6
En les botigues	13,1	84,3
En bancs i caixes d'estalvi	8,6	87,6
En les escoles	7,7	86,9

Font: GABISE, SA, 1999

L'etiquetatge i els llibres d'instruccions dels aparells formen un **primer bloc** (superior al 80%) que, sumat al cinema (quasi el 70%), concentra les visions més crítiques pel que fa a considerar el català com a llengua de presència escassa.

Un segon nivell de preocupació (entre el 39% i el 47%) se situa en les comissaries, el món de la música, les editorials, els jutjats i les notaries.

En tercer lloc (són ja majoritàries les visions que consideren la presència del català com a àmplia) trobem les grans superfícies comercials, les assegurances, els hospitals, les botigues, els bancs i les caixes, així com —sobretot— les escoles.

5. Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en l'activitat econòmica

A partir de les dades obtingudes sobre l'opinió dels entrevistats amb relació a la presència actual del català en diversos àmbits de l'activitat econòmica, en aquest capítol s'analitzen les valoracions dels entrevistats sobre quina hauria de ser, segons la seva opinió, la seva evolució futura.

En aquest cas, la metodologia utilitzada ha consistit a demanar als entrevistats que es pronunciessin sobre si, en la seva opinió, la presència del català en diversos àmbits de l'activitat econòmica: 1) Hauria d'augmentar; 2) Hauria de quedar igual; i 3) Hauria de disminuir.

En general, en tots els supòsits estudiats, i malgrat que els percentatges siguin diferents en cada cas, els resultats obtinguts en encreuar les dades generals pel tipus d'hàbitat dels entrevistats segueixen una tendència comuna. D'aquesta manera, els entrevistats residents a hàbitats urbans són els que consideren en major proporció que la presència actual del català en els diversos supòsits estudiats hauria d'augmentar.

• El sector cultural i audiovisual

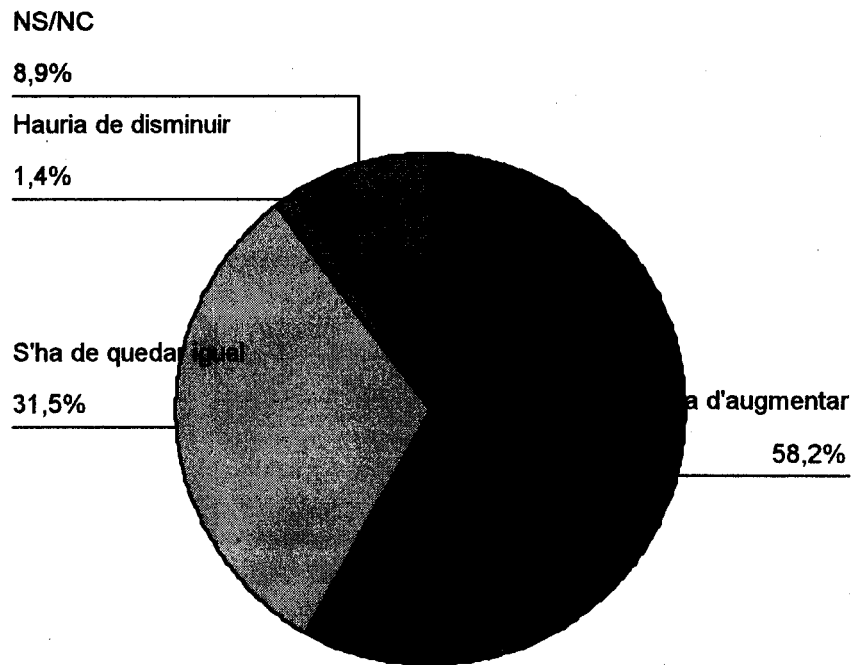
Centrant-nos en els diferents supòsits sotmesos a valoració dels entrevistats, **el primer sector analitzat és l'editorial. En aquest àmbit (quadre 36), l'opinió majoritària és favorable a l'augment de l'ús del català, atès que prop de tres de cada cinc entrevistats (el 58,2%) es manifesten en aquest sentit.** Un altre 31,5% considera que la presència del català en aquest sector és suficient o, en qualsevol cas, s'ha de quedar tal com està, i un mínim 1,4% pensa que hauria de disminuir.

Quadre 36
Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en el món editorial

	N	%
Hauria d'augmentar	2339	58,2
S'ha de quedar igual	1267	31,5
Hauria de disminuir	57	1,4
NS/NC	358	8,9
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 36

Atenent a la variable de l'edat, que en aquest cas és força significativa, com major és l'entrevistat menor és el percentatge relatiu dels que opinen que la presència del català en el món editorial hauria d'augmentar, i passa del 64,2% entre els més joves (de 18 a 28 anys) al 51,9% entre els més grans (més de 65 anys). Paral·lelament, s'observa una relació directa entre l'edat i el percentatge de "NS/NC", que vol dir que com major és l'edat dels entrevistats major és el percentatge dels que no han contestat.

El lloc de naixement és també una variable determinant per a explicar l'opinió dels entrevistats sobre quina hauria de ser la freqüència del català en el món editorial i en altres àmbits de l'activitat econòmica catalana. Els nascuts a Catalunya són majoritàriament favorables que augmenti la presència del català

(entre el 60% i el 70%), mentre que els nascuts fora de Catalunya són partidaris, de la mateixa manera, que augmenti o que es mantingui com fins ara (entre el 40% i el 50%).

Aquesta mateixa tendència és vàlida per al món editorial, el vídeo, el cinema, els jutjats, les notaries —tot i que en aquest àmbit és menys evident—, les comissaries, les grans superfícies comercials, els llibres d'instruccions d'aparells i les etiquetes dels productes de consum.

Paral·lelament, es detecta una segona tendència en les opinions dels entrevistats més clarament favorable que la presència del català es quedi com fins ara. Aquesta opció continuista es manifesta, especialment, amb relació a la presència del català en les escoles, els hospitals, els bancs i les caixes d'estalvi, les botigues i les assegurances.

En tots aquests casos, excepte en les escoles —on no hi ha diferències significatives—, els nascuts fora de Catalunya són, proporcionalment, els més favorables a mantenir la presència del català en els nivells actuals, mentre que els nascuts a Catalunya són, encara que amb uns percentatges minoritaris, els més favorables que augmenti.

La tendència observada, en el **quadre 36**, amb relació al món editorial —**l'opinió majoritària és favorable que augmenti l'ús del català**— és vàlida, també, en analitzar les opinions dels entrevistats sobre quina hauria de ser la presència del català en el món del vídeo i del cinema (**quadres 37 i 38**, respectivament).

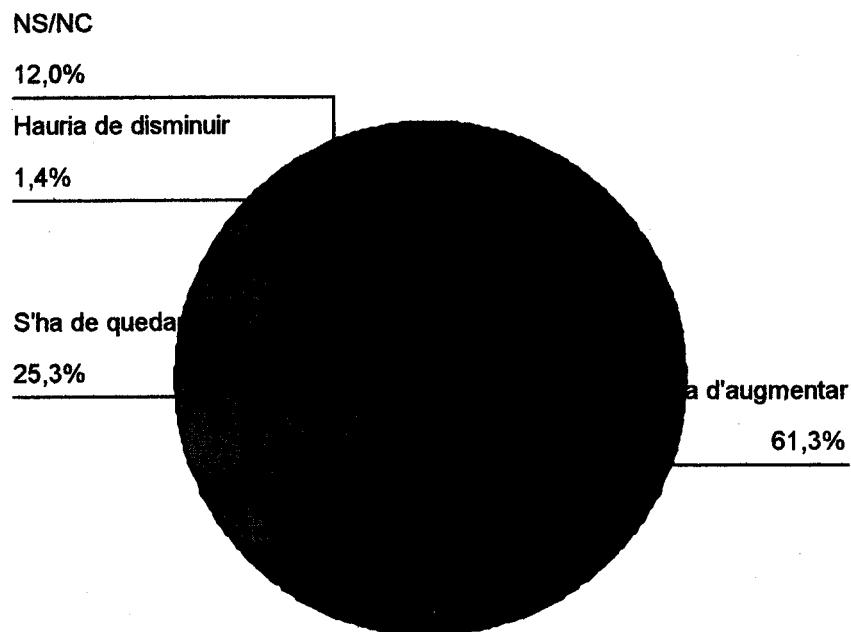
Pel que fa al món del vídeo (**quadre 37**) la tendència és molt similar a l'observada en el quadre anterior, és a dir, tres de cada cinc entrevistats opinen que hauria d'augmentar la presència del català (el 61,3%) mentre que el 25,3% pensa que s'ha de quedar igual. D'altra banda, només un mínim 1,4% pensa que hauria de disminuir, mentre que els que no es pronuncien representen el 12%.

Quadre 37
Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en el món del vídeo

	N	%
Hauria d'augmentar	2466	61,3
S'ha de quedar igual	1017	25,3
Hauria de disminuir	55	1,4
NS/NC	483	12,0
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 37

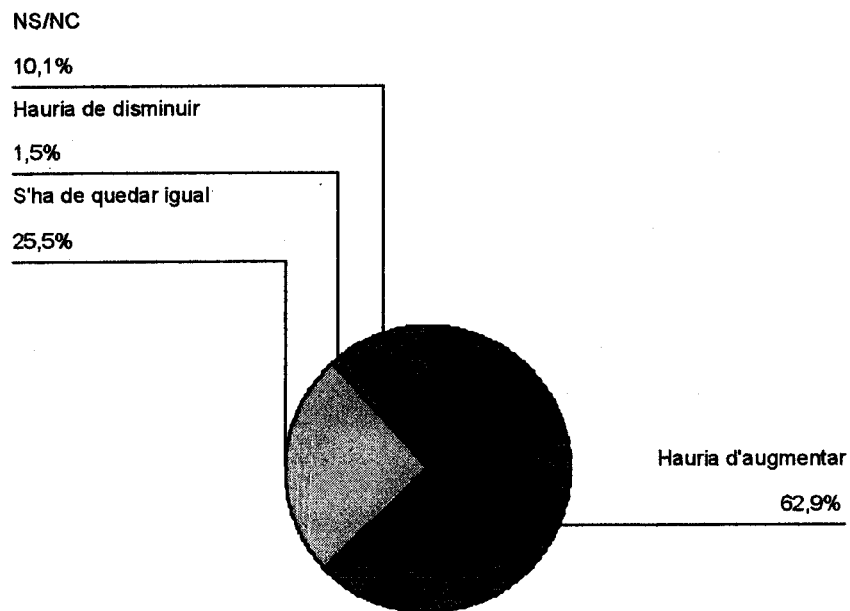
La situació és molt similar quan analitzem les opinions dels enquestats sobre si la presència del català al món del cinema (**quadre 38**) s'hauria d'augmentar o no, atès que les opinions favorables a l'augment sumen un punt i mig més que en el cas del vídeo (62,9%), mentre que els partidaris que es quedi com fins ara sumen el 25,5%, els que volen que disminueixi són l'1,5% i els que no es pronuncien sobre la qüestió suposen el 10% del total. Així, podem dir que **també, en el cas del cinema, tres de cada cinc enquestats pensen que s'hauria d'augmentar la presència del català.**

Quadre 38
Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en el cinema

	N	%
Hauria d'augmentar	2529	62,9
S'ha de quedar igual	1026	25,5
Hauria de disminuir	61	1,5
NS/NC	405	10,1
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 38

• Les administracions públiques

En analitzar les opinions dels entrevistats sobre quina hauria de ser la presència del català en els jutjats (**quadre 39**), i també en les comissaries, s'observa un augment important en el percentatge de NS/NC (22,6%), i una reducció en el percentatge d'opinions favorables que augmenti.

En concret, pràcticament la meitat de les persones consultades (50,6%) considera que en el futur hauria d'augmentar la presència del català en els jutjats, mentre que un altre 25,2% pensa que s'hauria de mantenir com fins ara i un mínim 1,6% és favorable que disminueixi.

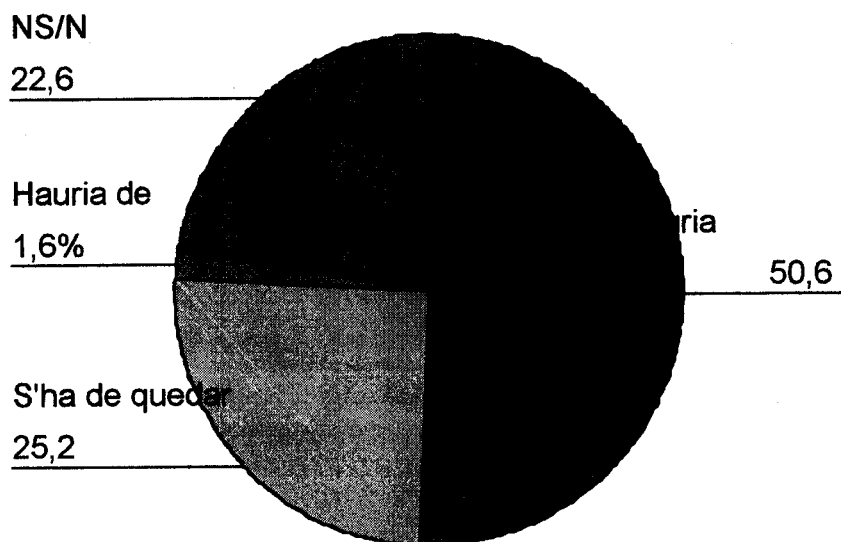
Quadre 39
Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en els jutjats

	N	%
Hauria d'augmentar	2034	50,6
S'ha de quedar igual	1014	25,2
Hauria de disminuir	64	1,6
NS/NC	909	22,6
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

En aquest cas, doncs, podem dir que, a grans trets, **dos de cada quatre ciutadans consideren que ha d'augmentar l'ús i la presència del català en els jutjats**, mentre que un de cada quatre pensa que hauria de quedar-se i un darrer no es manifesta sobre la qüestió.

Gràfic 39

Analitzant aquests mateixos resultats (**quadre 39**) d'acord amb el sexe dels entrevistats, s'observen algunes diferències significatives. Així, els homes es mostren més favorables que les dones, el 52,4% i el 48,9%, respectivament, a considerar que hauria d'augmentar la presència del català en l'àmbit dels jutjats.

Aquesta mateixa tendència, que té en compte el sexe dels entrevistats, és vàlida també per les notaries (**quadre 43**), els hospitals (**quadre 42**), les comissaries (**quadre 40**), els bancs i caixes d'estalvi (**quadre 44**), les assegurances (**quadre 47**) i les etiquetes dels productes de consum (**quadre 49**).

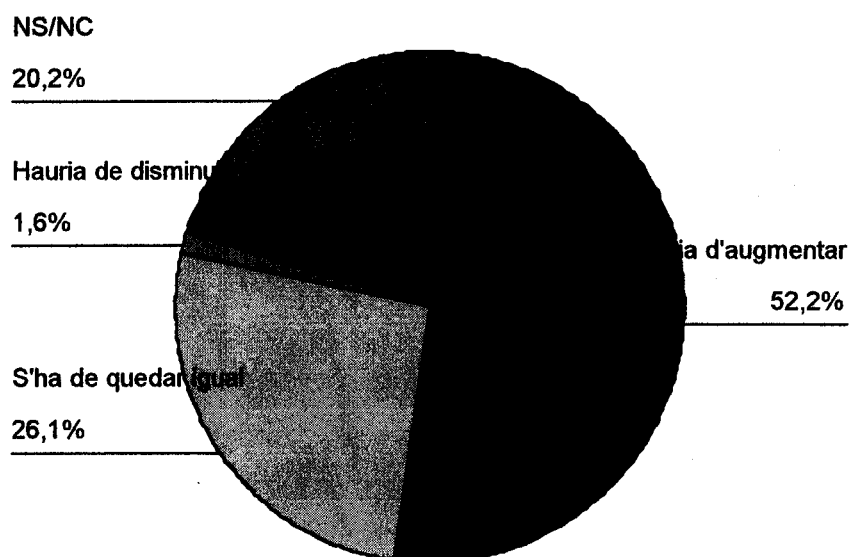
A l'hora de plantejar aquesta qüestió en el camp de les comissaries, la majoria dels entrevistats opina que l'ús del català hauria d'augmentar (quadre 40).

Quadre 40
Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en les comissaries

	N	%
Hauria d'augmentar	2097	52,2
S'ha de quedar igual	1048	26,1
Hauria de disminuir	64	1,6
NS/NC	812	20,2
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 40

Així, tenim que més de la meitat dels enquestats, concretament el 52,2%, es manifesta favorable a un augment del català a les comissaries, mentre que els partidaris de mantenir la situació actual assoleixen el 26,1%. Val a dir que en aquest cas, com

en els previs dels jutjats, un significatiu 20% no es pronuncia sobre la qüestió, molt probablement perquè resulta pocs freqüents l'assistència i la relació directa del ciutadà amb les comissaries.

• El sector educatiu

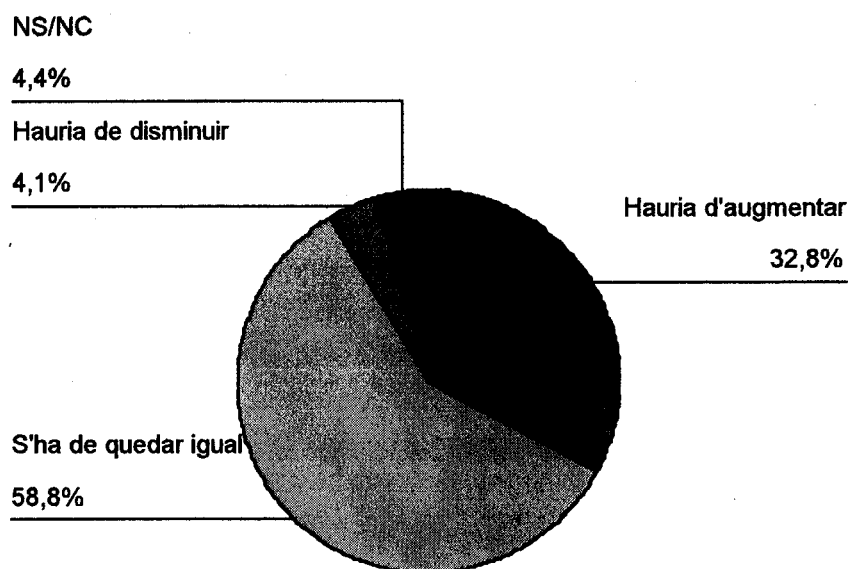
Quan el que es planteja és la situació a les escoles, les valoracions varien de manera significativa. En aquest cas, com es veu en el **quadre 41, la majoria dels enquestats (58,8%) considera que s'hauria de mantenir la situació actual del català tal com està en l'actualitat**, mentre que un altre 32,8% opina que s'hauria d'augmentar. D'altra banda, el percentatge de respostes que preveuen la necessitat de disminuir la presència del català en les escoles se situa en el 4,1%.

Quadre 41
Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en les escoles

	N	%
	1317	32,8
	2363	58,8
	166	4,1
	175	4,4
	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 41

• El sector sanitari

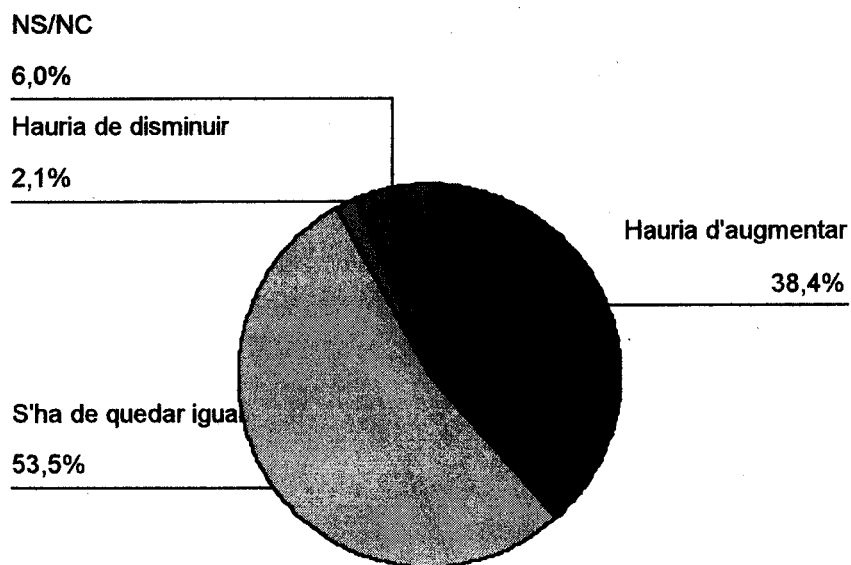
En el cas dels hospitals (**quadre 42**), l'opinió majoritària és també favorable al manteniment de l'actual situació, amb el 53,5% dels enquestats partidaris d'aquesta opció. A continuació, el 38,4% dels entrevistats es manifesten a favor que augmenti, mentre que un reduït 2,1% opta per l'opció contrària, és a dir, perquè disminueixi. El restant 6% no ha contestat aquesta pregunta.

Quadre 42
Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en els hospitals

	N	%
Hauria d'augmentar	1543	38,4
S'ha de quedar igual	2151	53,5
Hauria de disminuir	86	2,1
NS/NC	241	6,0
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 42

• El sector serveis

La primera situació estudiada, dins del sector serveis, són les notaries. Com es pot apreciar en el **quadre 43**, pràcticament la meitat dels entrevistats (47%) considera que la presència del català en aquest àmbit hauria d'augmentar, mentre que un important 29,3% opina que s'hauria de quedar igual. D'altra banda, un mínim 1,6% es mostra favorable que disminueixi la presència del català. La resta d'entrevistats, que representa el 22,1% del total, no sap o no contesta.

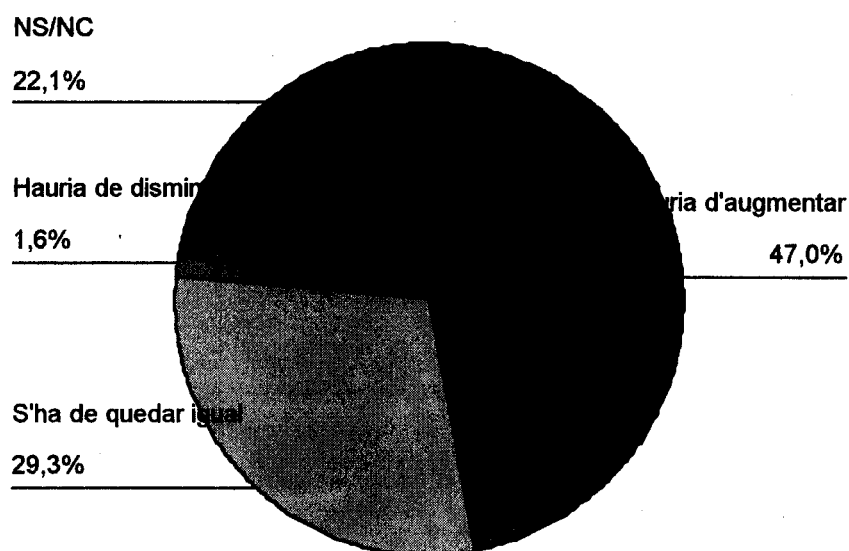
Així doncs, l'opinió majoritària és clarament favorable a augmentar la presència del català en les notaries. Podem dir, doncs, que cinc de cada deu entrevistats pensen que hauria d'augmentar, tres entrevistats opinen que s'hauria de mantenir i els dos restants no es defineixen sobre la qüestió.

Quadre 43
Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en les notaries

	N	%
Hauria d'augmentar	1890	47,0
S'ha de quedar igual	1179	29,3
Hauria de disminuir	64	1,6
NS/NC	888	22,1
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

gràfic 43

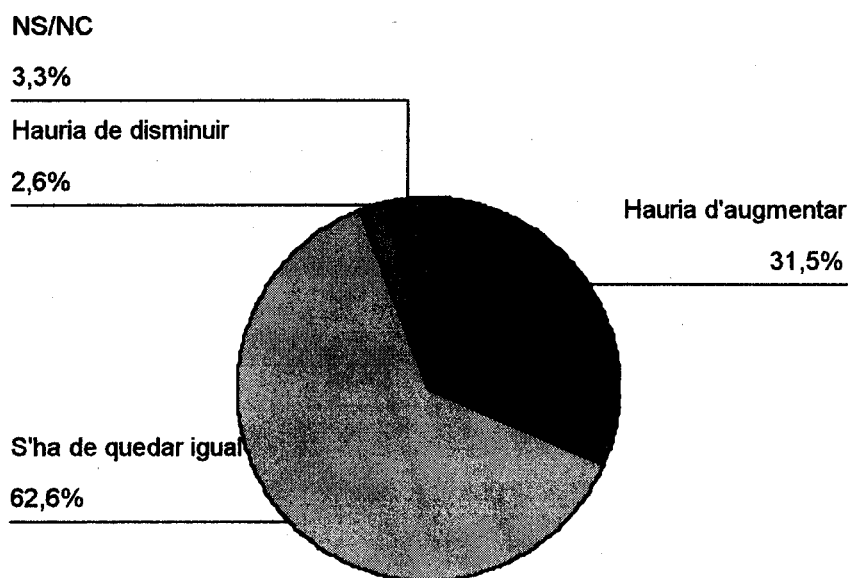
En el cas següent estudiat, el dels bancs i les caixes d'estalvi (**quadre 44**), la percepció dels ciutadans és clarament favorable a mantenir la presència del català en els nivells actuals. Així, podem dir que **tres de cada cinc enquestats (el 62,6%) són partidaris que la utilització del català als bancs i les caixes es mantingui en el futur igual que en l'actualitat**. Un altre 31,5%, però, seria partidari d'augmentar-ne la presència, mentre que un reduït 2,6% és partidari de disminuir-la.

Quadre 44
Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en els bancs i les caixes d'estalvi

	N	%
Hauria d'augmentar	1267	31,5
S'ha de quedar igual	2519	62,6
Hauria de disminuir	104	2,6
NS/NC	131	3,3
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 44

En el sector de les assegurances (**quadre 45**) torna a haver-hi opinions contrastades i, en aquest cas, el segment majoritari es mostra a favor de mantenir la situació actual. D'aquesta manera, el 42,9% dels enquestats pensa que la presència del català en l'àmbit de les assegurances hauria de quedar-se igual mentre un altre

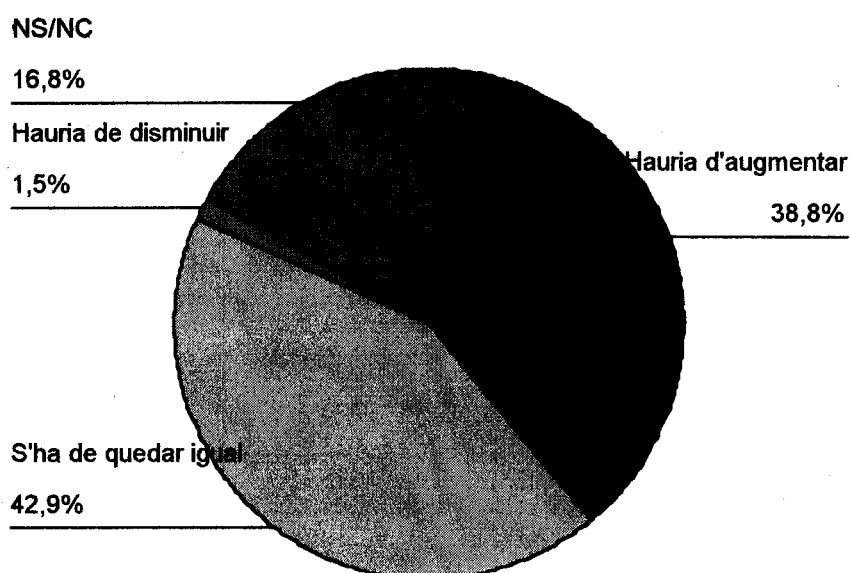
38,8% pensa que hauria d'augmentar. Cal tenir en compte, però, que el percentatge d'enquestats que no es pronuncien davant d'aquesta qüestió és un altre cop significatiu, atès que se situa en el 16,8%.

Quadre 45
Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en les assegurances

	N	%
Hauria d'augmentar	1559	38,8
S'ha de quedar igual	1723	42,9
Hauria de disminuir	62	1,5
NS/NC	677	16,8
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 45

En aquest cas, la variable de l'edat torna a presentar diferències significatives en els percentatges de les diferents respostes. En concret, s'estableix una relació molt clara segons la qual com major és l'edat dels entrevistats major és el percentatge dels que pensen que la presència del català hauria de restar igual i menor és el percentatge dels que defensen que hauria d'augmentar. És a dir, els més joves són els menys conformistes amb la situació actual i els més favorables que en el futur augmenti la presència del català en el món de les assegurances.

Aquestes mateixes conclusions són aplicables, també, a les qüestions referides, respectivament, a l'àmbit dels llibres d'instruccions d'aparells (**quadre 48**) i a les etiquetes dels productes de consum (**quadre 49**).

• El comerç

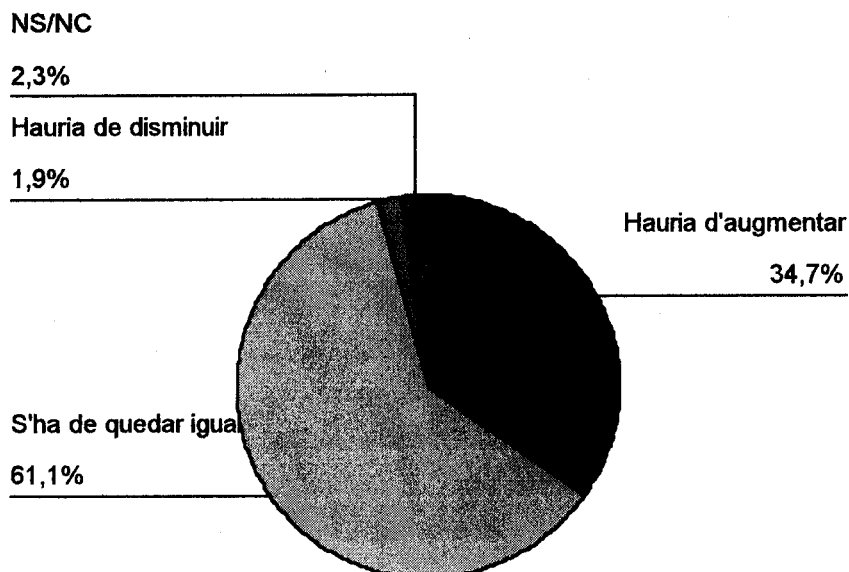
Les opinions dels entrevistats sobre quina hauria de ser la presència futura del català en les botigues (vegeu **quadre 46**), mostren una tendència clara a l'estabilitat. Així, el 61,1% opina que s'hauria de quedar igual, mentre que els partidaris que augmenti representen el 34,7% i els que defensen que hauria de disminuir se situen en un minoritari 1,9%. En aquest cas, podem dir que **tres de cada cinc entrevistats manifesten que la presència de la llengua catalana a les botigues hauria de romandre igual (el 61,1%)**.

Quadre 46
Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en les botigues

	N	%
Hauria d'augmentar	1396	34,7
S'ha de quedar igual	2455	61,1
Hauria de disminuir	76	1,9
NS/NC	94	2,3
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 46

Aquestes dades relatives a la presència del català en les botigues mostren un comportament diferenciat depenent de l'edat dels entrevistats. Així, com major és l'edat dels entrevistats major és el percentatge relatiu dels que pensen que la presència del català en aquest àmbit s'hauria de quedar igual (el 57,7%, el grup d'entre 18 i 28 anys, i el 63,7%, el de majors de 65 anys), i menor és el percentatge dels que defensen que hauria d'augmentar (passa del

38,7%, entre 18 i 28 anys, al 31,3%, per als majors de 65 anys). En aquest sentit, els més grans mostren una posició més conservadora, mentre que els més joves, que aposten pel canvi, són més partidaris que augmenti la presència del català.

Quan la qüestió es planteja amb relació a les grans superfícies comercials (**quadre 47**), ens trobem amb una situació de paritat entre les opinions favorables que augmenti i les favorables que es quedi igual.

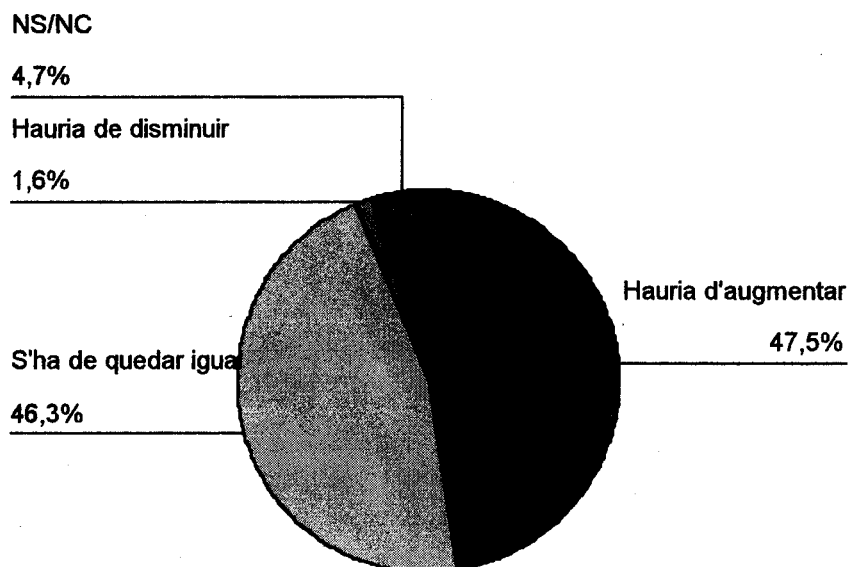
En aquest cas, **els partidaris d'una opció i l'altra assoleixen pràcticament el mateix percentatge, i són majoritaris, per una mica més d'un punt percentual, els partidaris d'augmentar-ne l'ús a les grans superfícies (el 47,5% enfront del 46,3%).** D'altra banda, els que opinen que hauria de disminuir són, com en la majoria de casos vistos fins ara, una minoria molt reduïda.

Quadre 47
Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en les grans superfícies

	N	%
Hauria d'augmentar	1909	47,5
S'ha de quedar igual	1861	46,3
Hauria de disminuir	64	1,6
NS/NC	187	4,7
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 47

Aquests resultats, però, presenten un comportament diferenciat depenent de l'edat dels entrevistats. Es pot identificar una relació clara —i inversament proporcional— entre l'edat dels entrevistats i el percentatge relatiu de respostes favorables a un augment de la presència del català en aquest sector. Es passa del 51,8% per al grup d'edat inferior (de 18 a 28 anys) al 43,4% per al segment superior (més de 65 anys). Un cop més, sembla que els

més joves són els més partidaris que el català assoleixi una major presència en les grans superfícies.

En el cas dels llibres d'instruccions d'aparells (**quadre 48**), l'opinió general és molt clarament favorable a augmentar la presència del català, ja que assoleix el 70,7% del total (vuit punts per sobre del percentatge més gran analitzat al llarg d'aquest capítol, que en el cas del cinema era el 62,9%).

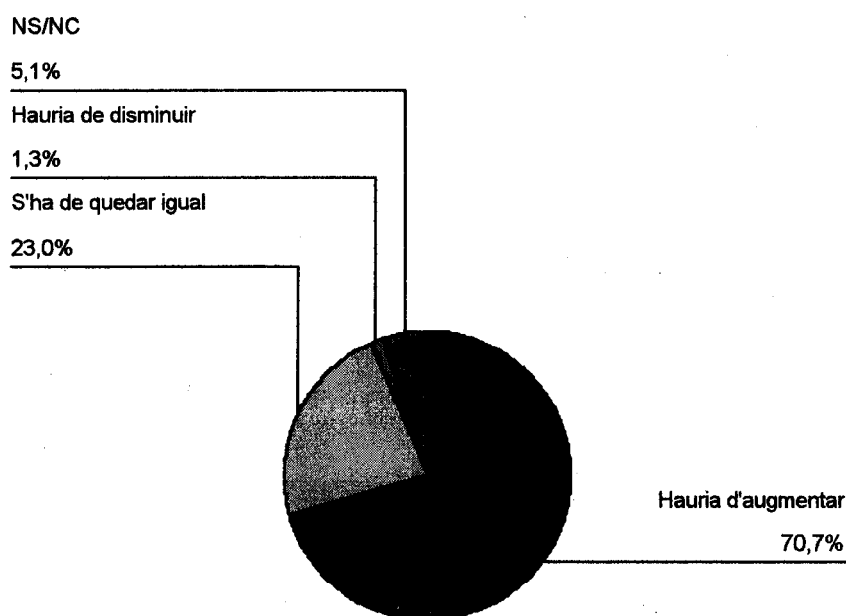
Es pot afirmar, doncs, que almenys dos de cada tres enquestats són partidaris d'augmentar l'ús de la llengua catalana en els llibres d'instruccions dels aparells, mentre que el 23% opina que la situació es pot mantenir tal com està en l'actualitat.

Quadre 48
Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en els llibres d'instruccions d'aparells

	N	%
Hauria d'augmentar	2842	70,7
S'ha de quedar igual	924	23,0
Hauria de disminuir	51	1,3
NS/NC	204	5,1
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 48

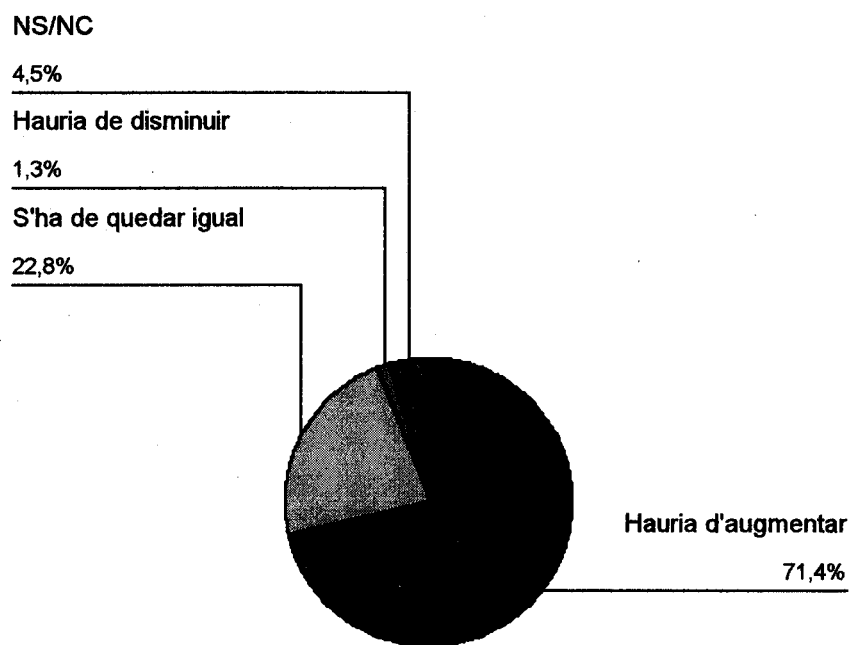
Peri que fa a les etiquetes de productes de consum (**quadre 49**), apreciem que l'opinió favorable que augmenti l'ús i la presència del català és encara superior a la del cas anterior, atès que arriba al 71,4%.

Quadre 49
Opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en les etiquetes de productes de consum

	N	%
Hauria d'augmentar	2870	71,4
S'ha de quedar igual	918	22,8
Hauria de disminuir	54	1,3
NS/NC	179	4,5
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 49

En el **quadre resum C** presentem de forma conjunta les opinions amb relació a quina hauria de ser la presència futura del català en els diferents sectors analitzats. En general, es pensa que la llengua pròpia de Catalunya hauria de fer créixer molt el seu pes en les etiquetes dels productes de consum (el 71,4%), en els llibres d'instruccions dels aparells (el 70,7%), en el cinema (el 62,9%), en el món del vídeo (el 61,3%) i en el sector editorial (el 58,2%).

Quadre resum C
Opinió sobre la presència del català en els àmbits següents

En etiquetes de productes de consum	71,4	22,8	1,3
En llibres d'instruccions d'aparells	70,7	23,0	1,3
En el cinema	62,9	25,5	1,5
En el món del vídeo	61,3	25,3	1,4
En el món editorial	58,2	31,5	1,4
En les comissaries	52,2	26,1	1,6
En els jutjats	50,6	25,2	1,6
En grans superfícies	47,5	46,3	1,6
En les notaries	47,0	29,3	1,6
En les assegurances	38,8	42,9	1,5
En els hospitals	38,4	53,5	2,1
En les botigues	34,7	61,1	1,9
En les escoles	32,8	58,8	4,1
En bancs i caixes d'estalvis	31,5	62,6	2,6

Font: GABISE, SA, 1999

També és important l'impuls del català en les comissaries (52,2%), els jutjats (50,6%), les grans superfícies (47,5%) i les notaries (47%). Més matisada és la posició amb relació a les assegurances (38,8%), els hospitals (38,4%), les botigues (34,7%), les escoles (32,8%) o els bancs i les caixes (31,5%). En tots aquests

casos veiem que és significatiu el percentatge d'enquestats que afirmen que cal augmentar l'ús del català, encara que en tots ells són més nombroses les opinions que consideren que s'ha de quedar com fins ara, és a dir, que l'actual situació és la correcta. En aquest quadre resum, s'ha de destacar que les opinions que defensen que ha de disminuir el català són molt minoritàries (inferiors al 2%); només superen aquesta xifra els bancs i les caixes (2,6%) i les escoles (4,1%).

6. Ús del català en la pròpia activitat laboral

Aquest cinquè capítol centra l'atenció en l'ús del català en l'activitat laboral de l'entrevistat. Per això, les dues primeres preguntes estan orientades a seleccionar aquells entrevistats que, pel tipus d'activitat laboral que desenvolupen —pregunta 61—, configuraran la mostra efectiva per a la resta de qüestions del capítol.

L'objectiu és, doncs, centrar l'atenció en aquells entrevistats que declaren desenvolupar una feina que comprèn atenció al públic, ja sigui personal o telefònica, i que, per tant, puguin servir de referent per a avaluar l'ús del català en diferents situacions de l'activitat econòmica.

• Activitat professional

La primera pregunta s'interessa pel tipus d'activitat que realitzen els entrevistats, com a pas previ per a fer una primera preselecció de la mostra efectiva per a la resta de preguntes del capítol. Com es pot observar en el **quadre 50**, més de la meitat dels entrevistats (55,3%) declara que, en el moment de fer l'entrevista, té feina, mentre que l'altre 44,7% afirma que no treballa.

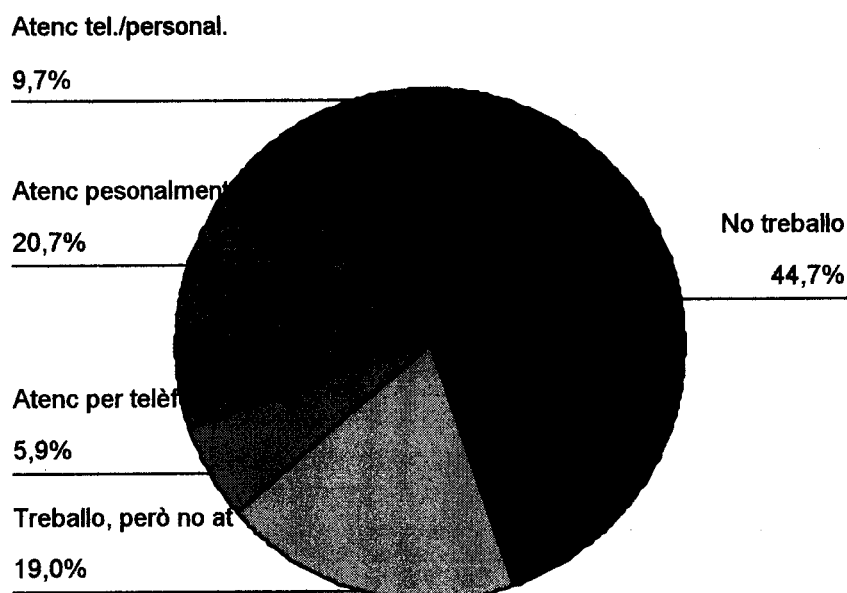
El percentatge majoritari dels que treballen (55,3%) es desagrega en diverses respostes. Els dos subgrups majoritaris estan formats, respectivament, pels entrevistats que declaren que treballen i atenen el públic personalment (20,7%) i els que treballen però no atenen el públic (19%). La resta es reparteix entre els que afirmen que atenen el públic tant telefònicament com en persona (9,7%) i els que ho fan només personalment (5,9%).

Quadre 50
Tipus de feina desenvolupada

	N	%
No treballa	1797	44,7
Treballa, però no atenc el públic	763	19,0
Treballa i atenc el públic per telèfon	238	5,9
Treballa i atenc el públic personalment	831	20,7
Atenc tant personalment com telefònicament el públic	392	9,7
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 50

A continuació, els resultats presentats en el **quadre 51** mostren els sectors econòmics en els quals els entrevistats desenvolupen llur activitat laboral. Aquesta pregunta, però, s'ha fet exclouent aquells entrevistats que havien declarat que no tenien activitat laboral. Per això, la mostra efectiva per a aquesta pregunta ha passat de 4.021 individus —que constitueix la mostra general— a 2.224 —que són els que treballaven en el moment de fer l'entrevista.

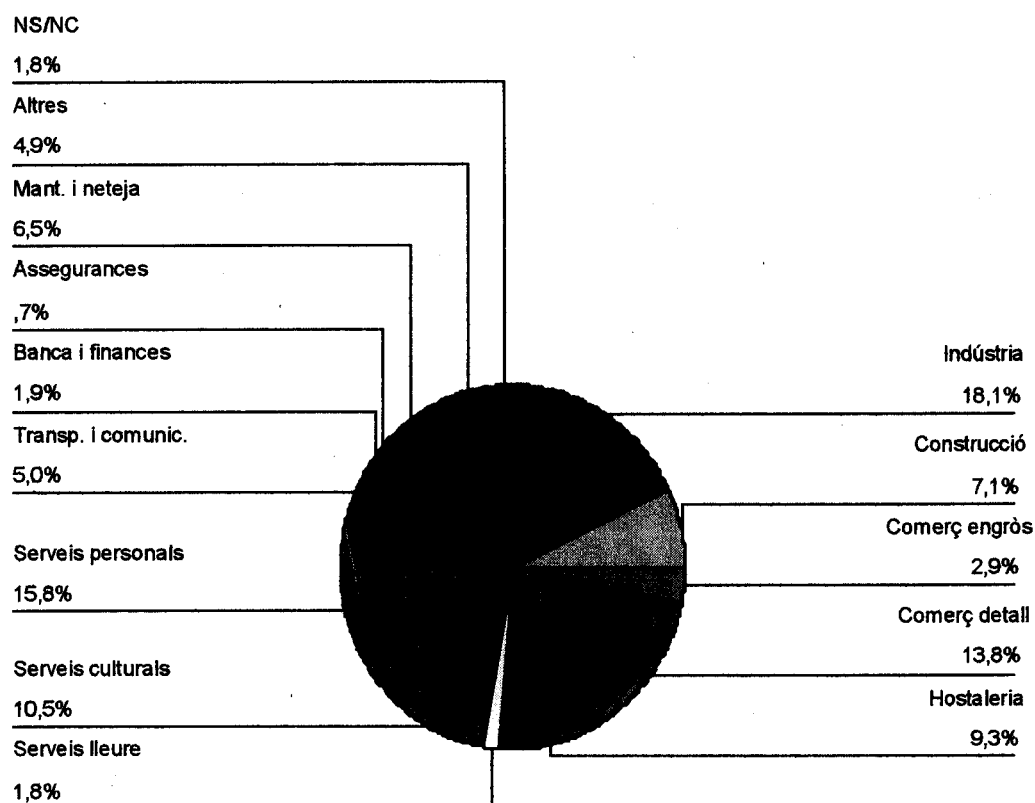
Quadre 51
Sector econòmic en el qual treballa
(Excloent els que han respost "no trabajo" a la pregunta anterior)

	N	%
Indústria	402	18,1
Construcció	157	7,1
Comerç a l'engròs	64	2,9
Comerç al detall	306	13,8
Hostaleria	207	9,3
Serveis de lleure	39	1,8
Serveis culturals o socials	233	10,5
Serveis personals	352	15,8
Transports i comunicació	112	5,0
Banca i finances	43	1,9
Assegurances	16	,7
Manteniment, neteja i protecció	144	6,5
Altres	108	4,9
NS/NC	41	1,8
Total	2224	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Malgrat la gran diversitat observada en els àmbits en els quals els entrevistats desenvolupen la seva activitat professional, es poden identificar alguns sectors que presenten uns percentatges lleugerament superiors a la resta: indústria (18,71%), serveis personals (15,8%), comerç al detall (13,8%) i serveis culturals o socials (10,5%). En la resta de sectors, el percentatge màxim no supera el 10%.

Gràfic 51

Continuant el procés de selecció de la mostra efectiva per a la resta de qüestions del capítol, a partir de la pregunta següent es deixen de banda, també, aquells entrevistats que havien declarat que treballaven però no atendien el públic (vegeu **quadre 50**). D'aquesta manera, la mostra efectiva per a la resta de qüestions del capítol passa a ser de 1.461 individus —que són aquells que desenvolupen feines que impliquen atenció al públic.

• La llengua oral

El **quadre 52** presenta les dades relatives a la llengua que utilitzen els entrevistats en la relació quotidiana amb els companys de feina.

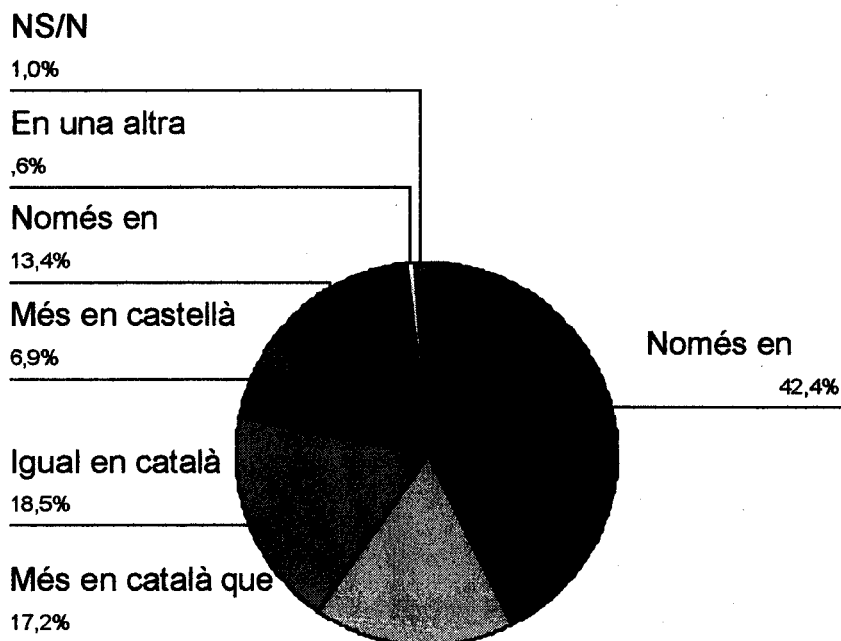
Quadre 52
Llengua utilitzada en la relació quotidiana amb els companys de feina
(Només per als que declaren treballar en atenció al públic)

	N	%
Només en català	619	42,4
Més en català que en castellà	251	17,2
Per igual en català i en castellà	270	18,5
Més en castellà que en català	101	6,9
Només en castellà	196	13,4
En una altra llengua	9	,6
NS/NC	15	1,0
Total	1461	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Tal com es pot observar en el **quadre 52**, el segment majoritari d'entrevistats (42,4%) declara parlar només en català. El col·lectiu següent, quantitativament, és l'integrat per aquells

Gràfic 52

entrevistats que afirmen parlar igual en català que en castellà (18,5%) i, a continuació, se situen els que parlen més en català que en castellà (17,2%). Les altres respostes obtenen percentatges menors. Així, el 13,4% diu que només parla en castellà i el 6,9% afirma que parla més en castellà que en català. La resta es reparteix entre el 0,6% que afirmen parlar en una altra llengua i l'1% que no ha contestat.

Analitzant les respostes de forma conjunta, observem que **sis de cada deu entrevistats (59,6%) tenen el català com a llengua preferent, o com a més emprada**, mentre que gairebé dos de cada deu (18,5%) utilitzen indistintament el català i el castellà i uns altres dos de cada deu (20,3%) utilitzen majoritàriament el castellà. Aquestes dades mostren una **clara**

preeminència del català com a llengua més utilitzada en les relacions quotidianes entre companys de feina a Catalunya.

Aquestes dades sobre la llengua utilitzada pels entrevistats per a relacionar-se amb els companys de feina varien molt notablement depenent de l'hàbitat, el sexe, l'edat i el lloc de naixement dels entrevistats. En primer lloc i pel que fa a l'hàbitat, mentre en l'àmbit urbà el 64,5% parlen majoritàriament en català i en el medi rural ho fa el 58,8%, en l'àmbit metropolità el percentatge cau fins al 47,6%. Per contra, l'ús indiferent d'ambdues llengües és molt superior en l'àmbit metropolità (26%) respecte del rural (11,7%) o l'urbà (12,4%). D'altra banda, l'ús majoritari del castellà és proporcionalment superior entre els entrevistats d'hàbitats metropolitans (25%) que en la resta (urbà, el 20,7%, i rural, l'11%).

Aquesta mateixa tendència —**els entrevistats d'hàbitats urbans són, proporcionalment, els que més usen el català, mentre que els d'hàbitats metropolitans són els que més utilitzen o bé majoritàriament el castellà o bé ambdues llengües de la mateixa manera**—, tot i que amb diferents percentatges, es repeteix en les altres qüestions analitzades a continuació i, per tant, és igualment vàlida per a interpretar els resultats obtinguts.

En segon lloc, i pel que fa al sexe, les dones utilitzen normalment el català ("més en català" i "només en català") en un major percentatge (62,5%) que els homes (56,7%). Paral·lelament, els homes utilitzen en major proporció que les dones ambdues llengües de la mateixa manera i, encara que mínimament, presenten

uns majors percentatges pel que fa a l'ús majoritari del castellà ("més en castellà" i "només en castellà").

Aquesta tendència —**les dones, en relació amb els homes, usen més el català que el castellà, mentre que els homes usen més el castellà o ambdues llengües per igual**— és, en general, vàlida i aplicable en la resta de situacions plantejades en aquest capítol (**quadres 53 a 57**).

En tercer lloc, quant a l'edat, es pot establir una relació directa entre aquesta variable i l'ús majoritari del català. És a dir, com major és el grup d'edat dels entrevistats major és el percentatge relatiu agregat d'aquells que parlen majoritàriament en català (ja sigui "més en català" o "només en català"), i passa del 56% per al segment d'edat inferior al 81,8% per al segment superior. Paral·lelament, i amb una tendència inversa, els percentatges relatius d'ús majoritari del castellà ("més en castellà" i "només en castellà") i d'ús similar d'ambdues llengües minven com major és l'edat dels entrevistats.

Aquesta tendència —**els entrevistats més grans són, proporcionalment, els que més parlen majoritàriament en català, mentre que els més joves són els que més parlen majoritàriament en castellà o en les dues llengües de la mateixa manera**—, tal com succeïa amb les variables de l'hàbitat i el sexe, és aplicable a tots els supòsits analitzats en aquest capítol i, per tant, no es comentarà cas per cas.

El lloc de naixement és una quarta variable que presenta matisos importants en els usos lingüístics dels entrevistats en l'àmbit

laboral. Els nascuts a Catalunya (entre el 67,3% i el 67,9%) utilitzen majoritàriament el català, mentre que els nascuts en municipis de la resta d'Espanya o de l'estranger utilitzen majoritàriament (entre el 52% i el 52,7%) el castellà.

Tot i que aquesta tendència —**els nascuts a Catalunya utilitzen majoritàriament el català mentre que els nascuts a fora utilitzen principalment el castellà**— és vàlida, en general, per a tots els supòsits estudiats en aquest capítol, en analitzar l'idioma en el qual es redacten els documents escrits de l'empresa, tant els interns com els externs, les respostes mostren una major dispersió i es redueixen els percentatges d'ús majoritari del català, tot i que continua essent l'opció majoritària per als nascuts a Catalunya.

Fets aquests aclariments i continuant la mateixa mecànica, la qüestió següent estudia la llengua emprada habitualment en les reunions de treball. Els resultats obtinguts, que es poden veure en el **quadre 53**, mostren una tendència similar a la reflectida en el quadre anterior. Així, el segment majoritari (42,8%) el formen, també, els entrevistats que parlen només en català. En segon i tercer lloc, respectivament, i amb percentatges pràcticament idèntics, se situen els que parlen només en castellà (13,7%) i els que ho fan més en català que en castellà (13,4%). El 12,7% declara parlar de la mateixa manera en català i en castellà i el 6,6% ho fa més en castellà que en català. La resta, a banda de l'1,3% que no ha contestat, o bé parla una altra llengua (1%) o bé declara no realitzar reunions de treball (8,6%).

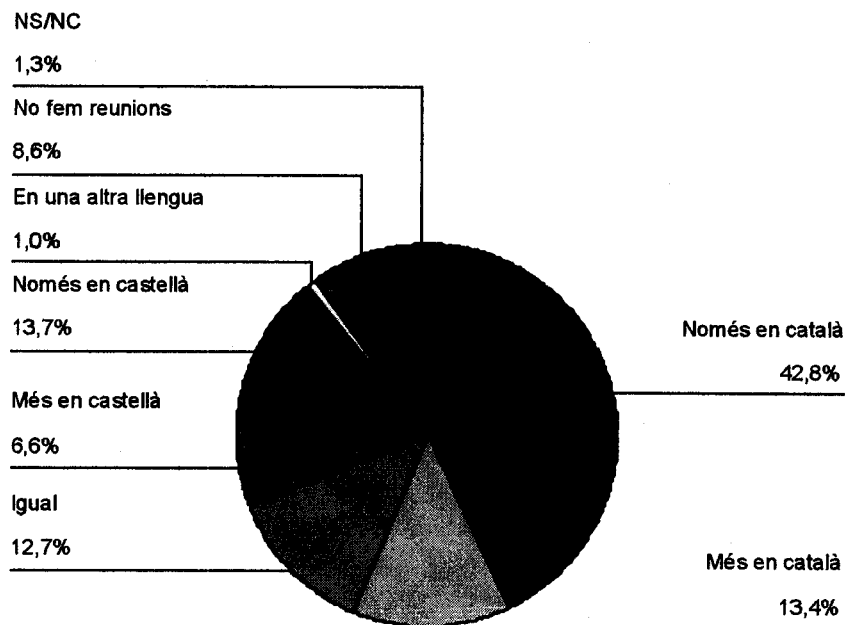
Quadre 53
Llengua utilitzada en les reunions de treball

	N	%
Només en català	625	42,8
Més en català en castellà	196	13,4
Per igual en català i en castellà	185	12,7
Més en castellà que en català	96	6,6
Només en castellà	200	13,7
En una altra llengua	14	1,0
No fem reunions de treball	126	8,6
NS/NC	19	1,3
Total	1461	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Si agrupem les respostes en tendències més genèriques veiem que, tal com passava en el cas anterior, **el català és la llengua més emprada en les reunions de treball (56,2%)**. El castellà, per la seva banda, és la llengua més emprada en el 20,3% dels casos, mentre que un altre 12,7% afirma que utilitza les dues llengües de la mateixa manera.

Gràfic 53

• La llengua escrita

Les dues qüestions següents centren la seva atenció en la llengua emprada habitualment en els documents escrits de l'empresa en la qual treballa l'entrevistat. La primera d'aquestes preguntes s'interessa, concretament, per la llengua en la qual es redacten, habitualment, els documents interns (resums, convocatòries, reunions...).

Com podem observar en el **quadre 54**, els resultats mostren una **certa polarització en l'ús d'una llengua o l'altra**. Així, el **37,4%**, que conforma el segment majoritari, utilitza només el català, mentre que un altre **24,4%** utilitza només el

castellà. Enmig queden el 12,1% que fa servir les dues llengües indistintament, el 10,7% que utilitza més el català que el castellà i el 8,2% que usa més el castellà que el català. La resta d'entrevistats, a banda de l'1,8% que no ha respost, no genera aquesta mena de documents (4,6%) o ho fa en altres llengües (0,8%).

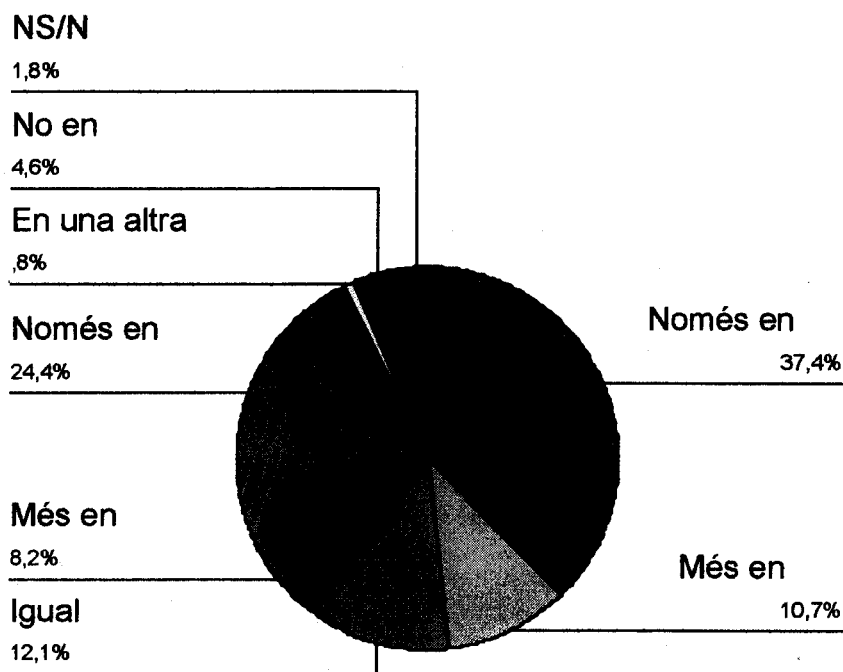
Quadre 54
Llengua utilitzada en els documents interns de l'empresa

	N	%
Només en català	546	37,4
Més en català que en castellà	156	10,7
Per igual en català i en castellà	177	12,1
Més en castellà que en català	120	8,2
Només en castellà	357	24,4
En una altra llengua	11	,8
No generem aquests documents	67	4,6
NS/NC	27	1,8
Total	1461	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

La relativa polarització que hem observat en l'ús del català i el castellà per a la redacció de documents interns pot obeir no tant o no principalment a una elecció personal de l'entrevistat, sinó a una contingència de la mateixa activitat professional —ja sigui per decisió o política d'empresa, per qüestions territorials en el mercat comercial, perquè es tracti d'una empresa multinacional o per l'existència de treballadors que no coneguin el català, entre altres.

Gràfic 54

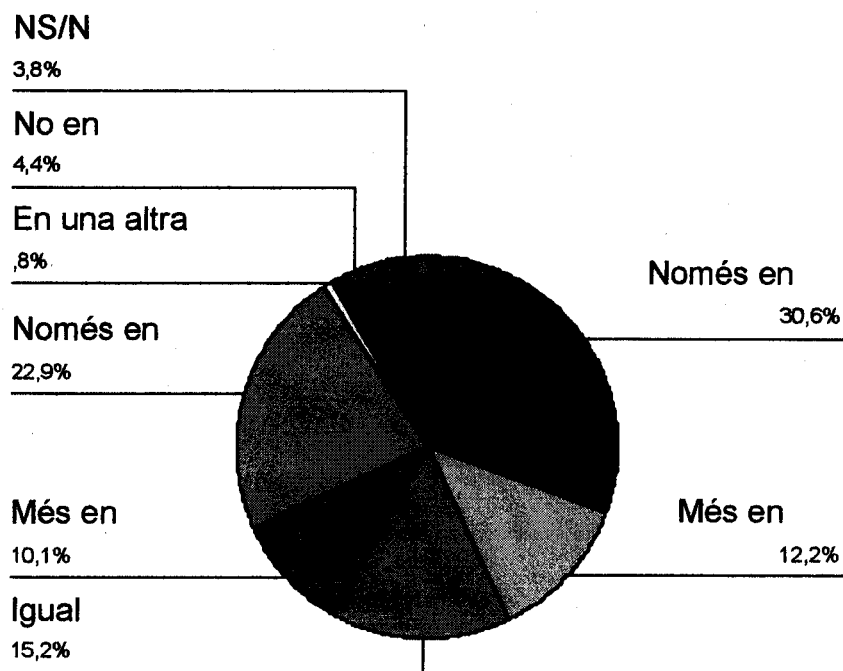
La segona qüestió orientada a conèixer l'ús de la llengua escrita en les empreses se centrava, en concret, en la redacció dels documents externs (fax, cartes, informes...). Els resultats presentats en el **quadre 55** mostren una gran fragmentació en les respostes. Tanmateix, i tal com passava en analitzar la qüestió anterior, hi ha dues opcions més clarament dominants.

Quadre 55
Llengua utilitzada en els documents externs de l'empresa

	N	%
Només en català	447	30,6
Més en català en castellà	178	12,2
Per igual en català i en castellà	222	15,2
Més en castellà que en català	148	10,1
Només en castellà	334	22,9
En una altra llengua	11	,8
No generem aquests documents	65	4,4
NS/NC	56	3,8
Total	1461	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 55

En primer lloc, i amb el 30,6%, se situen aquells entrevistats que afirmen utilitzar només el català, mentre que el 22,9% manifesten que utilitzen només el castellà. Les posicions intermèdies —"igual català i castellà" (15,2%), "més en català que en castellà" (12,2%) i "més en castellà que en català" (10,1%)— ocupen,

respectivament, el tercer, el quart i el cinquè lloc. D'altra banda, el 4,4% dels entrevistats declara que no genera aquest tipus de documents, un altre 3,8% no ha contestat i un residual 0,8% diu que elabora aquests documents en altres llengües.

La hipòtesi apuntada per a interpretar els resultats relatius a la llengua utilitzada en la redacció de documents interns és tant o més aplicable a aquesta segona qüestió. Així, algunes contingències de la mateixa activitat laboral —com el tipus d'empresa, la nacionalitat o el territori de residència dels clients, etc.— poden ser més determinants a l'hora de triar la llengua a utilitzar en la redacció dels documents externs que no pas la voluntat subjectiva dels entrevistats.

• Llengua oral de relació amb el clients

Per acabar aquest conjunt de preguntes sobre l'ús del català en l'activitat laboral dels entrevistats, les dues darreres qüestions se centraven en la llengua en la qual les persones consultades s'adrecen als clients. El **quadre 56**, en concret, presenta els resultats obtinguts amb relació a la llengua utilitzada més habitualment en atendre clients dels territoris de parla catalana. **Una àmplia majoria dels entrevistats, pràcticament tres de cada quatre casos (73,3%), utilitza habitualment el català.** A continuació, el 17,7% utilitza principalment el castellà i el 7,7%

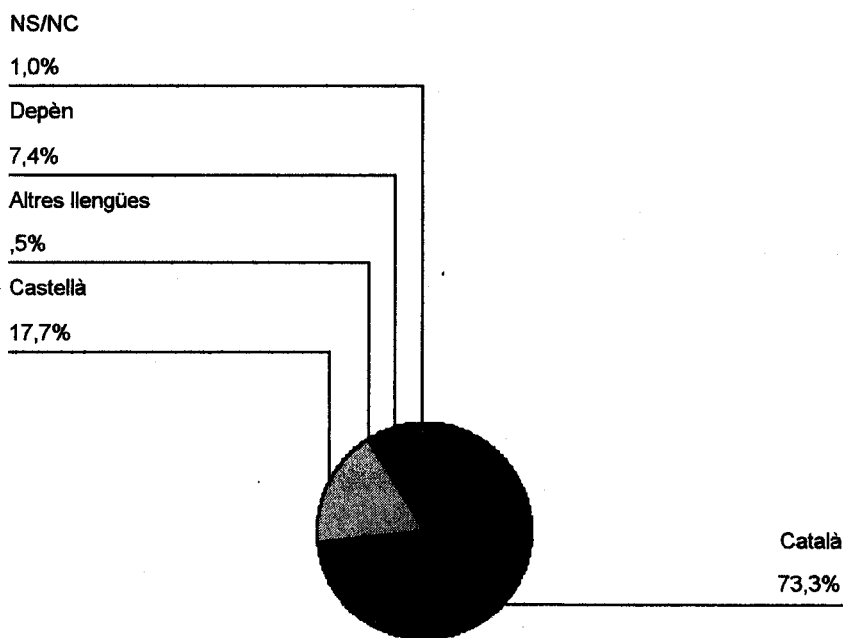
afirma que depèn de cada cas. La resta d'entrevistats es reparteix entre el 0,5% que utilitza altres llengües i l'1% que no ha contestat.

Quadre 56
Llengua utilitzada habitualment per a atendre els clients dels territoris de parla catalana

	N	%
Català	1071	73,3
Castellà	259	17,7
Altres llengües	8	,5
Depèn	108	7,4
NS/NC	15	1,0
Total	1461	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 56

En analitzar aquests resultats, cal tenir en compte que moltes vegades la llengua de relació amb clients ve més determinada per la llengua en la qual s'expressi habitualment el client que no pas per la llengua que prefereixi l'entrevistat.

La qüestió següent (**quadre 57**) analitza quina és la llengua més utilitzada pels entrevistats quan s'adrecen als clients, abans de conèixer quina llengua usen o prefereixen. Aquesta pregunta, com que planteja una situació genèrica —*a priori*—, és molt útil per a conèixer la llengua que utilitzen espontàniament els entrevistats quan atenen els clients. Per tant, aquesta pregunta supera, en certa mesura, alguns factors condicionants de la llengua utilitzada, principalment referits a la llengua preferida o utilitzada pel client.

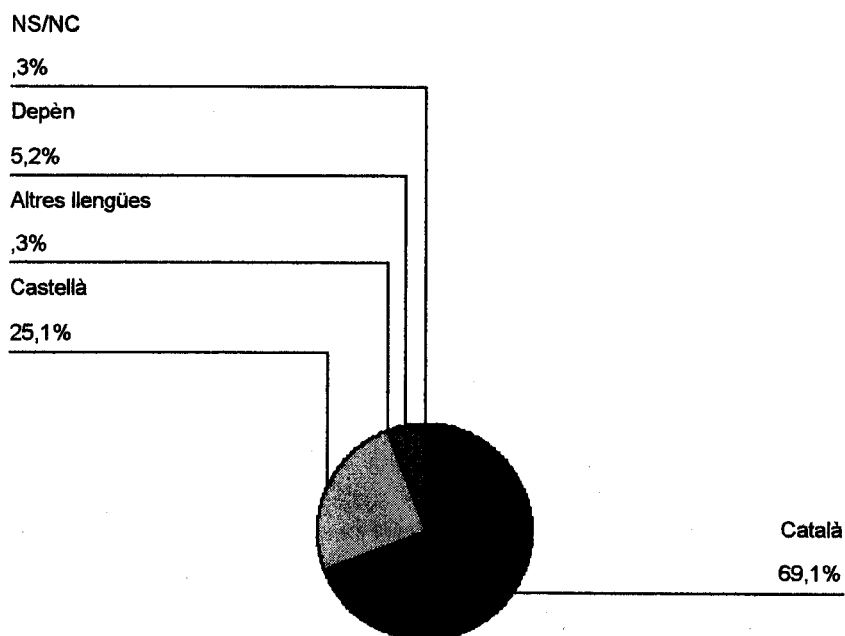
Dit això, els resultats obtinguts i presentats en el **quadre 57** mostren una tendència molt similar a la reflectida en el **quadre 56**. D'aquesta manera, **una àmplia majoria dels entrevistats (69,1%) utilitza habitualment el català**, mentre que un de cada quatre (25,1%) opta pel castellà. Un altre 5,2% diu que depèn de cada cas, i la resta afirma que emprava altres llengües (0,3%) o bé no ha contestat la pregunta (0,3%).

Quadre 57
Llengua utilitzada quan s'adreça a un client abans de conèixer quina usa o prefereix

	N	%
Català	1009	69,1
Castellà	366	25,1
Altres llengües	5	,3
Depèn	76	5,2
NS/NC	5	,3
Total	1461	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 57

En general, i a la vista dels resultats obtinguts en les diferents qüestions estudiades, podem concloure que el català és la llengua dominant en el desenvolupament de l'activitat laboral dels entrevistats. Tanmateix, cal tenir en compte que la utilització del castellà, i la combinació d'ambdues llengües són opcions amb una incidència important, que depèn, lògicament, de les diferents situacions analitzades i del marc territorial on s'insereixen els clients principals de cada activitat econòmica.

7. Característiques sociològiques dels entrevistats

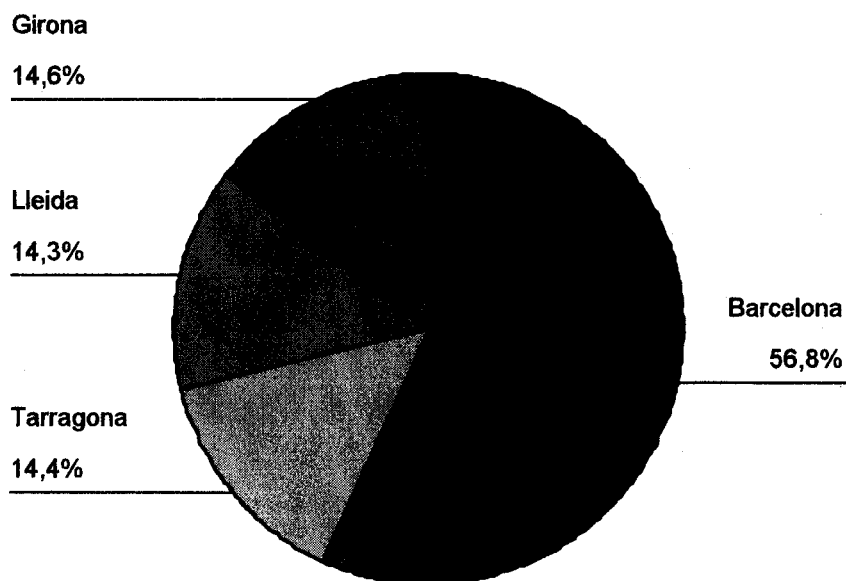
Aquesta secció presenta aquells paràmetres que determinen les característiques sociològiques dels entrevistats. Les dades recollides en aquest capítol, a banda de mostrar més en profunditat el perfil dels entrevistats, són la base per a la segmentació de la mostra. Aquesta segmentació, en cas que es vulgui aprofundir en l'anàlisi, permetrà encreuar les diferents variables de l'estudi i obtenir informació específica sobre cada qüestió.

Quadre 58
Circumscripció de residència

	N	%
Barcelona	2283	56,8
Tarragona	578	14,4
Lleida	573	14,3
Girona	587	14,6
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 58

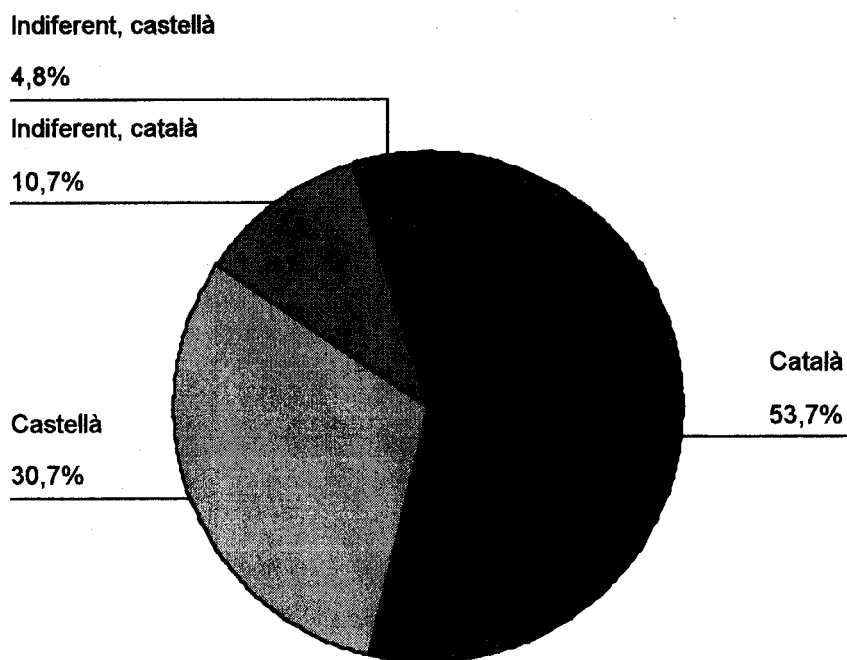

Quadre 59
Llengua en la qual prefereix que es realitzi l'entrevista

	N	%
Català	2161	53,7
Castellà	1236	30,7
Indiferent però millor en català	430	10,7
Indiferent però millor en castellà	194	4,8
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 59

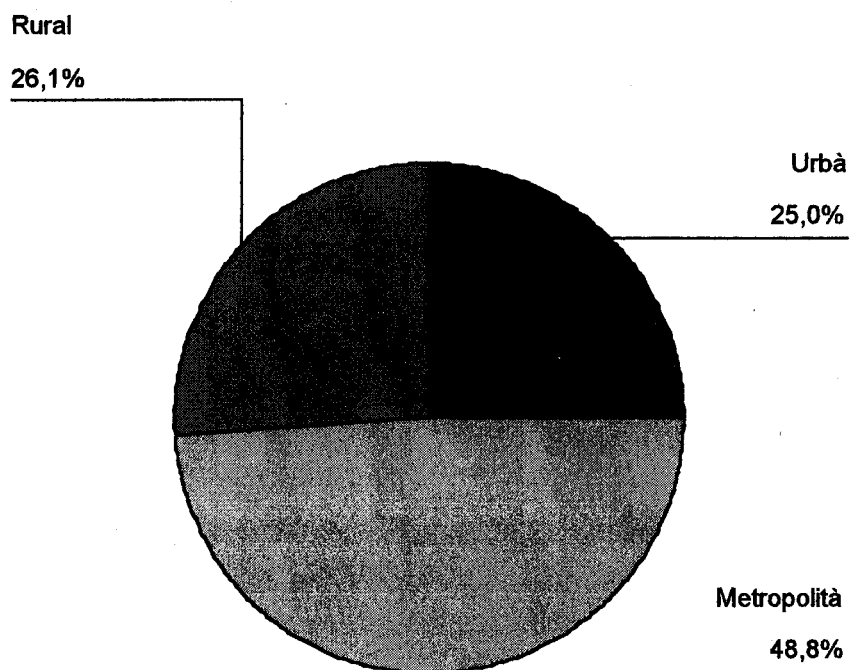

Quadre 60
Hàbitat

	N	%
Urbà	1007	25,0
Metropolità	1963	48,8
Rural	1051	26,1
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 60

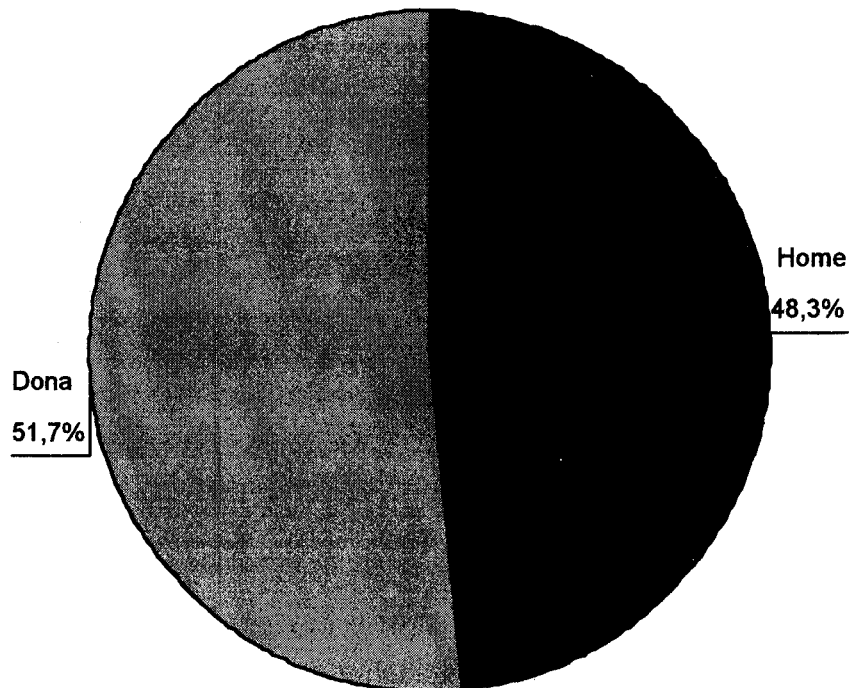

Quadre 61
Sexe

	N	%
Home	1944	48,3
Dona	2077	51,7
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 61

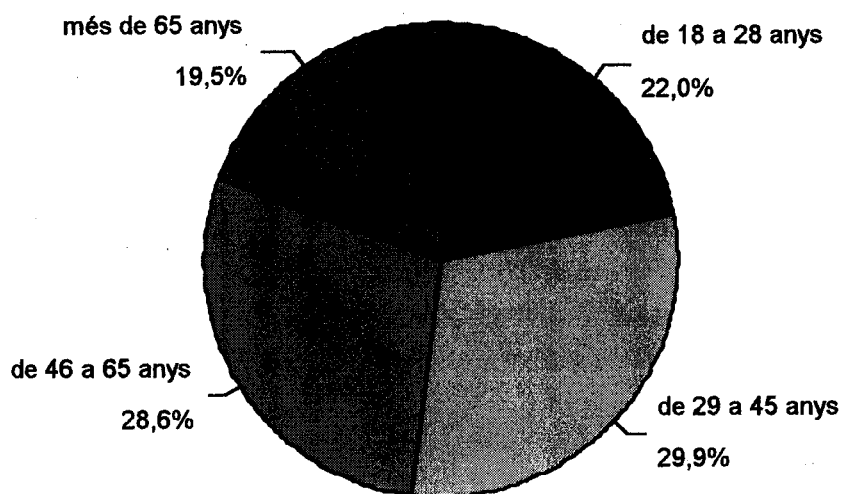

Quadre 62
Edat

	N	%
de 18 a 28 anys	886	22,0
de 29 a 45 anys	1202	29,9
de 46 a 65 anys	1149	28,6
més de 65 anys	782	19,4
NS/NC	2	,0
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 62

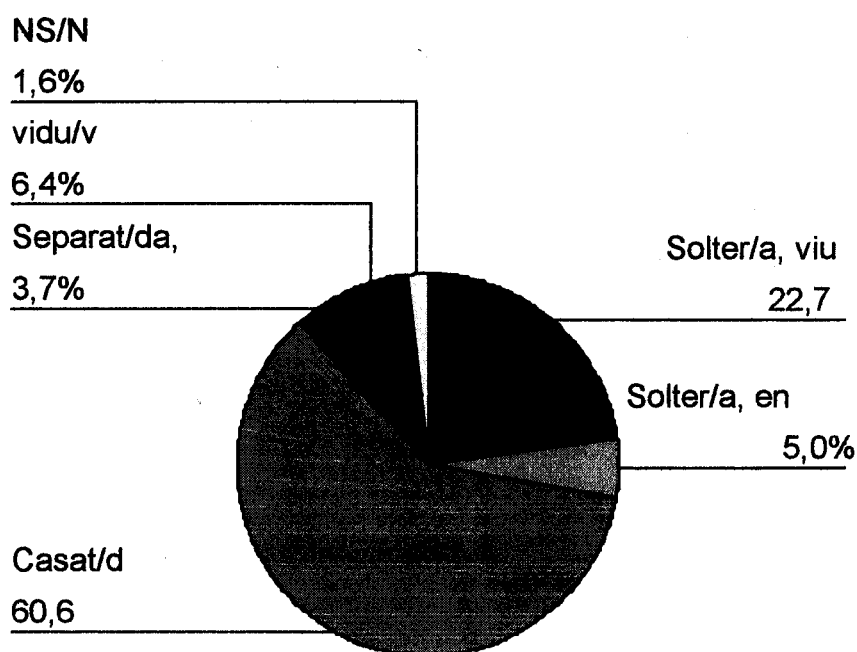

Quadre 63
Estat civil

	N	%
Solter/a, viu sol	912	22,7
Solter/a, viu en parella	201	5,0
Casat/da	2438	60,6
Separat/da, divorciat/da	148	3,7
Vidu/a	257	6,4
NS/NC	65	1,6
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 63

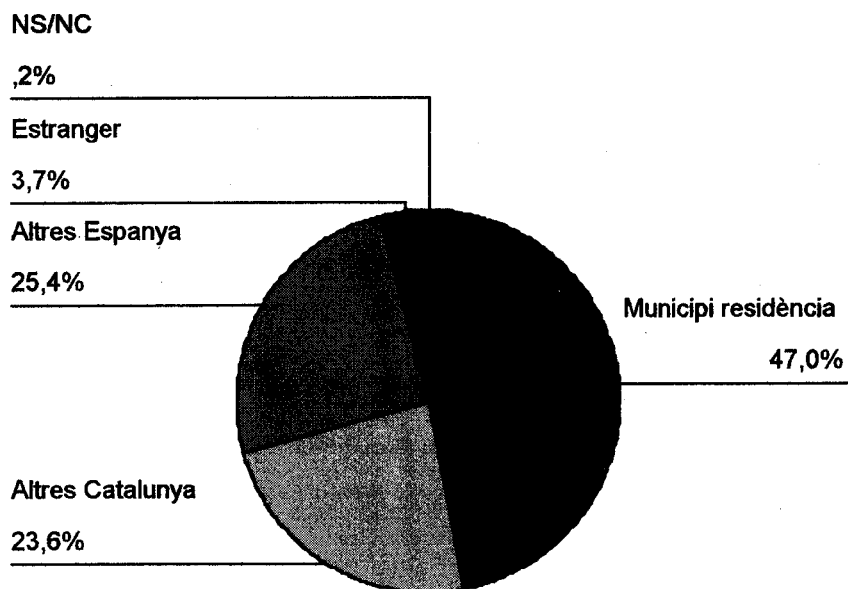

Quadre 64
Lloc de naixement

	N	%
Municipi de residència	1891	47,0
Altres municipis de Catalunya	950	23,6
Altres municipis d'Espanya	1023	25,4
Estranger	147	3,7
NS/NC	10	,2
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 64

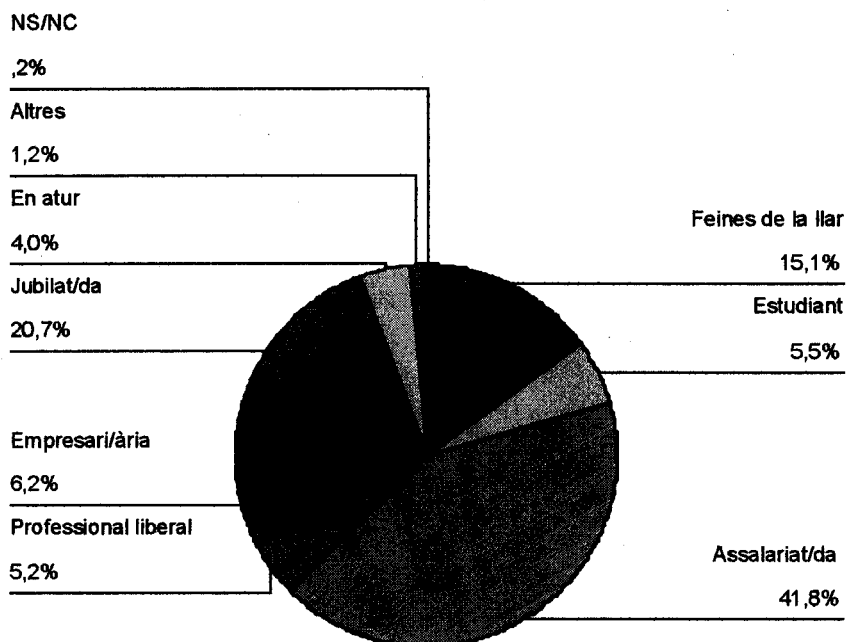

Quadre 65
Situació laboral

	N	%
Feines de la llar	607	15,1
Estudiant	222	5,5
Assalariat/da	1680	41,8
Professional liberal	209	5,2
Empresari/a	251	6,2
Jubilat/da	834	20,7
En atur	161	4,0
Altres	49	1,2
NS/NC	8	,2
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 65

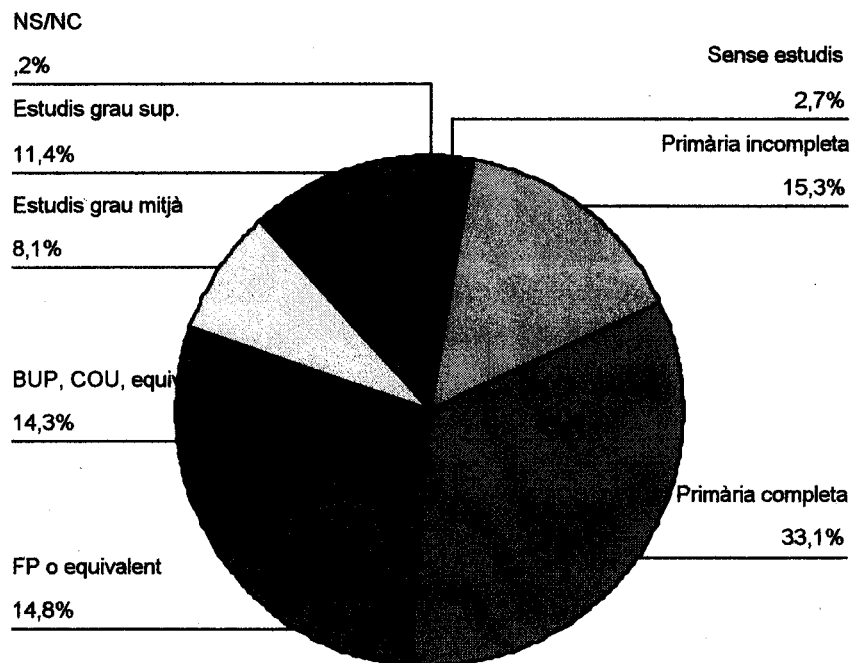

Quadre 66
Nivell d'estudis

	N	%
Sense estudis	110	2,7
Primària o EGB incompleta	617	15,3
Primària o EGB completa, o equivalent	1331	33,1
FP o equivalent	597	14,8
BUP, COU o equivalent	575	14,3
Estudis de grau mitjà o equivalent	325	8,1
Estudis de grau superior o equivalent	458	11,4
NS/NC	8	,2
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 66

Quadre 67
Posició mitjana en el ventall ideològic esquerra-dreta
(1 "extrema esquerra" a 9 "extrema dreta")

N	2468
Mitjana	4,19

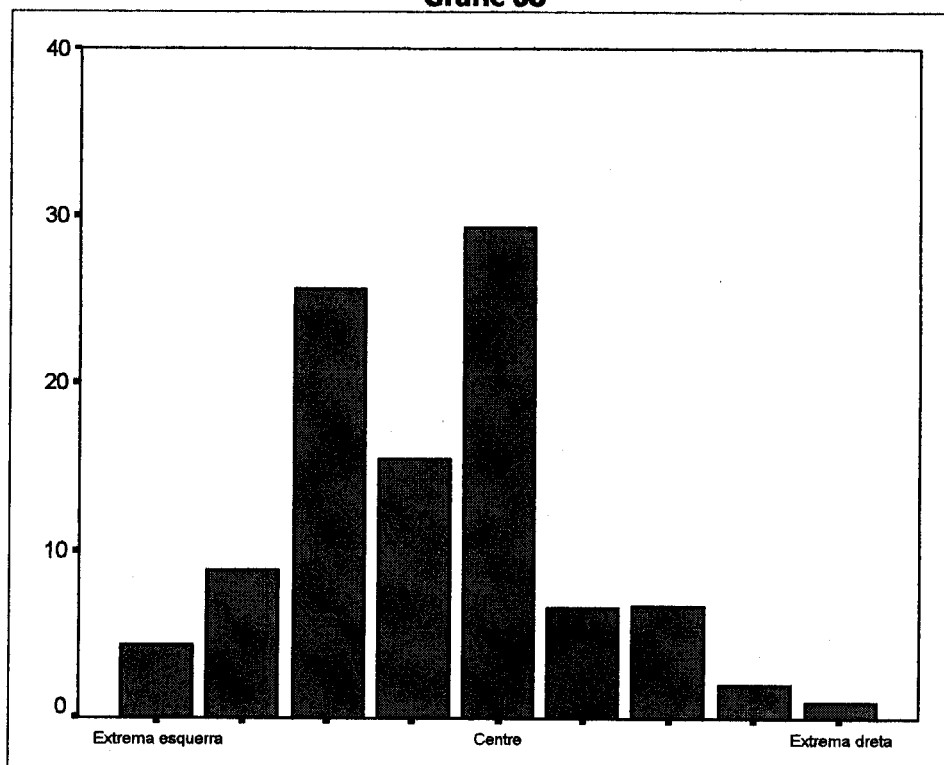
Font: GABISE, SA, 1999

Quadre 68
Posició en el ventall ideològic esquerra -dreta
(De 1 "extrema esquerra" a 9 "extrema dreta", excloent els "NS/NC")

	N	%
1	107	4,3
2	218	8,8
3	633	25,6
4	382	15,5
5	724	29,3
6	164	6,6
7	166	6,7
8	51	2,1
9	23	,9
Total	2468	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 68

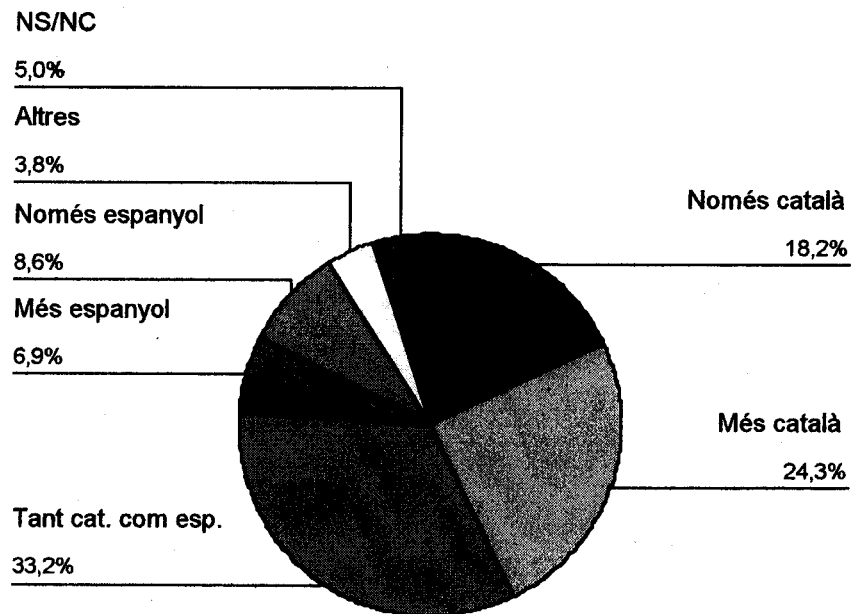

Quadre 69
Autovaloració sobre la identitat nacional

	N	%
Només català	731	18,2
Més català que espanyol	978	24,3
Tant català com espanyol	1335	33,2
Més espanyol que català	276	6,9
Només espanyol	347	8,6
Altres	154	3,8
NS/NC	200	5,0
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 69

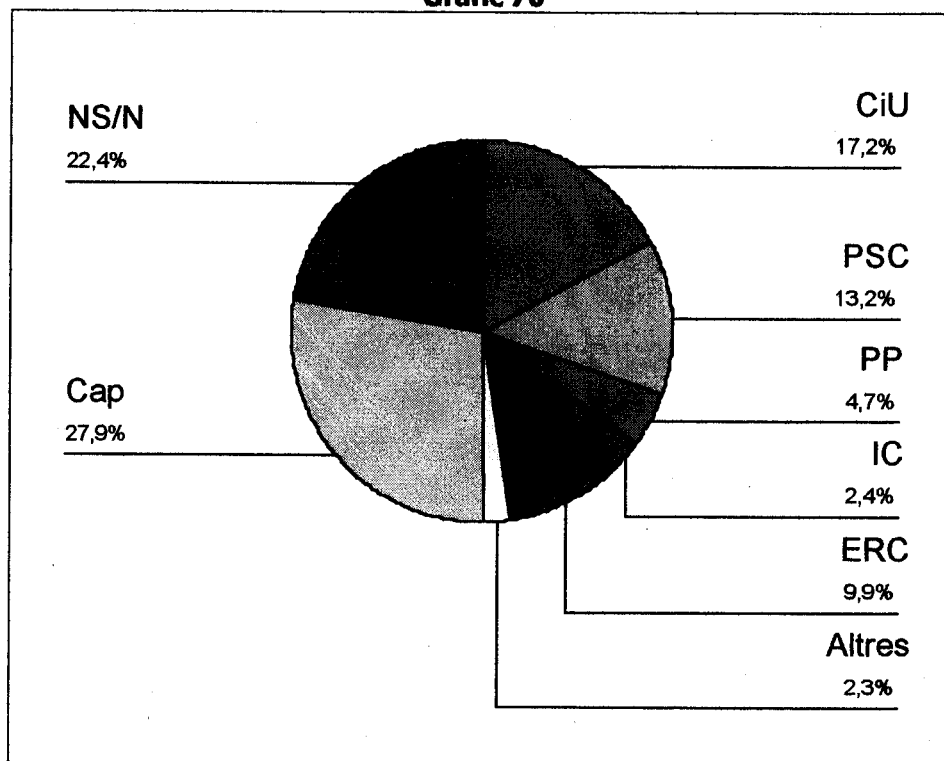

Quadre 70
Simpatia política

	N	%
CIU	691	17,2
PSC	531	13,2
PP	189	4,7
IC	95	2,4
ERC	399	9,9
Altres	91	2,3
Cap	1123	27,9
NS/NC	902	22,4
Total	4021	100,0

Font: GABISE, SA, 1999

Gràfic 70

8. Conclusions

• USOS LINGÜÍSTICS

🔍 ***"El català és la llengua d'expressió habitual de la majoria dels ciutadans de Catalunya."***

- **El català és la llengua d'expressió habitual de la majoria d'entrevistats (53,1%), mentre que el castellà ho és del 30,4%. Un altre 16,3% afirma que fa servir totes dues de la mateixa manera.**
 - **Si ens centrem en l'ús exclusiu del català o el castellà, gairebé 4 de cada 10 entrevistats parlen exclusivament en català, 4 parlen en català i castellà (en diferents proporcions) i els 2 restants ho fan només en castellà.**
 - **Els més grans són els que més s'expressen habitualment en català, mentre que els més joves són els que més utilitzen ambdues llengües indistintament. Això demostra un ampli coneixement d'ambdues llengües i un alt nivell de competència lingüística, en català i castellà, dels més joves.**
 - **Pel que fa al sexe, les dones utilitzen majoritàriament el català —ja sigui en el 75% o el 100% de les ocasions— en major proporció que els homes (entre dos i sis punts més).**
 - **Els nascuts a Catalunya parlen majoritàriament el català (entre el 66% i el 72%) mentre que els nascuts fora, tant a**

l'estranger com a la resta de l'Estat, ho fan principalment en castellà.

- El català és la llengua més utilitzada en tots els hàbits estudiats. Tanmateix, el seu ús és especialment significatiu en l'àmbit rural (64,3%), mentre que en l'àmbit metropolità és on més s'utilitza, proporcionalment, el castellà (35,2%).

EL COMERÇ

✎ "El català és la llengua utilitzada majoritàriament pels ciutadans quan actuen com a clients en el món del comerç."

- El català és la llengua d'ús majoritari dels ciutadans (entre el 53,6% i el 61,1%) quan actuen com a clients en diverses situacions relacionades amb el comerç. Podem dir que, en general, 3 de cada 5 entrevistats s'expressen habitualment en català.
- La majoria dels entrevistats, sis de cada deu, s'expressen habitualment en català quan van a botigues petites (59,6%). Tres de cada deu s'expressen majoritàriament en castellà (30%) i un de cada deu utilitza ambdues llengües indistintament (10,1%).
- En els grans magatzems la llengua utilitzada majoritàriament pels entrevistats quan actuen com a clients és el català, en el 57,2% dels casos. Un altre 32,4% utilitza preferentment el castellà, mentre que el 9,8% utilitza el català i el castellà indistintament. En termes generals, sis de cada deu entrevistats utilitzen habitualment el català, tres entrevistats utilitzen el castellà i un més utilitza ambdues llengües de la mateixa manera.

- Els usos lingüístics dels entrevistats en anar a comprar un electrodomèstic són molt similars als que s'observen en les altres situacions relacionades amb el món del comerç. **La majoria dels entrevistats utilitza preferentment el català (56,9%), mentre que el 29,7% prefereix el castellà i el 10,5% utilitza les dues llengües de la mateixa manera.**
- **Poc més de la meitat dels entrevistats (53,6) utilitza el català quan va, com a client, a comprar un cotxe. El 28,2% opta preferentment pel castellà i el 8,7% s'expressa indistintament en català i castellà.**
- **La majoria dels entrevistats, quan van a botigues de queviures petites, com poden ser el forn o la taverna, s'adreça al venedor en català. Pràcticament sis de cada deu entrevistats utilitzen majoritàriament el català (61,1%), tres més prefereixen el castellà (28,7%) i un desè utilitza ambdues llengües en proporcions similars (9%).**
- **En anar com a client al supermercat o a botigues de queviures grans, la majoria dels entrevistats s'expressa habitualment en català (57,8%), mentre que el 30,2% parla majoritàriament en castellà i un altre 10,6% utilitza les dues llengües de la mateixa manera.**

EL SECTOR SERVEIS

✎ ***"El català és també la llengua d'ús majoritari dels ciutadans quan actuen com a clients en el món dels serveis."***

El català és la llengua d'ús majoritari dels ciutadans (entre el 56,1% i el 62%) en accedir a diversos serveis, com ara els professionals liberals, la restauració, els cinemes i teatres i el sector bancari, entre altres.

- **La majoria dels entrevistats (57%) parla en català quan truca des de casa per sol·licitar un servei, mentre que el 32,3% ho fa majoritàriament en castellà i el 10,1% utilitza les dues llengües indistintament.**
- **Pràcticament sis de cada deu entrevistats (58,2%) utilitzen habitualment el català quan van a demanar els serveis d'un professional liberal. Un de cada deu (9,8%) utilitza català i castellà de la mateixa manera i tres més utilitzen preferentment el castellà (31,6%).**
- **El català és la llengua utilitzada majoritàriament pels ciutadans que van a fer algun tràmit als bancs i les caixes d'estalvi (62,1%), mentre que el castellà és la llengua d'ús habitual del 28,8%, Un altre 8,1% s'expressa igual en català i castellà.**
- **En anar com a clients al restaurant, la majoria dels entrevistats s'expressa en català (57,4%), el 29,9% ho fa en castellà i el 10,5% utilitza ambdues llengües de la mateixa manera.**
- **A les taquilles dels cinemes i les teatres, la llengua utilitzada per la majoria dels clients és el català (56,2%). Un segment menor utilitza majoritàriament el castellà (28,9%), i el 9,5% s'expressa de la mateixa manera en català i castellà.**

• IMPORTÀNCIA DEL CATALÀ EN EL MÓN ECONÒMIC

- ***"L'àmplia majoria dels entrevistats coincideixen a destacar la importància i la necessitat de conèixer i utilitzar el català i el castellà en el desenvolupament de l'activitat econòmica."***

LLENGUA I PUBLICITAT

- ***"En general, els catalans valoren positivament la presència actual del català en el món de la publicitat."***
- **L'opinió majoritària dels entrevistats (43,4%) valora com a correcta la presència actual del català en el món de la publicitat. El 27,6% pensa que és bastant o molt àmplia, mentre que el 24,7% (un de cada quatre entrevistats) manifesta que el català és escàs en publicitat.**
 - **Com major és l'edat dels entrevistats menor és el percentatge relatiu dels que opinen que la presència actual del català en la publicitat és escassa, i es passa del 27,7% "entre 18 i 28 anys" al 20,2% de "majors de 65 anys". Els joves es mostren, doncs, més insatisfets en aquest punt.**
 - **Els nascuts a Catalunya (entre el 29,9% i el 30,8%) consideren que la presència actual del català en la publicitat és escassa en major proporció que entre els nascuts fora (9,4% "altres municipis d'Espanya" i 17% "estranger").**

LLENGUA I ATENCIÓ AL PÚBLIC

✎ **"Entre els ciutadans hi ha pràcticament unanimitat a considerar que a Catalunya, per a desenvolupar tasques d'atenció al públic, tothom hauria de saber català i castellà."**

- **La pràctica totalitat dels entrevistats (94,6%) manifesta que cal saber català i castellà per a ocupar qualsevol lloc que impliqui atenció al públic, i són una minoria molt reduïda (4,5%) els que opinen el contrari.**
 - **Atenent al lloc de naixement dels entrevistats, els nascuts a Catalunya (entorn al 96%) consideren en major proporció que els nascuts fora (al voltant del 90%) que s'ha de saber català i castellà per a desenvolupar qualsevol tasca que impliqui atenció al públic.**
- **Aquesta tendència és encara més evident quan es tracta d'atendre el públic des de l'Administració pública: el 95,5% està d'acord que cal saber català i castellà i només el 3,7% s'hi manifesta en contra.**
 - **Seguint la tendència observada en analitzar la qüestió anterior, els nascuts a Catalunya (96,9% "al municipi de residència" i 97,6% "en altres municipis") opinen, en major proporció que els nascuts fora (91,6% "en altres municipis d'Espanya" i 91,2% "a l'estranger"), que cal saber català i castellà per a atendre el públic des de l'Administració pública.**
- **Nou de cada deu entrevistats (91,1%) coincideixen a destacar la importància de saber el català per a desenvolupar qualsevol treball que impliqui atenció al públic. Només el 4,3% considera que saber català és indiferent, i un mínim 1,8% pensa que és poc o gens important.**

CONEIXEMENT DEL CATALÀ I EL CASTELLÀ

✎ "L'àmplia majoria dels entrevistats estan d'acord que a Catalunya tothom hauria de saber el català i el castellà."

- **L'opinió àmpliament majoritària entre els entrevistats (86,2%) és que a Catalunya tothom hauria de saber català i castellà, mentre que el 7,6% es mostra indiferent i el 5,9% està en desacord.**
- **Amb relació a aquesta qüestió, els més favorables, proporcionalment, són les dones —més que no pas els homes—, els més grans —més que no pas els més joves— i els nascuts a Catalunya —més que no pas els nascuts en altres llocs.**
 - **La posició majoritària, clarament partidària que a Catalunya tothom conegui el català i el castellà, és lleugerament més accentuada entre les dones (87,6%) que entre els homes (84,7%).**
 - **Com major és l'edat dels entrevistats major és el percentatge relatiu dels que consideren que a Catalunya tothom hauria de conèixer el català i el castellà, i es passa del 81,3% "entre 18 i 28 anys" al 91,2% dels "majors de 65 anys".**

- **El percentatge d'entrevistats favorables al fet que a Catalunya tothom hauria de saber català i castellà és major entre els nascuts a Catalunya (88,1% "al municipi de residència" i 90,4% "en altres municipis") que entre els nascuts fora (74,8% "a l'estranger" i 80,4% "en altres municipis d'Espanya").**

EVOLUCIÓ FUTURA DEL CATALÀ

🔍 *"Les expectatives sobre l'evolució futura del català són força optimistes, ja que gairebé la meitat dels entrevistats creu que n'augmentarà l'ús."*

- **Gairebé un de cada dos entrevistats (46,2%) pensa que en el futur augmentarà l'ús del català. El 32,5% considera que l'ús es mantindrà, i el 10% creu que disminuirà.**
- **Els entrevistats d'hàbitats metropolitans i les dones són els col·lectius que opinen en major proporció que augmentarà l'ús del català.**
 - **Els entrevistats residents en hàbitats metropolitans són, proporcionalment, els que més opinen que augmentarà l'ús del català (48,4%).**
 - **Els homes pensen en major proporció que les dones que l'ús del català augmentarà (48,4% i 44,2%, respectivament), mentre que les dones són més de l'opinió que el seu ús es mantindrà (37,1% i 33,2%, respectivament).**

• **PRESENCIA DEL CATALÀ EN L'ECONOMIA**

✎ **"Tot i que la presència actual del català en diversos àmbits econòmics és considerada prou àmplia (grans superfícies comercials, assegurances, hospitals, escoles, botigues i caixes d'estalvi), en algunes altres encara és insuficient (etiquetes de productes de consum, llibres d'instruccions d'aparells, cinema, música, món editorial, jutjats o notaries)."**

Els nascuts a Catalunya pensen en major proporció que els nascuts en altres llocs que la presència actual del català en diversos àmbits de l'activitat econòmica és escassa (excepte en les botigues, els bancs i les caixes d'estalvi).

EL SECTOR CULTURAL I AUDIOVISUAL

✎ **"Les opinions dels catalans sobre la presència actual del català en l'àmbit cultural i audiovisual estan força dividides, excepte en el cinema, on una àmplia majoria consideren que és escassa."**

- **Les opinions sobre la presència actual del català en el món editorial es troben força dividides: el 45,5%, el segment lleugerament majoritari, considera que la presència és àmplia mentre que un altre 41,5% pensa que és escassa.**

- **Com major és l'edat dels entrevistats menor és el percentatge relatiu dels que opinen que la presència del**

català en aquest àmbit és àmplia (passa del 52,7% "entre 18 i 28 anys" al 38,9% dels "majors de 65 anys").

- **Els entrevistats opinen majoritàriament, en set de cada deu casos, que la presència actual del català en el cinema és escassa (69,5%), mentre que el 17,4% considera que és àmplia.**
 - **Contràriament al cas anterior, com major és l'edat dels entrevistats major és el percentatge relatiu dels que opinen que la presència del català en el cinema és àmplia i menor és el dels qui pensen que és escassa.** Els joves són, doncs, més reivindicatius a l'hora de reclamar més català al cinema.
- **L'opinió majoritària amb relació a la presència actual del català en el món de la música considera que és escassa (46,6%), per bé que un significatiu 39,7% opina que és àmplia.**

LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

"La majoria dels entrevistats consideren que la presència del català en alguns àmbits concrets de les administracions públiques és escassa."

- **Els entrevistats que tenen una opinió formada sobre quina és la presència actual en el món dels jutjats (68,2%) opinen majoritàriament que és escassa (44,1%), mentre que el 24,2% considera que és àmplia.**
 - **Els entrevistats d'hàbitats rurals i urbans pensen en major proporció que els d'hàbitats metropolitans que la presència actual del català en els jutjats és escassa.**

- Els homes pensen en major proporció que les dones (gairebé 5 punts més) que la presència actual del català en aquest àmbit és escassa.
- L'opinió majoritària sobre la presència actual del català a les comissaries considera que és escassa (46,6%), mentre que el 23,6% opina que és àmplia.
 - Els homes opinen que la presència del català a les comissaries és escassa en un percentatge molt superior al de les dones (51,7% i 41,8%, respectivament).

EL SECTOR SERVEIS

- *"La majoria dels entrevistats considera que la presència actual del català en el sector serveis, excepte en el cas de les notaries, és àmplia."*
- Les opinions sobre la presència actual del català en les notaries es troben força dividides, per bé que l'opció majoritària considera que és escassa (39%), enfront del 30% que opina que és àmplia.
 - Els entrevistats d'hàbitats urbans (43,7%) i rurals (42,9%) pensen en major proporció que els d'àmbits metropolitans (34,5%) que la presència actual del català en aquest àmbit és escassa.
- Es detecta una satisfacció generalitzada amb la presència actual del català en bancs i caixes d'estalvi. L'àmplia majoria dels entrevistats (87,6%) considera que la presència és àmplia, mentre que un mínim 8,6% opina que és escassa.

- **Gairebé sis de cada deu entrevistats (56,9%) pensen que la presència del català en les assegurances és àmplia, mentre que dos de cada deu (22%) opinen que és escassa.**

EL SECTOR EDUCATIU

☛ ***"Per a una molt àmplia majoria d'entrevistats, la presència actual del català en les escoles és àmplia."***

- **Es detecta un alt grau de satisfacció dels entrevistats amb la presència del català a les escoles. L'àmplia majoria dels entrevistats (86,9%) coincideix a considerar que la presència en aquests àmbit és àmplia, mentre que el 7,7% pensa que encara és escassa.**

EL SECTOR SANITARI

☛ ***"L'opinió dels entrevistats amb relació a la presència del català en els hospitals és clarament positiva, en tres de cada quatre casos."***

- **Tres de cada quatre entrevistats (75,6%) valoren satisfactòriament la presència actual del català en els hospitals, mentre que el 16,6% considera que és escassa.**

EL COMERÇ

☛ ***"Els entrevistats és mostren satisfets amb l'ús del català en el comerç, però insatisfets amb la seva presència en les etiquetes i els llibres d'instruccions dels productes que s'hi ofereixen."***

- **Vuit de cada deu entrevistats (84,3%) consideren que la presència del català en les botigues és prou àmplia, mentre que un de cada deu (13,1%) opina que és escassa.**

- **La majoria dels entrevistats, tres de cada cinc, considera satisfactòria la presència actual del català en les grans superfícies comercials.** El percentatge d'entrevistats que pensen que la presència en aquest àmbit és àmplia (62,7%) gairebé dobla el dels qui consideren que és escassa (32,1%).
 - **Els entrevistats d'hàbitats metropolitans pensen en major proporció que la resta que la presència del català és escassa,** mentre que els d'hàbitats rurals i urbans opinen que és més àmplia.
 - **Els més joves són els més insatisfets amb la situació actual.** Com menor és l'edat dels entrevistats major és el percentatge relatiu dels que pensen que la presència actual del català en les grans superfícies comercials és escassa.
- **Els entrevistats consideren que la presència actual del català en els llibres d'instruccions d'aparells és clarament insuficient. Vuit de cada deu enquestats (80,4%) consideren que és escassa,** mentre un minoritari 13,1% considera que és àmplia.
 - **Un cop més, els més joves són els més insatisfets amb la situació actual.** Com menor és l'edat dels entrevistats major és el percentatge relatiu dels que consideren la presència del català en aquest àmbit escassa i menor el dels que la consideren àmplia.
- **L'opinió general sobre la presència actual del català en les etiquetes dels productes de consum mostra una evident disconformitat dels entrevistats:** el 81,6% considera que és escassa, mentre que el 12,7% pensa que és prou àmplia.

- També en aquest cas, **els més joves són els que consideren en major proporció que els més grans que la presència del català és escassa.**

L'ACTIVITAT ECONÒMICA GENERAL

☛ "Les opinions sobre la presència actual del català en l'activitat econòmica general es troben molt dividides."

- **L'opinió dels entrevistats es troba força dividida: el 37,5% considera que, en general, la presència del català en l'activitat econòmica no és escassa, el 34,1% considera que sí que ho és, i el 12,2% afirma que depèn de cada sector econòmic.**
 - **Els homes (37,6%) pensen en major proporció que les dones (30,9%) que, en general, la presència actual del català en l'activitat econòmica general és escassa.**
 - **Els més joves pensen en major proporció que els més grans que la presència actual del català en aquest àmbit és escassa (passa del 36,5% "entre 18 i 28 anys" al 28,5% dels "majors de 65 anys").**
 - **Els nascuts a Catalunya pensen en major proporció que els nascuts en altres llocs que la presència actual del català és escassa (entre 16 i 24 punts) o depèn del sector (entre 1 i 5 punts).**

• OPINIÓ SOBRE QUINA HAURIA DE SER LA PRESENCIA DEL CATALÀ EN L'ECONOMIA

• ***"Els catalans, en general, es mostren a favor que augmenti la presència del català en l'activitat econòmica general."***

- Es detecta una gran coherència en les opinions dels entrevistats sobre quina és i quina hauria de ser la presència del català en diversos àmbits de l'activitat econòmica. **Així, les sis situacions en les quals més del 50% dels entrevistats és partidari que augmenti la presència del català (etiquetes de productes de consum, llibres d'instruccions d'aparells, cinemes, comissaries, món editorial i jutjats) són les mateixes que les situacions on és elevat el percentatge d'entrevistats que opinen que la presència actual és escassa.**
- **Els homes són, proporcionalment, més favorables que les dones (entre dos i cinc punts de diferència) que augmenti la presència del català en diversos àmbits de l'activitat econòmica, com ara els jutjats, les notaries, els hospitals, les comissaries, els bancs i les caixes d'estalvi, les assegurances i les etiquetes de productes de consum.**
- **Els entrevistats residents en hàbitats urbans són els que consideren en major proporció que la presència actual del català hauria d'augmentar.**
- **Amb relació al lloc de naixement dels entrevistats es detecten dues tendències:**

1. Els nascuts a Catalunya són clarament favorables que augmenti la presència del català (entre el 60% i el 70%), mentre que els nascuts fora de Catalunya són partidaris, en la mateixa proporció, que augmenti o que es mantingui com fins ara (entre el 40% i el 50%).¹
2. L'opinió majoritària mostra una tendència continuista, per bé que, proporcionalment, els nascuts a Catalunya són els més favorables que augmenti la presència del català, mentre que els nascuts en altres llocs són els més partidaris que es redueixi.²

EL SECTOR CULTURAL I AUDIOVISUAL

- *"El sector cultural i audiovisual és, juntament amb el comerç, l'àmbit on la demanda d'una major presència del català és més àmplia."*
- Sis de cada deu entrevistats (58,2%) es manifesten a favor que augmenti la presència del català en el sector editorial, mentre que tres de cada deu (31,5%) opinen que s'hauria de quedar com està i un mínim 1,4% defensa que es redueixi.
 - Malgrat que tots els grups d'edat són favorables a l'augment de la presència del català en el món editorial, **els més joves són clarament els més partidaris que augmenti**. Es passa del 64,2% per als "de 18 a 28 anys" al 51,9% per als "majors de 65 anys".

1. Aquesta tendència és vàlida per al món editorial, el vídeo, el cinema, els jutjats, les comissaries, les grans superfícies comercials, els llibres d'instruccions d'aparells, les etiquetes de productes de consum i les notaries —tot i que en aquest darrer àmbit és menys evident.

2. Aquesta línia d'opinió és aplicable a les escoles, els hospitals, els bancs i les caixes d'estalvi, les botigues i les assegurances.

- **La majoria dels entrevistats (61,3%) es mostra favorable que augmenti la presència del català en el món del vídeo**, mentre que el 25,3% considera que s'ha de quedar igual i l'1,4% és partidari que disminueixi.
- **El 62,9% dels entrevistats és partidari que augmenti la presència del català en el món del cinema**, mentre que el 25,5% considera que s'ha de quedar en els nivells actuals i un mínim 1,5% opta que es redueixi.

LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

☛ "Dos de cada quatre demanen una major presència del català en les administracions públiques."

- **Dos de cada quatre entrevistats es mostren favorables que augmenti la presència del català en els jutjats (50,6%) i en les comissaries (52,2%)**, mentre que un de cada quatre és partidari que es mantingui com fins ara (25,2% i 26,1%, respectivament), i un mínim 1,6% es mostra favorable a la seva disminució.

EL SECTOR SERVEIS

☛ "Els catalans es mostren més aviat favorables a una certa estabilitat en la presència actual del català en el sector serveis."

- **Gairebé un de cada dos entrevistats (47%) és partidari que augmenti la presència del català en les notaries**. El 29,3% es mostra a favor que es mantingui i un reduït 1,6% defensa la seva reducció.
- **Els entrevistats són clarament favorables que es mantingui com fins ara la presència del català en bancs i caixes d'estalvi (62,6%)**,

mentre que el 31,5% és partidari que augmenti i un reduït 2,6% opta que disminueixi.

- **L'opinió dels entrevistats sobre quina hauria de ser la presència del català en les assegurances està clarament dividida en dos grans grups: el 42,9% és partidari que es quedi igual i el 38,8% és favorable que augmenti, mentre que només l'1,5% defensa que es redueixi.**

EL SECTOR EDUCATIU

✎ ***"L'opinió majoritària sobre quina hauria de ser la presència del català en les escoles, en relació amb la situació actual, és clarament continuïsta."***

- **L'opinió majoritària —sis de cada deu entrevistats— és favorable a mantenir la presència del català en les escoles (58,8%), mentre que tres de cada deu (32,8%) són partidaris que augmenti, i al 4,1% els agradaria que disminuís.**

EL SECTOR SANITARI

☛ "Per bé que força dividides, les opinions dels entrevistats s'inclinen majoritàriament a demanar una major presència del català en el sector sanitari."

- Amb relació a l'opinió sobre quina hauria de ser la presència del català en els hospitals, els entrevistats es divideixen en dos grans grups: el 53,5% es mostra favorable que es quedi igual i el 38,4% és partidari que augmenti, mentre que un mínim 2,1% en defensa la reducció.

EL COMERÇ

☛ "Els entrevistats opinen que, en general, la presència del català en el comerç hauria d'augmentar o, en alguns casos, s'hauria de quedar igual."

- L'opinió dels entrevistats sobre quina hauria de ser la presència del català en les botigues mostra una clara tendència a l'estabilitat. Així, la majoria dels entrevistats (61,1%) és partidària que es mantingui com fins ara, mentre que un considerable 34,7% opta que augmenti i un mínim 1,9% defensa que es redueixi.
 - Els més joves són, proporcionalment, més favorables que augmenti la presència del català, mentre que els més grans són més favorables que es mantingui. Així, com major és l'edat dels entrevistats major és el percentatge relatiu dels que pensen que la presència del català s'hauria de quedar igual (passa del 57,7% "entre 18 i 28 anys" al 63,7% "majors de 65 anys"), i menor el dels que pensen que hauria d'augmentar (passa del 38,7% al 31,1%).

- **Les opinions sobre quina hauria de ser la presència del català en les grans superfícies comercials es divideixen en dos segments pràcticament iguals: el 47,5% és favorable que augmenti i el 46,3% és favorable que es quedi com fins ara, mentre que els partidaris que es redueixi representen l'1,6% del total.**
 - **Els més joves són els més favorables que augmenti la presència del català en les grans superfícies comercials (es passa del 51,8% "entre 18 i 28 anys" al 43,4% dels "majors de 65 anys"), mentre que els més grans són els que més defensen la continuïtat.**
- **L'àmplia majoria dels entrevistats (70,7%) considera que la presència del català en els llibres d'instruccions d'aparells hauria d'augmentar, mentre que el 23% opten per la continuïtat i l'1,3% aposten per la reducció.**
- **Es detecta una demanda clara, set de cada deu entrevistats (71,4%), a favor que augmenti la presència del català en les etiquetes dels productes de consum. El 22,8% es manifesta a favor que es quedi com fins ara i l'1,3% opinen que hauria de disminuir.**

• EL CATALÀ EN LA PRÒPIA ACTIVITAT LABORAL

- ***"El català és la llengua usada habitualment per la majoria dels entrevistats en la seva pròpia activitat laboral."***
- **Les dones, en relació amb els homes, usen més el català que el castellà.**
- **Com major és l'edat dels entrevistats major és el percentatge relatiu dels que parlen majoritàriament en català, i menor és el percentatge d'ús del castellà i d'ambdues llengües de la mateixa manera.**
- **L'ús del català, majoritari en tots els tipus d'hàbitat estudiats, és més clarament dominant en l'àmbit rural i urbà, mentre que l'ús del castellà i l'ús indiferent d'ambdues llengües, tot i que en tots els casos aquest ús és minoritari, és proporcionalment més important en l'àmbit metropolità que en la resta.**
- **Els nascuts a Catalunya utilitzen majoritàriament el català, mentre que els nascuts fora utilitzen principalment el castellà (excepte quan es tracta dels documents escrits).**

LLENGUA PARLADA

✎ ***"El català és la llengua d'expressió habitual en l'entorn laboral de la majoria dels entrevistats."***

- **Sis de cada deu entrevistats (59,6%) tenen el català com a llengua habitual de relació amb els seus companys de feina**, mentre que gairebé dos de cada deu utilitzen indistintament el català i el castellà (18,5%) i dos més s'expressen preferentment en castellà (20,3%).
- Seguint la mateixa tendència, **la majoria dels entrevistats (56,2%) s'expressa majoritàriament en català en les reunions de treball**, mentre que el castellà és utilitzat com a llengua principal pel 20,3% i un altre 12,7% utilitza les dues indistintament.

LLENGUA ESCRITA

✎ ***"El català és la llengua més utilitzada per a l'elaboració dels documents escrits en les empreses on treballen els entrevistats."***

- **Gairebé un de cada dos entrevistats (48,1%) redacta els documents interns de l'empresa on treballa en català**. El 32,6% ho fa en castellà i el 12,1% utilitza ambdues llengües en proporcions similars.
- **Amb relació als documents externs de l'empresa, la llengua més utilitzada habitualment és el català (42,8%)**. El

castellà és utilitzat majoritàriament pel 33% dels entrevistats i les dues llengües indistintament són utilitzades pel 15,2%.

- La relativa polarització observada en l'ús de català i castellà pot obeir, en aquest cas, no tant a la voluntat dels entrevistats pel que fa a l'elecció de la llengua com a contingències de la pròpia activitat professional —nacionalitat dels clients, tipus de mercats, projecció internacional de l'empresa, etc.—, i més en concret a decisions de l'empresa.

LLENGUA PARLADA DE RELACIÓ AMB ELS CLIENTS

☛ ***"El català és la llengua habitual de relació amb els clients."***

- **El català és la llengua habitual de relació amb els clients de territoris de parla catalana.** L'àmplia majoria dels entrevistats (73,3%) utilitza habitualment el català per atendre els clients dels territoris de parla catalana, mentre que el 17,7% ho fa en castellà.
- **Set de cada deu entrevistats (69,1%) s'expressen espontàniament en català quan es dirigeixen a un client (abans de conèixer la llengua que el client utilitza o prefereix), mentre que el 25,1% ho fa en castellà.**

9. Fitxa tècnica

Entrevistes realitzades en l'**univers** de la població major de 18 anys a Catalunya. El treball de camp s'ha desenvolupat en un conjunt de *municipis* (vegeu la *introducció*) representatius dels àmbits metropolità, urbà i rural.

La mostra global ha estat de 4.021 entrevistes, distribuïdes en 27 punts mostrals (vegeu la *introducció*). L'índex d'error de la mostra global (4.021 entrevistes) és de $\pm 1,6\%$, per una probabilitat de $p=q=50$ i un nivell de confiança del 95,5%.

Les **entrevistes** s'han realitzat al domicili de les persones consultades (llar familiar), amb quotes d'edat (de 18 a 28 anys, 22,0%, 886 entrevistes; de 29 a 45 anys, 29,9%, 1.202 entrevistes; de 46 a 65 anys, 28,6%, 1.149 entrevistes; i finalment, de més de 65 anys, 19,4%, 782 entrevistes), com també amb quotes de sexe (48,3%, homes, 1.944 persones; 51,7%, dones, 2.077 persones).

El **qüestionari**, semiestructurat, consta de 68 preguntes, incloses les descriptives.

El **treball de camp** es va desenvolupar del 22 de novembre al 17 de desembre de 1999. La **supervisió**, tant personal com telefònica, es va realitzar paral·lelament al treball de camp.

La **codificació i l'enregistrament de les dades** es va dur a terme entre el 15 i el 22 de desembre de 1999.

Estudi realitzat per: GABISE, SA, Passeig de Gràcia, 117, 4t 3a 08008 Bai